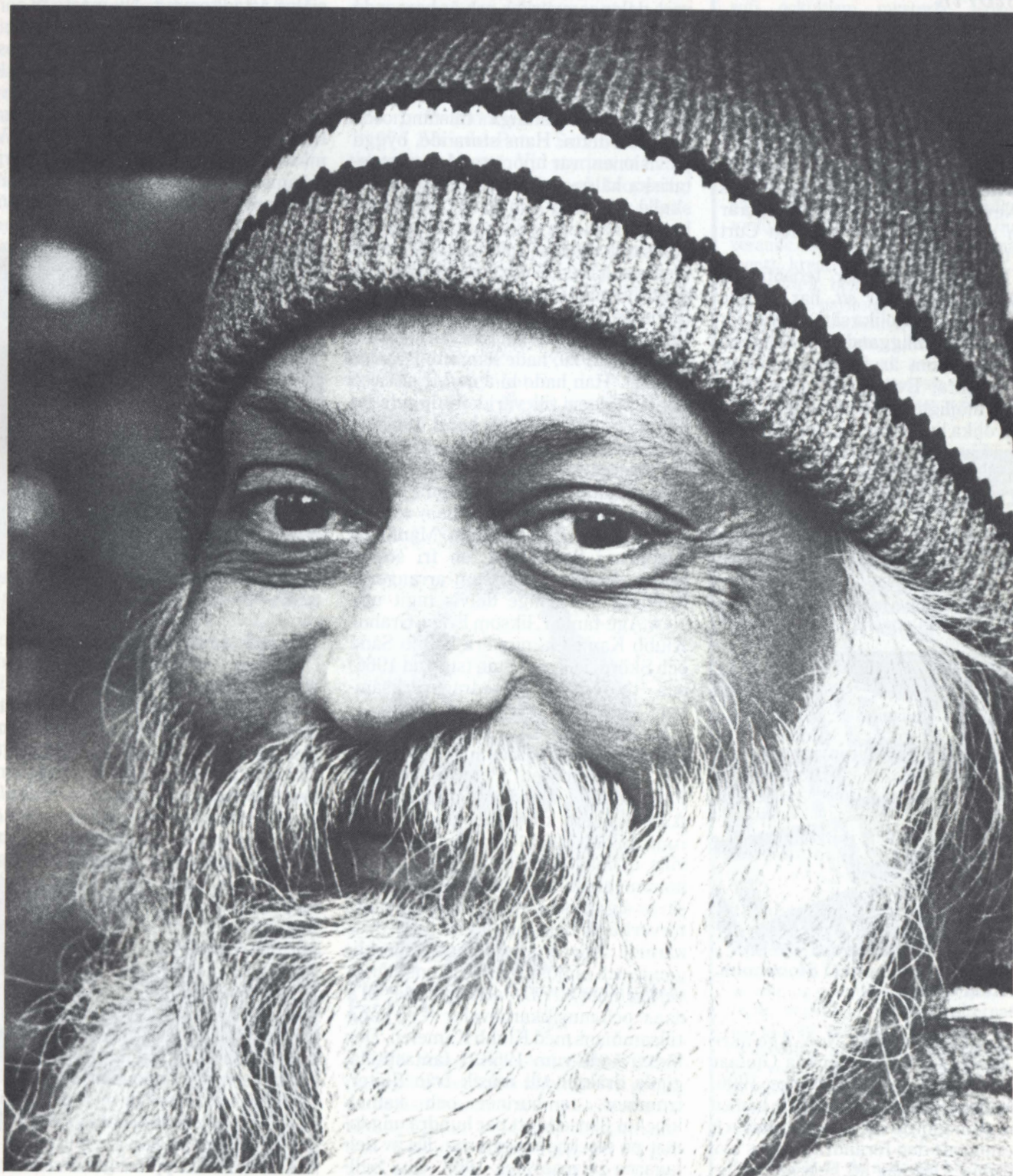

SÖKAREN

NR1

1985 ÅRGÅNG 22

PRIS 15:00 INKL MOMS

New Age i Sverige

Historik

Mycket som kännetecknar Nya Tidsåldern har funnits länge i Sverige, exempelvis vegetarism, naturenlig odling, intresse för österländskt andligt tänkande och för parapsykologi, meditation, yoga.

Teosoferna har alltid intresserat sig för en hel del av det som nu betecknas som New Age. I en intervju för några år sedan sa den ledande teosofen Curt Berg till Sökaren:

— Karakteristiskt för teosofin är tanken att allt liv är *ett*, har samma källa. Allt liv är på olika sätt uttryck för samma bakomliggande verklighet. Hela universum är framsprunget ur det Absoluta, Eviga, och dess inneboende möjligheter förverkligas i de många olika livsformerna. Det är alltså samma Liv som finns i växten, i djuret, i människan, ja till och med i mineralerna, men det uttrycker sig på skilda sätt.

Enhetstanken, som teosofin enligt Curt Berg särskilt vill föra fram, är ju något för New Age karakteristiskt. Teosoferna tycks alltså vara litet av föregångare till New Age i Sverige.

Teosofernas bokhandel i Stockholm. Foto Rein Vålme.

Som en tidig svensk New Age-aktivist skulle jag vilja beteckna Gunnar Rugland. Han föddes i Norge 1906. När han var 39 år gammal hade han en vision som gjorde ett så starkt intryck på honom att den förändrade hans livs inriktning. Han såg att hela mänskligheten är en enda familj, han såg hela universum, människor, djur, växter

och elementen, som ett odelbart helt, vars delar samverkar och är beroende av varandra. Han såg att disharmonier och sjukdomar berodde på brott mot den naturliga helheten. I sin vision uppfattade han orsakerna till de mänskliga samhällenas eländiga tillstånd och vägar ur detta. Hans stora idé, byggd på visionen, var upprättandet av vegetariska hälso- och fredskollektiv. Där skulle det råda jämlikhet, frihet och broderskap, och allting skulle ägas gemensamt. Dessa kollektiv skulle bli idealsamhällen, där medlemmarna skulle samlas kring kärleksidén, Kristusprincipen. Rugland hade svårt att finna gensvar för sina idéer. När han gick bort 1970, hade han inte uppnått mycket. Han hade bl a utgett en liten skrift, Vägen till världsfred, och ett nummer av en tidskrift. I nr 8, 1967, av Sökaren skrev han att "det är mörkt vid övergången till en ny tidsålder, men Sanningen, Vägen och Ljuset kommer att segra till sist".

Jan Erik Janhammars Måndagsgruppen i Stockholm, en fri sökargrupp (startad 1951) som arrangerar föredrag, har länge delvis tagit upp New Age-tankar, liksom Eddie Grahns Klubb Kamelen, numera Klubb Sådd och Skörd, i Gamla Stan (startad 1966) och teosofernas föredragsverksamhet.

En doft av New Age hade kanske Art Distribution i Stockholm, med framför allt "allkonstnären" Percival och Nina Falkenberg bland medlemmarna. A.D. var ett kooperativt konstcentrum, bildat 1966, där medlemmarna ville hjälpa varandra för att undvika kommersiella mellanhänder. A.D. beskrev sig också som något av ett självförverkligandets brödraskap — dess kärnidé var människans förverkligande och miljöskapande i konstnärlig verksamhet. A.D. arrangerade bl a dans- och musikkarnevaler — en gång tillsammans med Klubb Kamelen. Den första ägde rum 1968. I fantasifulla, glada dräkter till musik från flöjter, trummor, tamburiner och kamelklockor dansade ett par hundra ungdomar på stockholmsgatorna. En av deltagarna i karnevalen 1969, Gita Sellmann, sa bland annat:

— Vi har blivit fångar i den teknik

och den kommersiella apparat som vi själva åstadkommit. Nu måste vi som konstnärer och människor slå oss fria från det nät som snärjer oss, frigöra oss från det disharmoniska och omänskliga standardjakt som hotar att kväva oss. Vi måste hitta nya kommunikationsmöjligheter mellan människor. Vi måste få en ny livsform så att varje människa kan finna sig själv, skapa sitt eget individuella uttryck i vardagens alla aspekter.

Art Distribution-karneval. Gita Sellmann i täten. Svenskt pressfoto.

Den första riktiga New Age-artikeln i Sökaren — nr 8, 1972 — var en intervju med Per Axel Atterbom om framför allt Findhorn. Han sa bland annat att "allting i kosmos utvecklas från något lägre till något högre". På frågan vad som lett människor till Findhorn, svarade han att "det är väl känslan av att vi måste gå in i en ny tid, verka för en ny värld, skapa en ny människa. Findhorn är bara ett av många New Age-centra som växer upp på olika håll i världen som en följd av ett nytt, expanderande medvetande som uppstår hos allt fler människor i vår tid. Hos dem alla finns väl övertygelsen att det andliga i människan måste ges större rum, att den materialistiska människosynen är föråldrad och skadlig. Findhorn har en vision av en ny människa och en ny tid. Den nya människan lever i samklang och samverkan med den övriga skapelsen, även med naturens krafter, medveten om att hon är en liten del av helheten och oupplösligt förenad med naturen i övrigt. Vi är alla, växter, djur, människor, delar av samma Liv, vi är

uppstigna ur samma källa, som man kan kalla Gud, den högsta principen, det kosmiska medvetandet . . ."

Stor betydelse för att sprida Nya Tidens tankar har naturligtvis specialboklådorna. 1972 startade dåvarande Anders Björkén, nuvarande Per Frisk, och Anders Ekströmer Vattumannen i Uppsala. Affärerna gick inte lysande. Hösten 1973 kom en ekonomisk kris, men sedan verksamheten flyttats till Stockholm gick det bra, och Vattumannen är nu ett välkänt center.

— Ett gemensamt drag hos de flesta böcker vi säljer är att de informerar om alternativ till dagens livsstil, som präglas av materiella värderingar, sa Anders Ekströmer till Sökaren 1979. Gemensamt är också en positiv livsinställning. Väldigt många böcker handlar om hur du kan förändra din egen livssituation.

Varken Anders eller Per arbetar längre på Vattumannen, men kvarstår som delägare. Anders driver bokförlaget Livskraft, och Per jobbar på Tidskrift för Hälsa samt som frilansjournalist och fotograf. Som föreståndare för bokhandeln fungerar idag i praktiken en av delägarna, Monica Seilitz.

Bokhandeln Näckrosen i Göteborg startades 1973 av rörelsen Divine Light Mission som "loppmarknadsaffär" med österländska källskrifter och rökelse. Man sålde i början gåvor som skänkts till affären. Namnet Näckrosen valdes, eftersom den blomman är den närmaste svenska motsvarigheten till den österländska lotusen, som symboliserar att leva i världen men inte av världen. 1976 övertogs affären av Gunnel Eckerstein och Jan Karsberg, som gjort den till en riktig New Age-bokhandel.

Inom New Age-ramen kan man också placera Föreningen för psyko-biofysik, som bildades 1974 (formellt 1975). Jan Fjellander var den mest drivande kraften vid tillkomsten. Han är också den nuvarande ordföranden. Föreningen intresserar sig för vetenskaplig forskning om "okända samband mellan psyke, biologiska organis-

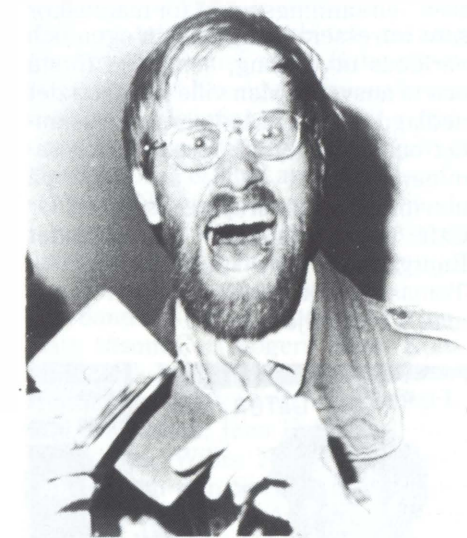
Experiment hos Föreningen för psyko-biofysik. Foto Rein Vålme.

mer och fysisk materia", t ex paranormala fenomen som har med människans psyke att göra, men även mentala yttringar hos andra biologiska organismer, energifält hos materia (Kirlian-effekten), biorytmer, biofeedback, meditation, hypnos, healing, slagrutan, akupunktur, alternativ medicin — överhuvud sådant som har att göra med frågan om en ny syn på människan och en ny världsbild. Föreningen vill stimulera och utveckla ett kritiskt tänkande samt motverka vidskepelse och "okritisk misstro". Föredrag arrangeras. Medlemsantalet har varit uppe i över 700, men torde nu vara omkring 400. Under flera år utgavs tidskriften Medium. Numer samproducerar man tidskriften UFO-Aktuellt med riksorganisationen UFO-Sverige.

1976 började Peter Sandblad utge tidskriften Nexus. Vid starten sa han:

— Hur man skall uppnå kroppslig och själslig balans och personlig frigörelse är centrala frågor. Därför kommer vi att ägna stort intresse åt psykoterapiformer, naturmedicin, yoga, meditation och annat som leder till ökat välbefinnande. Det händer mycket på det här området. I den engelskspråkiga världen talar man om the Human Potential Movement.

30 nummer av Nexus har hittills utkommit, trots ekonomiska svårigheter. En stor del av New Age-tänkandet har presenterats där, med tonvikt på sådant som människor har nytta av i arbetet med sin egen personliga utveckling. Nexus säljs i ca 3.000 ex.

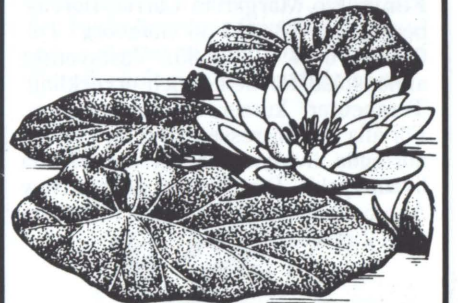
Peter Sandblad, fighting spirit. Foto Per Frisk.

1976 skapades också Galleri Medmera på Söder i Stockholm av en grupp entusiaster som var intresserade av bl a nya typer av terapier och meditation. Galleriet utvecklades till ett helhetscenter och var under fem år en träffpunkt för New Age-intresserade människor. En av de drivande kraf-

Vattumannen, Drottninggatan 83, Stockholm. Postadress Box 45096, 104 30 Stockholm. Tel. 08-10 96 15. Bokhandel och informationscenter. Även postorderförsäljning. Katalog utges. Böcker om bl a hälsa, religion, filosofi, ockultism, mysteria, astrologi, yoga, meditation, parapsykologi, UFO, ekologi. Även New Age-musik, meditationsskassetter och skivor. Stor försäljning av engelskspråkig litteratur.

Bookshop East & West, Nybrogatan 26, 114 39 Stockholm. Tel. 08-63 96 69. "Specialbokhandel för ny-tänkare, idéfolk och sökare med fokus på litteratur som kan stimulera till personlig utveckling och effektivitet, motiverande företagskultur (d v s management), kreativa problemlösningar och existentiell helhetssyn." Böcker om psykologi, psykoterapi, kreativitet, filosofi (från akademisk till esoterisk), religion och mystik, hälsa, meditation, yoga, parapsykologi, astrologi, ockultism m m. Talkassetter, skivor och kassetter med musik. Butik och postorderförsäljning.

Näckrosen Bokhandel, Storgatan 10, Göteborg. Postadress Box 3022, 400 10 Göteborg. Tel. 031-13 60 85. Böcker om humanistisk psykologi, filosofi, alternativ läkekonst, holistisk hälsovård, hälsokost, fasta, astrologi, mytologi, mystik m m inom New Age-området. Musik. Även postorderförsäljning.

Regnbågens Bokhandel, Baltzarsgatan 32, Malmö. Postadress Box 4156, 203 12 Malmö. Tel. 040-23 71 28. Bokhandel och informationscenter. Även försäljning per postorder. Böcker om filosofi, psykologi, religion, alternativa teknologier och levnadsformer, naturenlig odling, hälsokost, naturläkemetoder, yoga, meditation, parapsykologi, astrologi, magi, svunna kulturer, kosmologi, terapier, kreativitet, självinspiration m m.

En stor del av de svenska böcker som säljs i New Age-boklådor finns även hos vanliga bokhandlare.

Sökaren, Östra Kanalgratan 18, 652 20 Karlstad. Tel. 08-11 16 89. Oberoende tidskrift för livsnyhetsfrågor. Skriver om nya tankar och ny forskning i den nya tiden, ny andlighet, mystik, parapsykologi, levnadskonst och metoder för personlig utveckling m m. Sökaren vill ge upplysningar som har värde för en människas eget sanningssökande utan att leda henne in i någon bestämd tro.

Nexus, Drottninggatan 102 ö.g., Stockholm. Postadress Box 45228, 104 30 Stockholm. Tel. 08-11 17 81. Oberoende tidskrift för levnadsfrågor, som tar upp hela och naturliga sätt att leva och annat som har att göra med människors möjlighet att leva mer. Nexus vill publicera sådant som kan medverka till att läsaren får en ökad förståelse av sig själv och för tillvaron och de möjligheter till utveckling som finns. Skriver om terapier, träningsmetoder, humanistisk psykologi, transpersonell psykologi, alternativ medicin m m.

Energivägen, Box 45096, 104 30 Stockholm. Tel. 08-10 55 85. Annons-tidning för New Age-aktiviteter: andlig utveckling, alternativa levnadsformer, alternativ medicin, kost, kursgårdar, yoga, meditation, healing m m. Gratis hos New Age-bokhandlare, i vissa hälsokostaffärer, på vissa kursgårdar m m, men det går också att prenumerera. Redaktion: Monica Seilitz och Per Frisk. 4.000 ex.

Fenix, c/o Margareta Carris, Lorensbergsgatan 18, 411 36 Göteborg. Tel. 031-20 76 84, 13 60 85. Västsvenskt annonsblad för helhet och utveckling. Terapeuter, kurser, seminarier m m. För alla som intresserar sig för "en anorlunda livssyn och ett anorlunda livsuttryck". Distribution genom New Age-bokhandlare m fl ställen i Västsverige. 2.500 ex.

Regnbågsbladet, Box 4156, 203 12 Malmö. Tel. 040-23 71 28. Annonser om kurser, föredrag, föreningsaktiviteter, terapier m m som syftar till ökad hälsa och medvetandeutveckling. Gratis genom New Age-bokhandlare m fl ställen i Sydsvetrike, men man kan också genom prenumeration få bladet hem-sänt. Redaktion: Bo Olsson m fl. 1.200 ex.

Kontaktbladet, Infoteket, Box 128, 242 00 Hörby. Förmedlar informationer om föredrag, kurser, föreningar, behandlingar m m rörande bl a personlig utveckling, alternativ hälsa, alternativ miljö, fred, djurskydd och alternativ produktion. Ansvarig: Sven Winberg.

terna var psykologen Lena Wadenmark-Tuulse. Man hade ett varierat program, bestående av bl a föredrag, terapier, såsom primalterapi och frigörande andning, och STAR-kurser. 1981 upphörde verksamheten på grund av att grannar klagade på störande ljud från galleriet.

Lena Wadenmark-Tuulse och hennes man Toomas Tuulse fortsatte sin del av verksamheten i Wäxthuset på Vaddö, Uppland, som blev ett "center för livsinspiration och skapande", där man arrangerar kurser i främst frigörande andning och mänsklig utveckling. Lena har också inspirerat startandet av andra "wäxthus" ute i landet, bl a i Växjö, Göteborg, Hällevadsholm och Nordingrå. Hon har en vision av ett nätverk av wäxthus för en positiv framtid.

Dans hos Wäxthuset, Vaddö."...Att älska sig själv, varandra och hela universum."

1982 startade Tomas Frankell och Marie-Louise von Malmberg Café Vega på Vegagatan i Stockholm. Det blev "en samlingspunkt för människor som intresserade sig för sin egen och världens utveckling, som ville förstå och ta ansvar". Man ville fortsätta det nedlagda Galleri Medmeras verksamhet och arrangerade föredrag och seminarier, men hade, av brist på utrymme, ingen terapiverksamhet. Ur Café Vega kom sedan annonsbladet Energivägen, som startades 1982 av Tomas Frankell och Pratima Bergman, Livsglädje.

Tomas Frankell och Marie-Louise von Malmberg startade Café Vega, som sedan blev för trångt. "Vi vill stimulera och sprida det 'uppvaknande' som nu pågår." Foto Jan Seilitz.

1984 avlöstes verksamheten på Vegagatan av det nyöppnade Café Pan på Söder i Stockholm med Tomas Frankell, Björn Hultin, Mats Samuelsson och Tiiu Serenander som ledande krafter.

— Vi vill visa vägen, när det gäller hur människan skall äta, sköta sig, lösa svårigheter, glädjas, må bra, utvecklas — med andra ord orientera sig i denna nya tid som räknar med andlig medvetenhet, sa de fyra i samband med öppnandet.

1978 började dåvarande Per Sellmann, nuvarande Per Frisk, att göra Sökar-guiden i Sökaren. Den blev ett litet gratis informationsforum för bl a New Age-verksamheter. I Sökaren har f ö framför allt Åsa Freij, från 1977, och Per Frisk, från 1978, medverkat flitigt med reportage om New Age-företeelser.

1979 bildades Gemenskapen Omkretsen med syftet att vara ett nätverk av personer som arbetar för Nya Tidsåldernsidéer i Sverige. Bland medlemmarna fanns Mark Mawrence, Bertil Kuhlemaan, Kerstin Nordin, Håkan Snellman och Kai Blomqvist. Ambitionerna var många och stora, men verksamheten upphörde efter ett par år.

Mark Mawrence i nätverksarbete. Foto Per Frisk.

Mark Mawrence, en internationell nätverksarbetare, menade:

— Hela världen står inför en stor andlig kris. Men krisen löses inte genom någon typ av religion. I stället måste vi utveckla en andlig och politisk sensitivitet, en finkänslighet som får oss att sluta förstöra jorden och oss själva och i stället lära oss att leva i balans med naturen. Vi måste ifrågasätta vårt materialistiska levnadssätt, vår egocentricitet, många av våra begär och den kommersiella auktoriteten. Det tror jag är upplysningens väg. Låt dess ljus upplysa mörkret i vårt inre så att vi tillsammans kan arbeta för en mer positiv och balanserad värld.

1981 startade Håkan Snellman, Bertil Kuhlemaan och Björn Roxendal tidskriften Helhetssyn för en ny tid, där New Age-idéer fördes fram. Den utkom med två nummer.

Håkan Snellman, som är docent i teoretisk fysik, intervjuades den 6 maj 1983 på Idagsidan i Svenska Dagbladet. Han sa bland annat:

— Det som är kärnan i alla religionerna är ett ordlöst upplevande av det gudomliga, av alltings enhet. Men ofta när man träffar kristna får man en stark känsla av att de faktiskt aldrig har upplevt detta — att allt hänger ihop och att människan har ett oändligt värde och oändliga möjligheter.

Nya Tidens tankar sprids även ibland genom vanliga media. Viktigast har nog sedan flera år Idagsidan varit. Bland de New Age-inriktade skribenterna där märks Ingrid Olausson. Chef sedan 1974 är Marianne Fredriksson som gjort Idagsidan till vad den är. 1981 sa hon till Sökaren:

— Faktiskt har jag börjat tro att vi lever i början av en ny tid i den meningen att sådana tankar som är litet utanför den naturvetenskapliga, mekanistiska ramen tilldrar sig allt större intresse.

En av (de få) vännerna till New Age i massmedia är Eva Moberg. Hon har som kolumnist i Dagens Nyheter flera gånger under de senare åren skrivit positivt om New Age-rörelsen.

Den första riktiga New Age-boken på svenska var kanske Jan Grönholms "Helhetssyn och framtidstro", som kom 1979 på Liber. Grönholm knöt samman en rad idéer och rörelser till en vision av ett nytt mänskligt samhälle på ett sätt som ingen tidigare gjort i vårt land. Han berättade bland annat om "den mystiska fysiken" — den moderna fysikens uppfattning om allts enhet, som återfinns i uråldriga andliga traditioner. "Bakom alla skilda fenomen och företeelser, bakom alla motsatser finns en grundläggande enhet. Allt är oskiljaktigt och inbördes beroende, allt är delar av en kosmisk helhet."

Sedan kom en rad av de viktigaste New Age-författarna ut på olika svenska förlag: Mark Satin 1981 på Wahlström & Widstrand, Fritjof Capra 1981 på det lilla förlaget Korpen, Marilyn Ferguson 1982 på Askild & Kärnekull o s v. Peter Russell, Gary Zukav, Jean Houston, Thomas Kuhn, Lawrence LeShan, James Robertson, Hazel Henderson, Willis Harman, E. F. Schumacher — alla finns de översatta till svenska, tack vare alerta förlagsmännskor.

Av svenska originalböcker märks Claes Sjöbergs "Alternativ från A till Ö

Jan och Pia Grönholm. Foto Per Frisk.

— en bok om framtidens möjligheter", som är en "uppslagsbok" om nya livsstilar, småskalig teknologi, kollektiva boendeformer, kooperativ, självtillit, ekologi, m m, och Ingrid och Rune Olaussons "Ett annat sätt att se på ekonomi, politik, hälsa, försörjning, företagande, undervisningen, boende, teknik..."

1980 arrangerades den första konferensen "Levande företag i en ny tid". Den hölls i Åbo, Finland och vände sig till företagsfolk och politiker med ett budskap att sätta människan i centrum, att trivsel och arbetets mening går före ekonomisk vinst. Bakom konferensen stod Sveriges Personaladministrativa Förening, som gett i uppdrag åt konsultfirman Pedagogik & Produktion, P&P, att arrangera konferensen i New Age-anda. De följande Levande Företag-konferenserna 1981—1983, har varit P&Ps egen affär. På dessa konferenser har en rad betydande New Age-personer framträtt, såsom Carl Rogers, Peter Koenstbaum, Marilyn Ferguson, Hazel Henderson, Mark Satin, Fritjof Capra, Edgar Mitchell, Jean Houston, James Robertson, Willis Harman, Michael Phillips och från Sverige bland andra Jan Grönholm, Eva Moberg, Kerstin Nordin, Birgitta Hambraeus, Bengt Stern och Ludvig Jönsson.

— Jag tror inte att en konferens av det här slaget är tänkbar i något annat land än Sverige, sa Fritjof Capra 1982.

Ledande personer inom P&P har varit Kurt Andersson, Jan Boström, Inger Lardner och Göran Wiklund.

Det var inte minst genom Levande Företag-konferenserna som begreppet New Age fördes ut till folk via massmedia.

Pan Helhetscenter — med Café Pan — Götgatan 11, 116 40 Stockholm. Tel. 08-44 09 10, 44 12 41. Anordnar föredrag om allt inom New Age, såsom positivt tänkande, kreativitet, ny andlighet, astrologi, UFO, reinkarnation, healing, meditation, kärlek, fred. Kurser i bl a drömtydning, rebirthing, astrologi, yoga, healing samt pep-kurser. Terapeuter. Musik, teater. Vegetarisk matservering.

Wäxthuset, PL 318 A, 760 40 Vaddö. Tel. 0175-314 85. Center för livsinspiration och skapande. Kurser.

Wäxthuset i Göteborg. Nordhemsgatan 43 A. Tel. 031-14 10 88. Ideell förening. Samlingsplats för människor intresserade av personlig "växt" inom Nya Tidsålderns ram. Föredrag, kurser, meditation, samvaro.

Wäxthuset Kaprifol, Branneby, 450 71 Fjällbacka. Tel. 0524-500 06, 700 75. Kursgård för odling av andens själen-kroppen, kreativitet, kärleken till livet, för vila och rekreation, livsinspiration. Kurser i andliga läror, yoga, meditation, naturenlig odling, vegetarism, transpersonell psykologi, astrologi, rebirthing, inre bilder, healing m m. Fasteveckor. Ledare: Gunnell Darning och Mikael Lammgård.

Föreningen Nytänkarna, Örnvägen 3, 181 40 Lidingö. Ideell förening för nytänkande och helhetssyn, som startades 1982. Anordnar föredrag och seminarier med nytänkare inom psykologi, filosofi, ekologi, fysik, medicin m m.

Föreningen Nya Tidsåldern, Popelvägen 34, 184 00 Åkersberga. Tel. 0764-226 35. Ordförande Björn Roxendal. Kurser om yoga och meditation, transpersonell psykologi, kosmologi, meditation, kärlekens konst m m med syfte att individen skall kunna förverkliga meningen med livet. Arrangör av "livsfestivaler".

P&P-gruppen, Hantverkargatan 44, 112 21 Stockholm. Tel. 08-52 05 25. Konsultföretag inom utbildningsbranschen. Anordnar kurser, seminarier och konferenser för företag och organisationer. Har arrangerat konferenserna "Levande företag i en ny tid" 1980—1983. Nybyggarna AB hjälper folk att starta eget företag.

Livsglädje, Pratima Bergman, Skultunavägen 78, 722 17 Västerås, tel. 021-13 97 79 och Annika Waldenström, Riddargatan 9, 114 51 Stockholm, tel. 08-61 69 63. Erbjuder kurser i bl a frigörande andning och andlig medvetenhetsträning. Individuella sessioner och stödsamtal.

Livsgnistan, Skepparbacken 16, 722 11 Västerås, tel. 021-18 23 33. Helsecenter för självutveckling i samverkan. Kurser i olika former av helhetsterapi och individuella sessioner i psykoterapi, stödsamtal, polaritetsterapi/massage, energibalansering och djupgående bindvävsmassage, frigörande andning, bioenergetik, samtal om sex och samlevnadsfrågor och bildterapi. Studiecirkel och föredrag.

Göteborgs Hälsocenter, Breviksvägen 54, 421 67 Västra Frölunda. Tel. 031-28 68 12. Behandlings-, kurs- och utbildningscentrum. Kurser i zonterapi och akupressur, massagemetodik, örtmedicin, näringslära och hälsodiet, djupavslappning, psykodrama, positivt tänkande m m. Behandlingar med bl a akupunktur, kiropraktik, homeopati, ögondiagnos, fasta, zonterapi och massage. Reinkarnationsterapi. Underhållning, föredrag, seminarier. Hälsobutik. Centret har en ideell teaterförening, LivsRum, som har framfört tre musiker på New Age-teman.

Cheop Institutet, Bergsgatan 25, 211 54 Malmö. Tel. 040-12 00 86. Terapi- och kursverksamhet med sikte på personlighetsutveckling.

I december 1981 arrangerades den första årliga "livsfestivalen" i Stockholm. För arrangemanget svarade Björn Roxendal, Eva Horney och studentpräster. Även under dessa "festivaler" har flera intressanta New Age-personer framträtt, mest svenska. Inträdet har kostat en bråkdel av priset för att delta i Levande Företag-konferenserna. Intresset i pressen för festivalerna har varit obetydligt, men en rad viktiga personer har deltagit, t ex Jan Grönholm, Kerstin Nordin, Ambjörn Naeve, Ingvar Nilsson, Björn Örtenheim, Ludvig Jönsson, Jakob von Yxkull, Göran Wiklund, Jens Tellefson, Kersti Wistrand och Jan Pilotti. Arrangör för den andra festivalen var Föreningen Nya Tidsåldern med Björn Roxendal i spetsen, i samarbete med Studieförbundet och ABF. Bakom festival nummer tre stod enbart Föreningen Nya Tidsåldern. 1984 arrangerades en festival i Göteborg av Nya Tidsåldern och Studieförbundet.

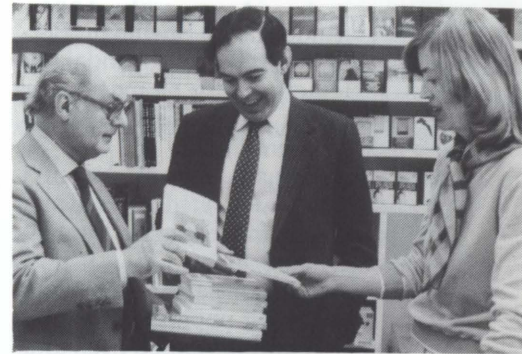
1980 utdelades det första "alternativa nobelpriset", stiftat av den unge utlandssvensken Jakob von Yxkull, som blivit förmögen som frimärksexpert. Officiellt heter priset The Right Livelihood Award, d v s Priset för rätt levnadssätt, men det har uppfattats som ett New Age-rörelsens "nobelpris". Det har fått ganska stor publicitet och blivit respekterat. von Yxkull vill belöna sådan kunskap och verksamhet som är väsentlig för världens problem idag.

Jacob von Yxkull, t h, förvandlade sin frimärksförmögenhet till ett "alternativt nobelpris". T v en av pristagarna, Bill Mollison. Foto Per Frisk.

Att den nya tidsålderns idéer sprider sig ser man, när två nya New Age-boklådor tillkommer: 1980 startade Bo Olsson tillsammans med några vänner Regnbågens Bokhandel i Malmö, och 1981 satte Eva Lindström och Jan Vintilescu igång Bookshop East & West i Stockholm.

East & West går mycket bra. Åtta personer arbetar där nu, inklusive Jan och Eva. De har ett kundregister på 7.000 adresser och stor postorderförsäljning. Temakataloger och nyhetsblad skickas ut. Hälften av försäljningen är engelskspråkig litteratur.

East & Wests Jan Vintilescu, t v, och Eva Lindström tillsammans med Edward de Bono, han med tänkandet i sidled. Foto Per Frisk.

Hur förklarar de sin framgång? Jan säger:

— Vi kom till i rätt tid, finns på rätt plats och har trevliga lokaler och bra medarbetare!

East & West säljer bl a många management-böcker som behandlar allt från ledarskap till personlighetsutveckling, alltid med människan i centrum.

— Det finns idag en fantastisk öppenhet att tänka om, att vilja tänka nytt och pröva nya vägar. Det är ett otroligt sug på alternativa kunskaper.

Jan säger också att arbetet med bokhandeln känns som en mycket meningsfull uppgift.

— Vi är glada och tacksamma och litet stolta över att få jobba med det här!

1982 startade fem kvinnor föreningen Nytänkarna: skådespelerskan Bibi Andersson, journalisten och författaren Margareta Calmgård Bergmark, centerriksdagsledamoten Birgitta Hambraeus, framtidskonsulenten Kerstin Nordin samt journalisten (SvD) och författaren Ingrid Olausson. Nytänkarna anordnar föredrag och seminarier i den nya tidens anda. Man vänder sig främst till sådana som inte redan är övertygade och inte så lätt nås av information om de nya tankarna. Framför allt vill man fånga in opinionsbildare — media- och företagsfolk, politiker och författare. Föredragen hålls i allmänhet på engelska och översätts inte. Bland anlitade föredragshållare märks Sir George Trevelyan, Eileen Caddy, Rupert Sheldrake, Peter Russell och Montague Ullman.

Kerstin Nordin berättar för Sökaren hur idén till Nytänkarna föddes:

— Ingrid Olausson, Margareta Calmgård Bergmark och jag satte oss ner en kväll vid Margaretas köksbord och funderade över vad vi skulle kunna göra för att föra de nya tankarna längre ut i samhället, förbi oss andra som går till Vattumannen, läser Sökaren och redan känner till det där. Vi visste att det finns väldigt många som är intresserade, men inte nås av information.

— Bibi och jag hade anordnat ett par privata "framtidssalonger" med deltagande av sådana nytänkare som hållit föredrag på Levande företag-konferenserna, såsom Jean Houston, Willis Harman och George Land. Viktiga svenska opinionsbildare var också med. Vi såg att folk var intresserade av att komma och informera sig om de nya tankarna, och så föddes idén om en förening som skulle arrangera sådana här föredrag och seminarier.

Den holistiska medicinen, som är en internationell rörelse, är uttryck för ett medicinskt synsätt som är karakteristiskt för New Age. Det innebär att man ser en människa som en helhet av kropp, medvetande, känslor och ande och behandlar de sjuka med den utgångspunkten. Man understryker att individen själv bör ta ansvar för sin hälsa. Dr Bengt Stern har under några år företrätt helhetsmedicinen i Sverige och föreläser i ämnet, bl a inom Kursverksamheten i Stockholm.

Bengt Stern, leg. läk., helhetskonspirator.

Konspirationen

New Age är ingen enhetlig, sammanhållen rörelse under bestämd ledning, utan vissa trender i tiden — goda idéer om en ny syn på människan och universum och strävanden att skapa en bättre värld. Men många vill gärna se de olika New Age-aktiviteterna som en enda "rörelse", vars medlemmar tillsammans utgör en positiv kraft i samhället. Det talas ibland om en världsomfattande "sammansvärjning" — idén är Marilyn Fergusons — för att förbättra och rädda världen. De som konspirerar i detta ädla syfte har beslätade idéer om vad som bör göras. De känner inte igen varandra genom hemliga lösenord, utan genom likartade strävanden och värderingar.

Det kan kännas inspirerande att uppfatta sig tillhöra en sammansvärjning av likasinnade, att se sig ingå i ett stort, ideellt och mycket meningsfullt sammanhang, i en armé av idékrigare som vill rädda världen undan förstörelse och skapa något nytt med de oer-

hörda resurser som faktiskt finns inom mänskligheten.

Men New Age-konspirationen har naturligtvis inget syfte att ta över den politiska maktapparaten. Den är endast en de likasinnades känsla att arbeta för gemensamma mål.

En del New Age-människor ser på sig själva som nätverksarbetare. De vill skapa nätverk av kontakter och informationer mellan människor och grupper som tänker i liknande banor och verkar i den Nya Tidens anda.

Meditation

Meditationsrörelserna är ett karakteristiskt inslag i nutidens samhälle. Den syn på människan och universum som meditation kan leda fram till, kan överensstämma med karakteristiska New Age-tankar. I en intervju 1980 förklarade representanter för den största meditationsrörelsen i Sverige, TM, för Sökaren att det finns ett grundtillstånd som ligger bortom all materia och där ingen aktivitet sker. Man kallar det vakuumtillståndet, ur vilket allting annat manifesterar sig, ett tillstånd av ren energi och intelligens. Detta är ett tillstånd av rent medvetande, som man upplever, snuddar vid, när man transcenderar fullt under meditation. Där finns inte tid eller rum, utan det är ett obegränsat tillstånd, där allting förbinds. I det tillståndet är de skapande möjligheterna oändliga.

Den filosofiska delen av TM-rörelsen är föreställningar av vedantisk typ. Dessa tankar anses komma som insikter genom meditationen.

TM-rörelsen torde inte uppfatta sig som en del av en New Age-gemenskap. Den vill vara uteslutande sig själv. Men för flera New Age-arbetare har TM-meditation haft stor betydelse. Så t ex berättade Bo Olsson, som driver bokhandeln Regnbågen i Malmö, för Sökaren 1980:

— För sju, åtta år sedan genomgick jag en TM-kurs och lärde mig meditera. Detta blev en vändpunkt för mig. TM löste upp ångest och verkade avstressande. Det var en oerhört positiv upplevelse.

Flera nyandliga rörelser av österländskt ursprung har släktskap med New Age. De talar ofta delvis i samma kör som förespråkarna för Nya Tiden. Detta kan gälla exempelvis Divine Light Mission, Summit Lighthouse, Rajneesh-rörelsen, Bailey-rörelsen, Brahma Kumaris, Auroville-rörelsen, Ramakrishna-rörelsen, Siddha Yoga Dham samt Findhorn, Martinus och Paul Brunton.

Infoteket, Bantorget 5, 222 29 Lund. Tel. 046-512 66. Föredrag, kurser, samtal, kontaktnät, faktablad, rådgivning om livskvalitet och personlig utveckling.

Center för helhetssyn och healing, Box 3735, 790 00 Mora. Healing och eterisk energi, andlig utveckling. Kurser, studiecirkel, behandlingar.

Kursbyn Korpberget, Svanö, 870 40 Lundevarv. Tel. 0612-308 37. Kurser i personlighetsutveckling. Även verksamhet i Stockholm.

Kursgården Lindsberg, PL 4795, 791 91 Falun. Tel. 023-430 30. Undervisning i sådant som gruppmidvetande, humanistisk astrologi och massage.

Hälsans Hus, Fjällgatan 23 A, 116 45 Stockholm. Samlingspunkt för hälsoinriktade verksamheter och föreningar.

Masesgården, PL 2275, 793 00 Leksand. Tel. 0247-122 31. Hälsohem med undervisning i bl a yoga, meditation, avspänning, stretching, "dina inre resurser", "att undersöka det okända" och Martinus kosmologi.

Strandgården, Vika Strand, 791 92 Falun. Tel. 023-910 01. Hälsohem med undervisning i bl a tankens kraft, zonterapi, kroppsbalansering, massage, akupressur och zonterapi.

Föreningen för Psykobiophysik, Hantverkargatan 8, 112 21 Stockholm. Tel. 08-53 31 31 varje torsdag 13.00—16.00. Föredrag om exempelvis kvantfysikens världsbild, drömforskning, Kirlianforskning. Föreningen ger ut ett informationsblad och samproducerar tidskriften UFO-Aktuellt med riksgöransorganisationen UFO-Sverige.

Föreningen för Experimentell Psykobiophysik, Hantverkargatan 8, 112 21 Stockholm. Tel. 08-53 31 31 varje torsdag 13.00—16.00. Experimentgrupp som gör olika slags försök, t ex med telepati och psykometri.

Club Nya Dimensioner, Hantverkargatan 8, 112 21 Stockholm. Tel. 08-53 31 31 varje torsdag 13.00—16.00. Föredrag om sådant som parapsykologi, slagrute fenomenet, UFO-forskning, keopspyramiden, shamanism, hypnos, intuition m m. Diskussion efter föredragen.

Närradioprogrammet Nya Dimensioner, Stockholm, onsdagar 20.00—21.00 och söndagar 21.30—22.00 på 88 MHz. Bakom programmet står Föreningen för Psykiofysik. Ansvarig: Tony Eckardt.

Teosofiska Samfundet Adyar, Karlavägen 44, 114 49 Stockholm, har bokhandel och bibliotek, föredrag och studiecirklar. Tel. 08-61 68 83.

Teosofiska Samfundet Pasadena, Sveavägen 45, 1 tr., 111 34 Stockholm, har bokhandel och bibliotek. Tel. 08-11 65 81.

Filosofiska Hörnan, Lorensborgsgatan 5, Malmö. Tel. 040-96 91 21, Torsten Bussenius. Föredrag tisdagar i Nya Tidens anda.

New Age Band, musikgrupp, vars musik komponerats av Ulf Allgulin och Toomas Tuulse. Adress PL 318 A, 760 40 Väddö. Tel. 0175-314 85.

Av ideella rörelser som företräder någon New Age-idé kan nämnas

Framtiden i våra händer, Västmanagatan 34, 113 25 Stockholm. Tel. 08-31 00 01. Arbetar för en solidarisk livsstil och en rättvis fördelning av världens resurser. Utger tidskriften Ny livsstil.

Jordens Vänner, Kungstensgatan 61 nb, 113 29 Stockholm. Tel. 08-34 41 22. Verkar för ett mänskligt samhälle på ekologisk grund. Utger tidskriften Jord Vänner.

Nordiska Samfundet mot plågsamma djurförsök, Drottninggatan 102, 111 80 Stockholm. Tel. 08-21 21 02. Utger tidskriften Djurens Rätt. Ungdomskretsen utger tidskriften Djurfront.

Hälsofrämjandet, Hälsans Hus, Fjällgatan 23 A, 2 tr., 116 45 Stockholm. Tel. 08-41 50 40. Vegetarisk hälsoförening. Dess ideologi representeras av Tidskrift för Hälsa, Box 1, 181 21 Lidingö. Tel. 08-765 27 60.

Tankar av New Age-typ finns hos **Miljöpartiet**. Man kan läsa om detta i tidsningen **Alternativet**, Box 163 63, 103 27 Stockholm. Tel. 08-24 27 41.

Rörelser för fred, miljövård, vegetarism, naturodling och mot vivisektion kan också räknas som New Age — ja, hela "alternativrörelsen" med mjuk teknik, förnybar energi, återanvändning, nya livsstilar m m.

Både historieskrivningen och uppräknings av aktiviteter här är naturligtvis ofullständig, subjektiv och säkerligen vinklad från Stockholms horisont. Att detta är inget att göra. Den tid som stått till mitt förfogande har varit mycket begränsad.

Kanske frågar du dig: Är det bra, det här som kallas New Age? Det kan det vara. Men vad som passar den ene, passar kanske inte den andre. Vi berättar om vad som finns. Du är själv suverän i ditt fria ställningstagande till företeelser i nutiden. Ingen tvingar på dig några informationer. Ingen kräver att du skall tro på vissa teser. Du kan ta till dig det du tycker är värdefullt för dig själv. Du kan välja att fullt acceptera någon guru eller lära, eller du kan föredra att göra en syntes av flera andliga läror och metoder eller också plocka ut russin ur de olika kakorna. Du är fri, och du lever i en värld av fantastiska möjligheter. Du kan göra ditt liv till ett mästerverk!

För mer information om New Age-rörelsens tankeinhåll se Sökaren nr 9, 1984!

Böcker

Från omkring 1980 har flera betydelsefulla New Age-böcker kommit ut i Sverige, på flera olika förlag. Här ett urval:

Wahlström & Widstrand

O. Carl Simonton, Stephanie Matthews-Simonton och James Creighton: Du kan bli frisk igen (1980). Hur man botar sjukdom med positiv attityd och föreställningsövningar.
Dennis Jaffe: Din inre läkare (1981).
Mark Satin: Politik för en ny tid (1981) New Age-rörelsens grunder, idéer och handlingsprogram.
Alternativa synsätt på morgondagens samhälle (1981). Åtta föredrag i E. F. Schumachers anda.
Barbara Brown: Psykets dolda makt (1982). Människans dolda förmåga att styra både kroppsliga och själsliga tillstånd.
Jeremy Rifkin: Entropi (1982).
Willis Harman: Framtiden är en ofullständig vägledning (1982).

Eugene T. Gendlin: Fokusering (1982). Metod som leder till en själslig och kroppslig helhetsupplevelse, vilket ger avspänning.
Hazel Henderson: Det falska prästerskapet (1983). En analys av nationalekonomins kris och industrisamhällets utvecklingsmöjligheter.

Askild & Kärnekull

Marilyn Ferguson: Mot en ny tidsålder (1982). Konspirationen i Vattumannens tidsålder.
Gary Zukav: De dansande Wu Li-mästarna (1981). En bok som vill förena den moderna fysikens landvinningar med uråldrig österländsk mystik.

Liber

Jan Grönholm: Helhetssyn och framtidstro (1979). En introduktion till vår tids sökande efter en ny människosyn och världsbild.
Lawrence LeShan: Kämpa för livet (1980). En bok om känslomässiga orsaker till sjukdom.
James Robertson: Det sunda alternativet (1981). Vägvisare till en självförverkligande framtid.
Michael Le Bouf: Du är kreativ (1982).

Akademilitteratur

Ingrid och Rune Olausson: Ett annat sätt (1982). Alternativa tankar om ekonomi, politik, hälsa, försörjning, företagande, undervisning, boende, teknik.
Michael Phillips och Salli Raspberry: Ärliga affärer (1982). En Nya Tidsålderns affärsfilosofi.
Rupert Sheldrake: Mot en ny livsvetenskap (1983). En teori om formbildande fält i naturen.

Livskraft

Gerald Jampolsky: Kärlek är att släppa rädslan (1983). Tolv lektioner för personlig förändring.
Sondra Ray: Kärleksfulla relationer (1984). För dem som vill förbättra sina kärleksförhållanden genom insikten att tankar är skapande.

Förlagshuset Hagaberg

Ken Keyes: Den hundrade apan (1983). Krig-fred-frågan och hur du kan arbeta mot kärnvapenkrig och för freden.
Pierre Teilhard de Chardin: Så tror jag (1984). Ett brev från en mystiker och vetenskapsman.

Studieförlaget

Peter Russell: En uppvaknande värld (1984). Om en obegränsad jaguppfattning. Om jorden som en levande organism.

Korpen

Fritjof Capra: Fysikens tao (1981). Överensstämmelserna mellan modern fysik och österländsk världssyn.

Doxa

Thomas Kuhn: De vetenskapliga revolutionernas struktur (1979). Vad paradigmskiftet innebär.

Forum

Wayne Dyer: Älska dig själv (1979). Inte sämre än man gör sig.
Wayne Dyer: Sikta mot stjärnorna (1981). Konsten att bli en "gränslös" människa.
Jean Houston: Den möjliga människan (1984). Om gränserna för vår mänskliga förmåga. Vi har rika mentala gåvor som inte utnyttjas.

Timo

Peter Koestenbaum: Bemästra din ångest (1983).

Brombergs

Edward de Bono: Tänk kreativt (1984). "Lateralt" tänkande.

Utbildningsradion

Claes Sjöberg: Alternativ från A till Ö — en bok om framtidens möjligheter (1980). Om ekologi, mjuk teknik, miljörörelsen, Lucas, kooperativ, alternativa produkter, nya livsstilar m m.

Larsons

Findhorns trädgårdar (1979).

Prisma

E. F. Schumacher: Litet är vackert — ekonomi som om människor betydde något (1981).

Svenska Dagbladet

Peter Koestenbaum: Min syn på kärlek och sex (1984).
Tony Buzan: Du kan om du vill (1984). Hur hjärnan utnyttjas bättre.
En rad artikelserier ur SvD, utgivna i flera olika volymer.

En mot-bok har ägnats New Age-rörelsen, nämligen baptistpastorn Torbjörn Freijs "New Age — de nygamla lögnerna från Eden" (1984), en undermålig skrift.

Psi i Kina

I *China Reconstructs*, en officiell tidskrift från Folkrepubliken Kina, fanns i januari 1981 en artikel med rubriken "Parapsykologi, är det verkligt?", skriven av Zheng She. Där berättas följande.

Under ett par år har en del vetenskapsmän och journalister i Kina gett uttryck för skilda meningar rörande rapporter om paranormala förmågor hos barn. Kontroversen tog sin början i mars, 1979, när lokaltidningen Sichuan Daily hade en artikel om en 12-årig pojke som sades kunna "läsa" med öronen. Tidningen kritiserades i rikspressen för att ha publicerat "ovetenskapligt nonsens", men det började komma liknande rapporter från olika delar av landet. Nästan alltid var det barn som påstods kunna "läsa" med öronen, armhålorna, fötterna m.m. Flera av barnen hade mer än en av dessa förmågor. En 25-årig kvinna kunde, uppgavs det, samtidigt läsa med fem delar av kroppen, och en nioårig flicka kunde läsa med tio delar av sin kropp.

För att testa dessa påståenden gjorde vetenskapsmän och läkare hundratals experiment. Det mest omsorgsfulla utfördes i Shanghai av (den kinesiska) tidskriften Nature. Fjorton barn testades vid tio tillfällen inför en publik av sammanlagt över 2.000 vetenskapsmän, lärare och journalister. Experimenten filmades. Försökspersonerna fick sitta i mitten av en sal. Bakom var och en av dem stod en monitor för att minska möjligheten att göra trick. Experimenten gick till så att några ur publiken lämnade salen, skrev ned ord på ett pappersark, vek ihop arket, lade det i en låda och återvände till salen, där försökspersonerna skulle försöka läsa innehållet, som de inte kunde se med sina ögon. Publikens uppmärksamhet riktades i synnerhet mot två systrar, Wang Qiang, 14, och Wang Bin, 12, som stod på en plattform, en meter från varandra. En plastlåda placerades under en av Wang Qiangs armhålorna, och efter cirka två minuter hade *båda* flickorna korrekt angett vilket ord som stod skrivet på papperet i lådan.

De fjorton ungdomarna undersöktes också av trettio experter inom olika områden. En del av dessa var skeptiker före experimenten, men ändrade uppfattning.

Systrarna Wang demonstrerade också sin förmåga för tidskriften China Reconstructs. De gav flera gånger korrekt besked om bokstäver och deras färg, fast de inte kunde se detta med ögonen.

Barn med denna paranormala för-

måga säger att de först i medvetandet ser en bild som består av punkter och linjer i ordning och att detta sedan gradvis antar formen av tydliga bokstäver.

Kinesiska vetenskapsmän är medvetna om att många påståenden om paranormala fenomen i andra länder har visat sig ogrundade, även om samtidigt många andra inte kunnat tillbakavisas, och att parapsykologiska forskare måste ha kännedom om vilka slags trick som kan förekomma. Ändå är forskare som undersökt dessa fenomen i Kina allmänt överens om att det finns människor som under noggrann kontroll riktigt kan beskriva saker som de inte kan se på normalt sätt. Experimenten, som kan upprepas i laboratoriet, går inte att förklara som slumpens verk.

SM

Religionerna och djurplågeriet

Kerstin Anér är en av få välkända kulturskribenter i Sverige som ibland tar till orda mot plågsamma djurförsök. I Svenska Dagbladet 21 augusti 1984 skriver hon om en konferens i London rörande frågan hur religionerna ställer sig till människans behandling av djuren. Konferensen var anordnad av den internationella föreningen mot plågsamma djurförsök, IIAPEA. I alla de stora religionernas skrifter finns uttalanden om att djur skall behandlas väl, men samtidigt lever dessa religioners beännare i en värld där grymheter varje dag begås mot djur, bland annat i vetenskapliga laboratorier.

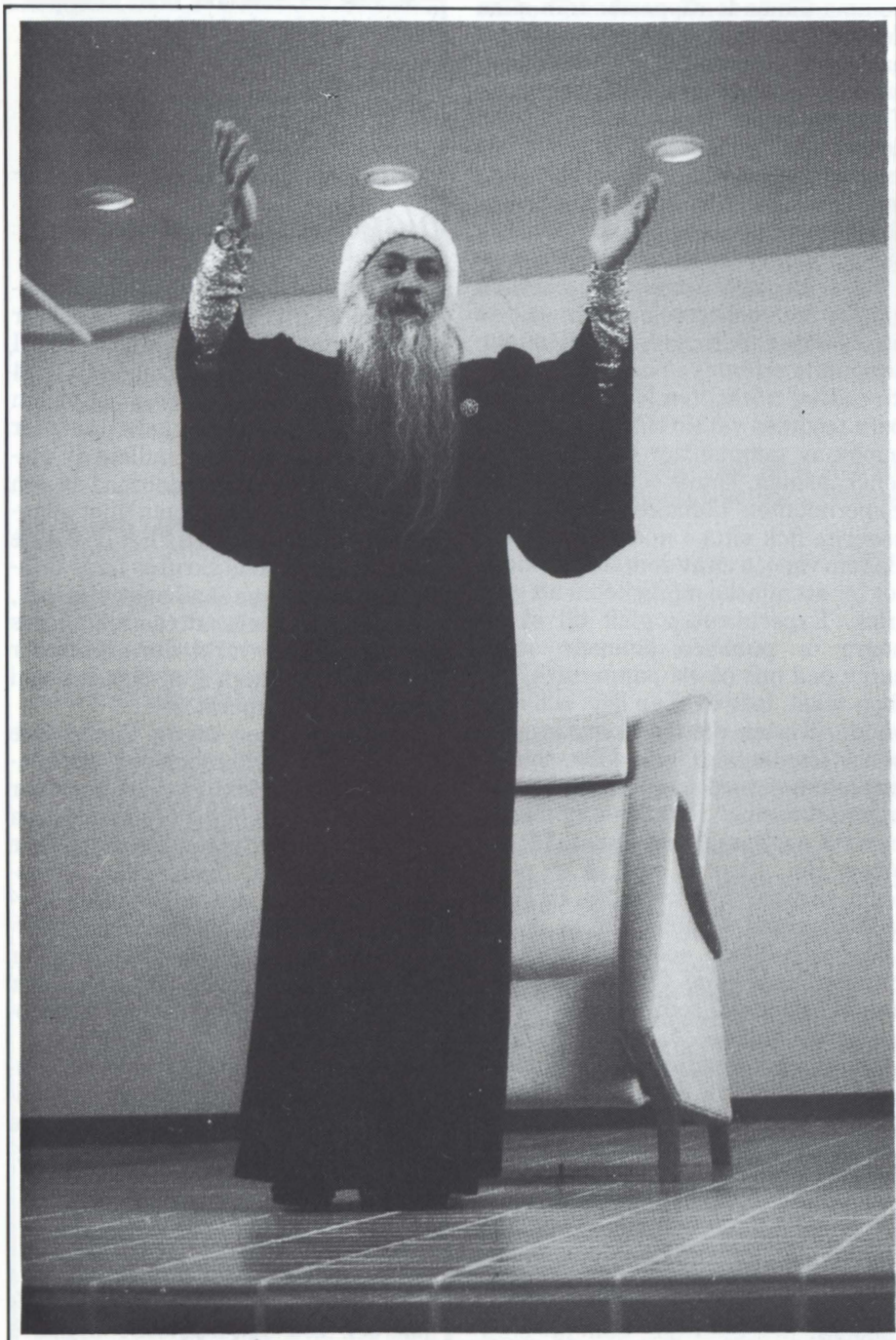
På konferensen ansåg företrädare för judendomen, katolicismen och konfucianismen att viktiga djurförsök var tillåtna men inte fick medföra onödiga plågor för djuren, medan de som talade för buddhismen, hinduismen, jainismen, islam och den anglikanska kyrkan ansåg att *inga* plågsamma djurförsök kunde rättfärdigas. Men, påpekar Kerstin Anér, ingen religion eller kyrka har hittills uttalat sig kategoriskt om djurförsök.

Enighet rådde emellertid bland konferensens deltagare om att människans "herravälde" över djuren måste utövas med stor respekt och försiktighet.

Ett utopiskt samhälle med en tigande mästare

Av Göte Rudvall

I somras, i början av juli månad, fick jag vara med om något fascinerande, ett besök i ett religiöst centrum i en ökenstrakt i USA, som ytterst få icke troende kunnat uppleva. Jag deltog då i The Third Annual World Celebration i Rajneeshpuram i staten Oregon.

Jag vardär tillsammans med min son som sedan några år är sannynasin, lärjunge till Bhagwan Shree Rajneesh, som 1981 flyttade sitt ashram från Poona i Indien till USA. Det var en hisnande upplevelse att tillsammans med 15.000 andra, klädda i röda eller orange kläder, under en vecka leva i ett stort tältläger i en nyuppförd stad i en ökenliknande bergstrakt i nordvästra USA.

De olika delarna i den lilla staden har alla namn efter kända gestalter och företeelser i den andliga världshistorien.

Med Buddhafeld Transport åkte vi buss från Zen Connection till Magdalena via Nirvana. Längs Nirvana Drive kunde vi också komma till Jesus Grove. Behövde jag göra inköp kunde jag göra det i några Rajneesh Boutiques i närheten av Noah's Arch. Utspisning av den stora mängden besökare skedde i Zaratustra Cafeteria. Skulle jag bli sjuk kunde jag placeras i Pytagoras Clinics. Behövde jag snabbt få kontakt med yttervärlden kunde jag från flygfältet vid Sokrates flyga med Air Rajneesh och på någon halvtimme vara i Portland vid Stilla havs-kusten.

Fyrmannatält fanns utspridda över hela området. De som inte ville bo i tält kunde bo på Hotel Rajneesh eller i "cabins" vid bergssluttningarna. Bada kunde vi göra i Krishnamurti Lake, en konstgjord sjö, som hade skapats genom fördämning av flodvatten, Gurdjeff Dam.

Det egentliga centrum i denna lilla stad, där det för övrigt under året bara bodde ca 2.000 människor, är templet Rajneesh Mandir med plats för alla 15.000 besökarna.

Dagen börjar med frukost från kl. 5 på morgonen. Från alla delar av området sker det hela dagen en effektiv busstransport med nolntaxa. Utan lång väntan i köer kan alla utspisas inom ett par timmar.

All verksamhet under dagen är denna vecka koncentrerad kring de två, ibland tre, tillfällen då den numera tigande mästaren visar sig. Det första tillfället är mellan 8.30 och 9.30 med sk Satsang, tyst möte med mästaren i Mandir.

Några samlas ett par timmar i förväg för att få en plats så nära Bhagwan som möjligt. Rytmiskt hänförande musik inspirerar de närvarande till handklappningar och alltmer extatisk rörelse och dans, som ökar i omfattning alltmer som tiden för guruns ankomst närmar sig. Dånnet från en helikopter, som alltid bevakade mästarens färder inom området, anger när det stora ögonblicket är inne. På båda sidor om estraden, där en stor vit länstol bärs fram, står två skäggpriyda säkerhetsmän med lyfta kulsprutepistoler. Jublet och glädjen när Bhagwan i praktfull skrud skrider in med handflatorna ihop, lyfta till hälsning på indiskt vis, är öronbedövande.

Sedan alla satt sig ner spelas mild melodisk musik, och det sker via högtalare uppläsning av ett avsnitt från någon skrift av Bhagwan. Så blir efterhand under Satsangtimmen musiken alltmer eggande, handklappningarna allt vildare. Bhagwan själv lyfter sittande båda händerna rytmiskt i takt med musiken. Mot slutet reser han sig och vänder sig med lyfta händer mot olika delar av församlingen och stegrar på detta sätt själv hyllningskören och jublet. Jublet stiger till det obeskrivliga. Tårarna faller utefter kinderna på många, några skrattar hysteriskt. Ibland blir det inre trycket för stort för någon så att han gör något helt paradoxalt, ropar "kuckli ku" eller något liknande. Allt upptas med vänlighet och skratt.

Så avslutas Satsang som den började med att Bhagwan sluter handflatorna mot varandra, bugar sig åt alla håll och tågar ut. En del sitter kvar med slutna ögon och ber, andra kramas eller dansar stilla för sig själva till ljudet av mjuk melodisk musik. Så töms långsamt den stora, åt två håll öppna salen.

Dagligen upprepas samma program med den enda skillnaden att skruden som Bhagwan bär har olika färg varje dag.

Den andra stora höjdpunkten under dagen, som också alla deltar i, är när Bhagwan kl 2 på eftermiddagen åker bil genom området. Med bussar transporterar de deltagare, som inte föredrar att gå, till alla delar av det stora

Rödklädda människor på väg från matsalen förbi butiksbyggnaden.

området, så att de bildar ett enda långt led. Bhagwan har bett att alla ställer sig så att han kan se var och en i ögonen. Så hör man brus av flygplan som går upp i luften och hela tiden cirklar runt, runt, högt över området för att se till att inga obehöriga finns i omgivningen. Den alltestades närvarande helikoptern dånar också fram och tillbaka över besökarnas huvuden och följer Bhagwan under hela hans färd.

Före och efter kommer liksom vid besök av ett mäktigt statsöverhuvud andra bilar med olika funktionärer.

Bhagwan sitter själv bakom ratten i sin numera så berömda Rolls Royce. Färdengår mycket långsamt, och kylaren täckes efterhand av hundratals rosor som deltagarna lägger där som en hyllning.

Bhagwan söker fänga blicken hos var och en, ler godmodigt och lyfter ofta ena handen till hälsning. Ibland hälsar han med båda händerna utan att hålla i ratten. Då går ett sus genom leden... En sådan tur tar ungefär en timme. Sedan är det dags för återfärden. Den sker på motsvarande sätt men i betydligt raskare takt. Då får den kulsprutebeväpnade säkerhetsvakten som tillsammans med en kvinnlig vakt alltid till fots följer bilen göra det springande. Det är svettigt i den tropiska värmen, varje dag minst 35° Celsius.

Så går dag efter dag utan att entusiasmen hos de många deltagarna någonsin svalnar. Den sista dagen, Mas-

ters Day, är det en extrastor show, med massor av ballonger som släpps upp i luften, och från flygplan strös blommor i oändligt antal över deltagarna.

För övrigt uppfylls dagarna med sk dynamiska meditationer med olika specialarrangemang som är av terapi-karaktär eller ger inblick i esoterisk kunskap.

Andlig utveckling genom frigörelse av kroppen

Under tiden i Poona utarbetade Bhagwan särskilda dynamiska meditationsformer med dans och rörelse till häftig rytmisk musik som han menade bättre än traditionell stilla meditation passar västerlänningar. Huvudsyftet med meditationerna är att genom bearbetningar av kroppsliga spänningar frigöra och öppna sinnet för andlig verklighet. En sådan meditation kallas H meditation, en annan Kundalinimeditation. Båda meditationsformerna har det gemensamt att man med slutna ögon till häftigt dunkande musik hoppar och skakar och andas djupt. H meditationen innehåller också rop, ho, ho, ho, under stark utandning. Sedan kommer moment av mjuk, rytmisk dans och till slut fullständig stillhet och vila.

Bhagwan själv har ofta när det gäller

att förklara verkningarna av sina meditationer hänvisat till den österrikiske psykoanalytikern Wilhelm Reich. Denne arbetade under 40- och 50-talet med kroppsfrigörande övningar för att bearbeta vad han kallade kroppspansaret, de spänningar som en människa bygger upp för att skydda sig mot känslor som hon under barndomen kommit att finna alltför hotande. Många kända kroppsterapeuter har besökt Bhagwan i Poona i närheten av Bombay, där rörelsen hade sitt centrum, och utvecklat sina terapiformer i samarbete med honom. En del har blivit sannyasins och ger kurser vid de olika Rajneesh-centra som finns över hela världen, medan andra fortsätter att arbeta utanför rörelsen.

Bhagwan säger att han vill förena österländsk och västerländsk vishet och kunskap till en ny helhet som tar vara på det bästa i båda traditionerna.

Exempel på terapiformer som man fick korta smakprov av under världsfestivalen var Rajneesh Dehypnoterapy, Movement and energy, Breath and Energy och Soft Body Work. Alla har till syfte att öppna människan för det energifält som omger henne och därmed göra henne fri från gamla programmeringar, så hon kan lära känna sig själv och sina möjligheter bättre och leva starkare i nuet.

Även när det gäller sexualiteten har Bhagwan en liknande syn som Wilhelm Reich. All livsenergi menar han är av sexuell art. Enligt Bhagwan innebär en människas andliga utveckling att energin får strömma uppåt mot allt högre energicentra, chakras. Sju sådana chakras finns enligt gammal indisk tradition i olika delar av kroppen.

Om man undertrycker naturliga sexuella impulser blockeras livsenergin och andlig utveckling försvåras. Många av de terapiövningar som Bhagwan utvecklade under de tio år mellan 1971 och 1981 som han verkade i Poona knyter an till den gamla indiska Tantratraktionen, som ser sexualiteten som tillvarons innersta kraft. Den dominerande traditionen i Indien är ju annars den hinduistiska, som liksom kristendomen söker undertrycka den sexuella driften som något lågt och färgligt. Därför såg man i Indien med stor misstänksamhet på Bhagwan och den lössläpphet som man menade förekom bland hans lärjungar i Poona.

Tidningar och tidskrifter, bl a västtyska Der Spiegel, gjorde reportage därifrån, där man såg bilder av nakna, extatiskt dansande människor.

Ryktesspridningen kring rörelsen och dess "kärleksguru" kan vara en bidragande orsak till att Bhagwan 1981 flyttade sitt ashram från Indien till USA.

Man bör emellertid observera att även hos Bhagwan, liksom hos alla andra andliga ledare som verkar inom indisk tradition, så är "brahamacharia", celibat, all andlig utvecklings mål. Då all livsström går uppåt och när hjässchakrat, när man också den gudomliga saligheten samtidigt.

Själv lever Bhagwan, såsom en fullt upplyst mästare, synbarligen i celibat, men många av hans sannyasins lever ett tämligen fritt liv i sexuellt hänseende. Han hindrar dem inte att göra detta så länge de behöver det, men han förväntar sig att de sexuella behoven skall avta när lärjungarna nått högre i sin andliga utveckling.

Också i USA är man emellertid pryd när det gäller den nakna kroppen, och rörelsen är angelägen om att tvätta bort den stämpel av sexuell lössläpphet som den fått. I detta avseende går man mycket systematiskt och grundligt tillväga. Under de mycket svett drivande dynamiska meditationsövningarna vid världsfestivalen förbjöds vi att klä av oss eller uppträda i underkläder. Inför badande i Krishnamurti-sjön fick vi noggranna instruktioner att ha bad-dräkt och klä om oss i badhytter, skilda för män och kvinnor. Det nakenbad som en tid funnits var stängt under festivalen.

Det enda som utåt märktes angående sex var att alla deltagare före festivalens början fick anvisningar att använda kondomer och gummihandskar vid samlag. Gratispaket med sådant innehåll fanns lätt tillgängliga. Det är den nya sjukdomen AIDS som har skrämt Bhagwan och hans stab. Det är naturligt att man är rädd för smitta, när 15.000 sannyasins från hela världen samlas i ett stort tältläger. Med den benägenhet att formulera sig drastiskt som Bhagwan har, förespar han snabb spridning av sjukdomen över hela världen. Han har sagt att han tror att inom några år 2/3 av mänskligheten kan ha drabbats av AIDS.

Rajneeshism en ny religion

Det är svårt att i några få ord sammanfatta vad Bhagwans förkunnande går ut på. Han har under de ca 15 år som han varit ledare för den snabbt växande rörelsen hållit ett ofantligt antal föredrag. De har behandlat alla världsreligionerna och deras stora gestalter och det har till stor del inneburit en omtolkning av deras förkunnelse i mystikens anda. Bl a har han ägnat mycket uppmärksamhet åt att tolka vad Jesus har sagt. Under de 10 år han ledde sitt ashram i Poona höll han prak-

tiskt taget varje dag ett eller flera föredrag. Föredragen, som ofta hade sin utgångspunkt i frågor från lärjungarna, har bandats och i redigerat skick utgivits i tryck. Det har blivit nära 250 olika volymer. Hundratals ljudband finns även till försäljning och de videobandade sessionerna med honom är också många.

Bhagwan vill gärna se vad han kommit fram till som en syntes av allt det värdefullaste som de stora religionsstiftarna i äldre tid har förkunnat. Han ser sig som grundare av en ny religion "Rajneeshism". En liten skritt med detta namn sammanfattar det viktiga av innebörden. Jag återger här några uttalanden i denna skrift (min övers.):

"Rajneeshism är inte en religion som kristendom, hinduism, mohammedanism, buddhism etc . . . Rajneeshism är en religionslös religion.

Den är med andra ord ett slags religiositet, inte en dogm, kult eller tro, utan enbart en kvalitet av kärlek, tystnad, meditation och bön . . .

Sådant har alltid existerat och kommer alltid att existera. Det är själva kärnan i mänsklig utveckling och kulturellt medvetande."

Bhagwan menar att Buddha, Jesus och Krishna är det sanna uttrycket för denna anda. Men han säger också att han på ett djupare sätt än var och en av dem har uttryckt sanningen om livet och verkligheten.

"Eftersom Jesus inte kände Buddha, Buddha inte kände Lao Tzu och Krishna också var okunnig om Lao Tzu etc."

"Jag har vandrat alla vägar och har sett på sanningen genom alla fönster. Vad jag sagt kommer att vara för evigt, eftersom ingenting mera kan tilläggas. De andra stora mästarna har talat om någon aspekt av sanningen, och deras lärjungar har uppfattat det som hela sanningen. Men jag talar hela sanningen, så framtiden för min religion är obegränsad. Alla andra religioner kommer att uppgå i den som floderna försvinner i oceanen".

Bhagwan menar att han nu sagt allt det väsentligaste som behöver sägas i andliga frågor. Han har därför valt att gå in i den totala tystnaden. Sedan slutet av Poona-tiden 1981 har han inte haft några offentliga föredrag. Nu talar han bara med sina allra närmaste medarbetare. Den vältaligaste av alla mästare har blivit den tystaste. Vad han sagt tidigare finns lagrat i böcker och på AV-band. Det kan studeras och avlyssnas åter och åter av anhängare över hela världen.

Den nya tystnaden har gjort hans ledarskap om möjligt ännu kraftfullare. Den har gett hans framträdande en mystisk karaktär. Han framstår för sina sannyasins som det gudomligas inkarnation på jorden. Lärjungarna formulerar sig vid mötena under världsfestivalen i Rajneeshpuram gång på gång i sådana termer:

— Vi lever alla i Bhagwan och har del i hans energi.

— Han är inte mer en person.

— Han är bara en närvaro.

— Han har sammansmält med alla sina sannyasins.

När man ser alla hängivna, hänryckta ansikten, förstår man att det verkligen är så lärjungarna upplever det.

Obegränsad tillit till mästaren

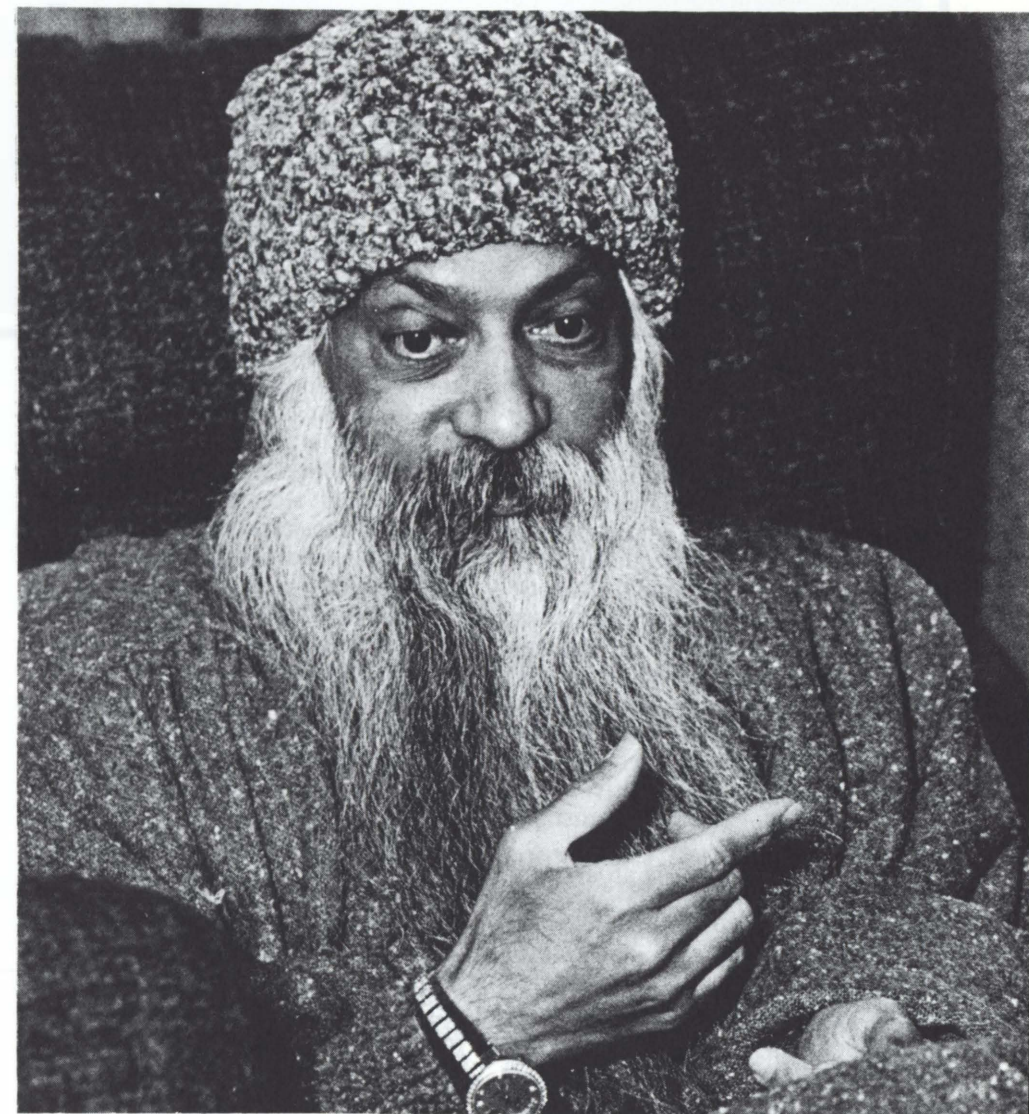
För en utomstående är det en mycket märklig upplevelse att befinna sig i denna extatiska omgivning. Allt som sker i Rajneeshpuram präglas av en obegränsad tillit till Bhagwan, som genom sina närmaste medarbetare bestämmer allt väsentligt i "Gudsstaten" även i praktiska ting.

Detta märktes tydligt under festivalen. De sista dagarna framgick att det fattats beslut som innebar att en del centra som skapats skulle upplösas, så att det i princip bara skulle finnas ett stort för varje land, för att som man sade "koncentrera energierna". Säkert måste det ha känts förvirrande och frustrerande för en del, som engagerat kämpat för att bygga upp dessa centra med boendekollektiv, restauranger och disco, att de så med en gång raserades genom ett centralt beslut av Bhagwan och hans närmaste rådgivare. Men inget missljud märktes på något håll. Alla var övertygade om att vad Bhagwan kommit fram till var bäst för rörelsen. Och som någon sade som svar på mina kritiska funderingar:

— Om någon känner besvikelse, så har ju Bhagwan genom sina meditationer gett oss instrument för att befria oss från dem.

I det nummer av Rajneesh Times som utkom under festivalen tar Bhagwan själv upp innebörden av sitt ledarskap:

"En mästare skapar förtroende, inte lydnad. En mästare ber aldrig om lydnad. Om någon ber om lydnad, försvinn från den personen! Denne söker en slav. Han vill döda dig, förstöra din frihet. Han vill betinga ditt sinne. Han vill ge dig ett mönster att leva efter. Han vill inte låta dig möta gudar. Han vill

integöra dig till en gud. Att vara en gud innebär frihet, absolut frihet, inte slaveri."

Ett hotat samhälle

Vad som också kännetecknar detta samhälle är emellertid misstroende och fruktan, inte inåt, men utåt. Det är ett samhälle som upplever sig hotat utifrån. Juridiskt är det faktiskt hotat. Samma dag som vi kom dit fick vi läsa om ett domstolsutslag i en regional domstol att den legala grund som stadens tillkomst vilade på måste rivs upp och omprövas.

Rajneeshpuram hade bara fått tillstånd att fungera som en "ranch" och en "farm", alltså ett område där det i huvudsak skulle bedrivas jordbruk och boskapsskötsel. Den övergripande planen för staten Oregon förutsätter att det inte skall finnas någon tätortsbebyggelse i denna del av landet, så som Rajneeshpuram kommit att utvecklas. Det finns för övrigt praktiskt taget ingen befolkning i denna del av landet. Bhagwan finner det nu betydelse-

fullt att så många människor som möjligt kommer att flytta dit, och att det så fort som möjligt blir en permanent bebyggelse som man inte gärna lagligt kan vilja rasera.

Men även med hänsyn tagen till denna fundamentala osäkerhet inför framtiden undrade man som besökare varför det behövde vara en så intensiv bevakning som det var under världsfestivalen. Man måste ständigt i bussar och matköer visa upp att man hade det armband med identifikationsnummer och namn som varje deltagare hade fått vid festivalens början. Jag såg aldrig någon som inte hade ett sådant och fick aldrig veta vad kontrollen skulle tjäna till. Kunde det vara att man ville förvissa sig om att inga journalister som inte var auktoriserade skulle ha smugit sig in? Eller att inga snyltgäster skulle förekomma?

Ingen ifrågasatte de direktiv som gavs, eller tycktes reagera mot den ständiga legitimationskontrollen eller mot de enormt dyrbara säkerhetsanordningarna, beväpnade säkerhetsvakter, flygplan, helikopter i alla de sammanhang då Bhagwan visade sig. När jag frågade någon vad han eller

hon tänkte om detta så fick jag bara svaret:

— De har säkert sina goda skäl.

Efterhand som jag hörde mer om den ovilja som mött den nya staden Rajneeshpuram från människor och myndigheter i Oregon förstod jag bättre försiktigheten. Bombhot och trakasserier mot "de röda" har varit vanligt förekommande. Det nya samhället heter "the American way of life".

Organisatoriskt fanns det inte i något sammanhang något att klaga på. Att väl sköta sina praktiska plikter betraktas inom rörelsen som ett slags meditation, "worship" som är en viktig del av lärjungeskapet för en sannysin.

Under den korta tid som Rajneeshpuram existerat har ett synnerligen effektivt jordbruk med omfattande bevattningsanläggningar vuxit fram. Detta är tillsammans med boskaps-skötseln den viktigaste inkomstkällan för dem som lever där. Med hjälp av frivilliga, "worshippers", kunde också största delen av den helt och hållet vegetariska maten under festivalen till alla 15.000 deltagarna framställas inom området.

Bhagwan föreställer sig att en tid av yttersta fara för mänskligheten närmar sig. Han förutser en stor världskatastrof med undergång för alla de stora världsstäderna. Han vill att hans lärjungar skall rädda sig genom att överkrida de vanliga mänskliga begränsningarna, vända sig inåt och utveckla ett helt nytt sinnestillstånd. Detta ser han som mänsklighetens enda hopp. En av meningarna med Rajneeshpuram är att visa hur ett sådant framtids-samhälle kan se ut.

Vad betyder lärjungarnas dyrkan för mästaren?

De känslor som uppfyllde mig mest när jag lämnade Rajneeshpuram var förvirring och motstridiga reaktioner. Jag kunde inte undgå att ta intryck av den positivitet och värme som jag mötte hos alla. Och jag kände redan tidigare stor respekt och beundran för vad Bhagwan åstadkommit på psykotera-pins område och för den allmänna hållning till livet han i sina tal och skrifter sökt förmedla. Men just därför att hans budskap är så universellt och borde kunna nå många människor, har jag så svårt att förstå det drag av sekt som, när det gäller de yttre formerna, har kommit att känneteckna rörelsen.

Själv undrade jag flera gånger under festivalen: Vad tänker Bhagwan, när han dagligen visar upp sig för sina exalterade lärjungar? Att det fyller ett be-

hov hos dem att få visa denna dyrkan framgår tydligt. Men vilket andligt värde har det? Och hur inverkar det på honom själv som människa? Lärjungarna vill ju inte uppfatta honom som människa, som person med mänskliga begränsningar.

Hans lära går i stor utsträckning ut på att säga till sina lärjungar: "Ge upp ditt jag, ditt ego, för att kunna smälta samman med allt." De formuleringar han finner för denna strävan verkar inspirerande även på mig. Jag kan inte finna annat än att de uttrycker en djup andlig erfarenhet. Jag uppfattar honom genom läsning av hans skrifter som en av de stora mystikerna genom tiderna. Man jag som tillhör den västerländska traditionen har svårt att se "upplysning" som något absolut, sedan den en gång erhållits, för alltid givet. Jag måste tänka att "även solen har sina fläckar" och att även en människa genomlyst av rika andliga erfarenheter har rester av jagiskhet som kan aktiveras. Jag måste därför fråga mig: Hur inverkar denna våldsamma dyrkan på mästaren själv? Vad är det hos Bhagwan som gör att han inte något dämpar sina lärjungars iver när det gäller yttre uttryck för deras dyrkan?

Enkelhet, anspråkslöshet hör för mig oundgängligen samman med djup andlighet. "Mitt rike är inte av denna världen." För mig kändes det som en skorrande kontrast mellan en lära Bhagwan med sådan vältalighet och inspiration förmedlar och det samhälle han byggt upp kring sig själv som person, sedan han gått in i tystnaden.

Denna undran hos mig gäller inte bara Bhagwan utan alla de österländska gurus med anspråk på att ha nått den totala "upplysningen", som nu uppträder i västerlandet för att fylla det vakuum när det gäller andliga behov som kristendomens borttynande som kraftkälla lämnat efter sig. Många vill möta levande mästare som kan förmedla förståelse för den andliga dimensionen i tillvaron.

Jesus frestades enligt bibeln en gång av Satan när han fastade 40 dagar i öknen. Djävulen förde honom upp på ett högt berg och visade honom all världens härlighet och sade: "Allt detta vill jag ge dig om du faller ner och tillbedjer mig." Mig förefaller det som om en del av dessa gurus har frestats på liknande sätt och inte kunnat motstå frestelsen.

En känsla av att det är något överdrivet feberaktigt i atmosfären i Rajneeshpuram var det bestående, när jag lämnade festivalen. Men jag vet genom kontakt med många sannyasins hur varmt lyckliga de känner sig, hur hjärtat öppnas för kärlek och frid och positivitet, när de får vara nära Bhagwan. Och som experiment med ett an-

norlunda samhälle är Rajneeshpuram värd stor uppmärksamhet. Frågan blir ändå:

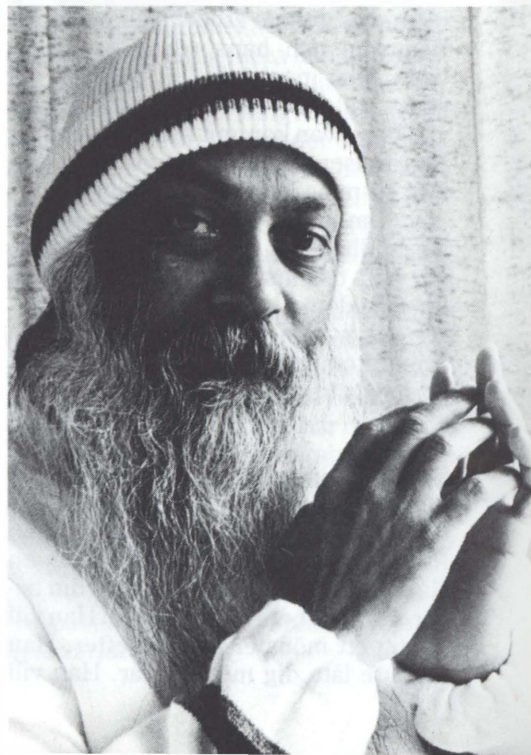
Vad av bestående värde ger en rörelse som förutsätter att man för att behålla sin andliga kraft bör kemma samman med tusentals andra från olika delar av världen, helst en gång om året, för att få hylla en tigande mästare.

I Rajneesh Times, 26 juni 1984, som utkom under festivalens första dag, behandlas den fråga som jag här ställt genom citat av vad Bhagwan sagt:

"Att vara med mästaren är helt enkelt en lektion i hur det är att vara med Gud. Det är därför som genom årtusendena mästaren har blivit kallad Gud. Det är mycket symboliskt, det är en metafor. Ordet metafor är vackert. 'Meta' betyder bortom, 'for' betyder gå. Det är det som tar dig bortom. Mästaren är en metafor. Han tar dig bortom dig själv. Han är bara begynnelse, en trampolin. Att vara hos mästaren är ingenting, utom en disciplin i hur det är att vara med Gud. Gud är inte synlig. Mästaren är synlig. Det är lättare att lära från det synliga, och sedan röra sig till det osynliga."

Det låter vackert, men frågan kvarstår: Vad händer med mästaren om dyrkan blir för påträngande, ständigt upprepad. Drabbar inte de orimliga anspråken mästaren själv, med stärkande av hans jag, så att det leder till ett slags hybris, som förvrider hans om-döme, fördunklar hans "upplysning" och gör den utstrålning han förmedlar oren? Jag frågar, och frågan är inte bara retorisk.

Anm. Göte Rudvall är lektor vid Lärarhögskolan i Malmö.

Bertil Falk:

Ett pris som sitter precis där det ska

Det är söndag i Pona, 163 kilometer från 8-miljonersstaden Bombay. Här på 587 meters höjd över havet är klimatet behagligt. Det är skönt att slippa ifrån Bombays värme och höga luftfuktighet. Dagens tidning sticks in under dörren till mitt hotellrum på Hotel Amir. Det är den 14 oktober 1984. Ett telegram från Pona i form av en liten enspaltig rubrik säger att SEWA tilldelats det alternativa Nobelpriset i Sverige.

Det måste kännas skönt för Ela Bhatt, som på ett okonventionellt sätt lett denna gandhianska kvinnoorganisation. Jag minns så väl när jag kom till Ahmedabad för flera år sedan och fick en inblick i de insatser i olika avseenden som SEWA gjort för de fattiga egna företagarkvinnorna i Ahmedabads slum.

När man ville lära kvinnorna att läsa och skriva stötte man på motstånd. Kvinnorna var helt

enkelt inte motiverade. Vad ska vi kunna sånt för? undrade de. Vi har fullt upp att göra med att arbeta och sköta familjen.

Men SEWA kom på en metod. Man upptäckte att man fick kvinnorna intresserade om man kopplade läs- och skrivkunskan-det direkt till deras dagliga värv. Man lärde kvinnorna att läsa och skriva sina egna namn, adresser och beteckningar på allt det som de hade för handen i arbetet och hemarbetet.

En av SEWAS märkligare insatser är skapandet av SEWA-banken. Det var när man försökte att få dessa kvinnor från slummen att anlita banker, som man upptäckte att både bankerna och deras kunder tittade snett på de fattiga kvinnorna när de stod i kö framför luckan.

Vid ett möte sa en anonym fattig kvinna så här:

— Kan vi inte starta en egen bank?

De välutbildade kvinnorna

som står i spetsen för SEWA tyckte att det var en bra idé. Så tillkom världens första kvinno-bank.

SEWA visar att man kan åstadkomma resultat bland de fattigaste människorna, bara man går in för den saken. SEWAs insatser innebär också bot, inte bara lindring. Moder Theresas av kärlek och medlidande präglade verksamhet i Calcutta är naturligtvis underbar. Men den har en tendens att bara lindra symptomen. Direkt på sjukdomens orsak går däremot SEWAs insatser. De skär rätt in i svulsten, samtidigt som de förebygger och vaccinerar.

Jag är väldigt glad åt att SEWA denna morgon, medan solen stiger över Pona och Ahmedabad och Karlstad och Västra Alstad, har tilldelats detta fina pris.

Pengarna kommer att bli till stor nytta.

Tankar inför morgondagens samhälle

Ny bok av Jan Grönholm

De första människoliknande varelserna levde för cirka en miljon år sedan. De första verktygen tillverkades för några hundratusen år sedan. I tiotusentals år levde människan som jägare och samlare. I tusentals år därefter var hon jordbrukare. Och i omkring hundra år har industrisamhället existerat, när vi nu går in i informationssamhället.

De flesta i arbetslivet är redan idag sysselsatta med informationsbehandling i någon form; allt färre arbetar i industrin, som *tillverkar* saker.

Utvecklingen sker i ökande takt. De tekniska revolutionerna kommer med allt tätare mellanrum.

Det som skapade instrustrisamhället var framstegstanken, idén att samhället kunde och skulle göras bättre. Detta var något nytt. Det slog igenom i mitten av 1700-talet. Tidigare hade samhället uppfattats som statiskt: världen var som den var, och inte mycket kunde göras åt den saken.

Industrisamhället har så småningom gett ett bättre liv åt de flesta, men det har också medfört exploatering av människor, djur och natur med naturförstöring, hot om råvarubrist och mycket lidande som följd. I djurfabrikerna t ex behandlas djuren som ting, inte som levande varelser med förmåga att känna och uppleva.

Blir nu det nya samhället, som vi är på väg in i, ett gott samhälle? Ja, det kan det bli, om vi ger arbetet en mening, om vi aktivt och medvetet deltar i livsprocessen, i medvetandeutveckling och tjänande.

Vi kan med den nya tekniken skapa ett *mänskligt samhälle*. Och det är viktigt att vi gör detta — så att vi inte får ett samhälle med övervakning och arbetslöshet, något som lätt kan ske, om vi inte är medvetna om farorna. Vi kan skapa det *goda informationssamhället*, som tjänar människorna, om vi bestämmer oss för detta.

En bra sak i morgondagens samhälle är att människorna genom den ökade kunskapen kommer närmare varandra. Därmed känner vi att det som drabbar människor i andra delar av världen inte drabbar några främlingar. Vi inser allt mer att vi utgör en mänsk-

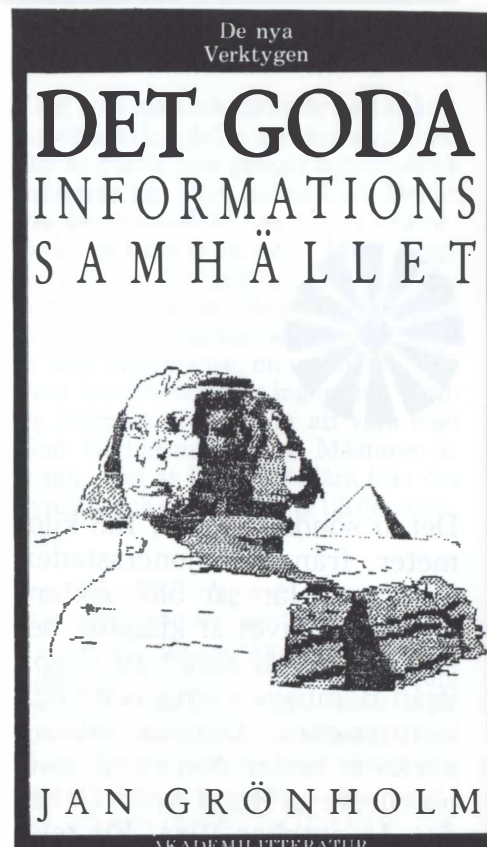
lig familj. Och vi ser *jorden* som vårt hem. Vi uppfattar oss mer och mer som världsmedborgare — en känsla som fotografierna av jorden från rymden bidragit till att skapa — även om vi ännu inte visar någon riktig global solidaritet.

Levande, målinriktade system

I morgondagens samhälle kommer vi att se världen i termer av system. Universum är ett levande system, vilket i sin tur består av mindre, levande system. En levande varelse är ett system, liksom naturen, nationen, jorden och solsystemet. Ett system är en funktionell helhet, och i ett levande system samverkar delarna och påverkar varandra i ett gemensamt mönster av icke-materiell natur.

Enligt Ervin Laszlo är alla system målorienterade, självbevarande och självskapande uttryck för naturens förkärlek för ordning och anpassning. Alla levande system är aktiva, de har *intentioner*. Komplexa system har komplexa intentioner. I det levande systemet finns tillblivelse- och förändringsprocesser. Det organiserar sig självt, dvs det bildas inte genom påverkan utifrån, utan på grund av systemets egna behov. En fågel får en näbb för att den har behov av en näbb, en giraff får en lång hals för att den har behov av en lång hals, osv. Denna självorganiserande förmåga är, enligt Erich Jantsch, den viktigaste förklaringen till den universella utvecklingsprocessen.

Det mänskliga samhället är ett självorganiserande system. Hur bör det organiseras på bästa sätt? Kan vi lära något av modern systemteori? Ja, det kan vi. I det goda samhället är det viktigt med öppenhet och *ansvar*. Inget system befriar oss från våra mänskliga förpliktelser. Vi är alla som levande, betydelsefulla delar i större helheter ansvariga för våra handlingar, för hur vi påverkar helheten. Ansvar bör bli ett nyckelord i det nya samhället. Det goda informationssamhället bör vara

öppet och flexibelt. Enligt insikten att levande system är självorganiserande enheter inom större system bör små enheter i samhället ges frihet och utrymme för personligt ansvar — då uppnår man äkta skapande och kvalitet. Detta innebär decentralisering, lokalt självstyre, pluralism, men samtidigt insikten att man ingår i en helhet. Och på motsvarande sätt i företag: Det bör ges frihet och utrymme för personligt initiativ för den enskilde. Skapande kan aldrig kontrolleras och planeras. Det kommer spontant.

I det goda informationssamhället skall samverkan och inte konkurrens vara en bärande princip. Lösningar skall vara bra för alla parter. Industrisamhället däremot har varit ett konkurrenssamhälle med mentaliteten att de starkare överlever på de svagares bekostnad: den enes lycka är den andres olycka. Informationssamhället kan bli annorlunda. Information är ju något man kan dela med sig av utan att själv mista något av det.

Livsmeningen

De stora livsfrågorna varför vi finns till, vad som är meningen med livet, vilka värden vi bör leva efter har länge i vår kultur haft låg status, eftersom den rationella vetenskapen inte kan besvara dem. För att få svar på dessa frågor måste vi vända oss till den äkta filosofin, vilken är något helt annat än den sterila, meningslösa filosofi som studeras vid universiteten. Den äkta filosofins uppgift är att påminna människan om vem hon egentligen är, att hon har ett högre jag, som strävar efter ett moraliskt liv och som känner ansvar för något som ligger utanför henne själv — medan det som varit bestämmande för den västerländska individualismen är det lägre jaget, egot. Den etablerade vetenskapen och filosofin idag säger att frågor om moral och mening kan vi glömma. Vi handlar alltid i eget intresse. Att tro något annat är naivt.

Men för vår överlevnad har det blivit nödvändigt att vi identifierar oss med vårt högre, sanna jag, som handlar i frihet, kärlek och visdom. Och allt fler människor börjar göra detta.

När det goda informationssamhället byggs, är det utveckling av kunskaper och medvetande som sätts i centrum — alltså personlighetsutveckling. Och informationssamhället ger oss unika möjligheter till detta.

Det medvetna arbetet

I det goda informationssamhället har man en ny syn på arbete. Där inser man att varje arbete ger möjligheter till ökade kunskaper och ökad förståelse för människor och natur och för samspelen mellan dem. Arbete på rätt sätt ökar medvetenheten och är personlighetsutvecklande. Det gäller också att göra rätta saker, dvs att med sitt arbete tjäna sina medmänniskor. Då blir arbetet meningsfullt.

Om allt detta och mycket mer handlar samhällstänkaren Jan Grönholms nya bok *Det goda informationssamhället*. Synsätt och värderingar för morgondagens kultur (Akademilitteratur 1984).

New Age Journal

Den amerikanska tidskriften New Age Magazine hade en upplaga på 25.000 exemplar, när den 1983 köptes av bolaget Rising Star Associates. Den nya ägaren tillsatte en ny redaktion som ändrade innehåll och layout och gav tidskriften det nya namnet New Age Journal.

New Age Magazine förändrades från en liten alternativtidskrift till en blankpolerad, mer konventionell publikation. Nu når den fram till en bredare publik; upplagan har ökat till 70.000 exemplar, och man väntar ytterligare ökning.

Kanske är detta rätta sättet att föra ut den nya tidens tankar i tidskriftsform: göra en mer vanlig produkt för en mer allmän läsekrets och i den formen baka in New Age-tankar. Ju närmare den vanliga tidskriftsformen en alternativtidskrift håller sig, desto större blir troligen dess läsekrets. Den potentiella läsekretsen för en sådan här tidskrift är inte så liten. Mycket av det som New Age står för intresserar faktiskt många människor — exempelvis holistisk hälsosyn, miljövard och människans dolda krafter.

Chefredaktören för New Age Journal, Marc Barasch, säger att de flesta av deras läsare är högutbildade och välbetalda personer i chefsställning, lärare och vetenskapsmän, i genomsnitt 40 år gamla, vilka är intresserade av hur de kan göra sitt liv och sin verksamhet mer givande. För att nå fram till denna typ av människor har man valt att inte göra tidskriften så att den ser ut som ett organ för en rörelse, utan mer lik traditionella tidskrifter. Man tar således även upp annat än typiska New Age-ämnen.

Källa: Leading Edge, 24 september 1984.

Meditationsövningar

I Raja Yoga-meditation erinrar man sig om att självet är en själ, och inte en kropp.

... Vad är jag? Jag är en själ, livskraften i den här kroppen, som är min kostym, mitt redskap ... jag är föraren, kroppen är farkosten ... jag är själen, en liten stjärna, en nålspets av ljus ... jag är bara en fridfull själ, en kärleksfull själ, jag är inte min kropp ... kroppen är bara ett hus där jag, själen, bor ... alla andra är själar som jag, små skinnande stjärnor, alla mina systrar och bröder ...

Berusad president

Världens politiska ledare är inte alltid nyktra. Vad kan hända om en stor kris råkar inträffa, när Amerikas president är berusad? Tänk om en rysk ubåtskapten av misstag eller sinnessjukdom skulle utplåna San Francisco med de kärnvapen han förfogar över! Hur skulle en full amerikansk president agera, när han fick meddelandet? Situationen skulle vara utomordentligt kritisk, även om presidenten vore nykter. Men om han är berusad efter en fest till exempel och omedelbart måste ta ställning i frågan om mänsklighetens fortlevnad i ett tillstånd med nedsatt omdöme?

Med en viss procent sprit i blodet får en människa inte framföra fordon. Men en människa får med sprit i blodet ha ansvar för hela världens öde och tillgång till "den svarta lådan" med "knappen" som kan utlösa det sista kriget!

Föga entusiasm för kämpande skepsis

Skeptiker av den typ som finns inom föreningen Vetenskap och folkbildning hos oss och CSICOP i Amerika trycker gärna på att vetenskapsmän skall känna sitt ansvar för folkbildningen och upplysa de fåkunniga om vad som är pseudovetenskap till skillnad från riktig vetenskap. De anser att man bör tala om för människorna att astrologin inte är någon vetenskap, att förutvetande, tankeöverföring och klärovajans inte har vetenskapligt bevisats, att ingenting stöder reinkarnationsläran, att det inte finns andar och spöken, att Loch-Ness-odjuret inte existerar etc., etc.

Men det finns ingen riktig entusiasm på vetenskapligt håll för att bedriva en sådan "upplysningsverksamhet". I Sverige har f d professorn i astronomi Åke Wallenquist tagit till orda mot astrologi och flygande tefat — på sätt som knappast övertygat andra än de redan troende. I övrigt är det mest något mindre betydande personer som velat föra en kamp mot "den folkliga okunnigheten". I Österrike är det likadant. Där startades en tidning, Contra, som skulle kämpa mot vidskepelse och pseudovetenskap. Men, som dess utgivare meddelar i ett brev till the Skeptical Inquirer — höstnumret 1984 — "ingen vetenskapsman eller vetenskaplig författare har försökt eller velat hjälpa till". Ingen har varit intresserad. De kritiskt inställda vetenskapliga skribenter som finns i tyskspråkiga länder arbetar ensamma, klagar Walter Hain, som startade, och nu lagt ned, Contra.

UFO-kidnappingar

En psykologisk undersökning

Av J. Allen Hynek

Folk som berättar att de bortförts av ufonauter är "normala".

Ett experiment som kan få verkligt avgörande betydelse för ufologin, och få vidsträckta konsekvenser, har nyligen avslutats. Det bekostades av ett anslag från "Fund for UFO Research" till Ted Bloecher, Aphrodite Clamar och Budd Hopkins. Det har så stor betydelse att resultaten nu ägnas ett oberoende studium av andra psykologer.

Experimentet gick i korthet ut på att en fullt legitimerad yrkespsykolog skulle ge folk standardtest (Rorschach, TAT, Wechslers intelligensskala för vuxna och de länge erkända "Minnesota Multiphasic Tests" samt projiceringsstickningar) utan att psykologen kände till att de som testades hade någonting med UFO att göra. Hon fick inte veta någonting om deras bakgrund, men man kan anta att hon trodde att testen kanske utfördes för att granska personernas emotionella och psykiska stabilitet innan de kunde komma i fråga för vissa känsliga poster.

Enligt testresultaten var alla nio normala och icke psykotiska. Föreställ er hur förvånad psykologen blev när hon, sedan testen avslutats, analyserna gjorts och slutrapporterna lämnats, fick veta att de personer hon testat hade förts bort till UFO!

Detta resultat är uppenbarligen viktigt, men i vetenskapliga sammanhang är det nödvändigt att ett experiment upprepas av personer som är oberoende av dem som gjorde det första experimentet, innan det kan accepteras. I det här fallet kan detta ske genom att man låter andra psykologer granska de avslutade testen, även de utan att veta vilket slags personer det rör sig om. Detta har nu skett. Själva testen behöver inte upprepas, eftersom de i sig är rutinmässiga. Det är tolkningen av testen som kräver expertis och bör utföras av flera kvalificerade personer. "Fund for UFO Research" skall ha tack för att de finansie-

rade dessa viktiga undersökningar, och vi hoppas att den också kommer att se till att arbetet fullföljs.

I dag finns tjugovis med fall dokumenterade där trovärdiga personer uppger att de förts ombord på ett UFO, och inte bara förts ombord utan också behandlats på ett sätt som verkat förprogrammerat. De rapporterar att de lagts på ett bord och utsatts för något slags läkarundersökning, ibland sedan de klätts av helt eller delvis på order från ufonauterna, och sedan släppts igen, i allmänhet sedan de fått veta att de inte skulle komma ihåg det som hänt dem.

Denna likhet mellan rapporter från många olika länder, och i många fall från personer vilkas trovärdighet under andra omständigheter inte skulle ifrågasättas, ger anledning att ta dessa berättelser på allvar, även om de ser ut att strida mot sunna förnuftet. Det är inte bara professionella UFO-avslöjare som uttalat sig nedsättande om de bortförda rapporter. En del seriösa ufologer har också dragit sig för att acceptera dessa rapporter som bevis på rent fysiska händelser. De sistnämnda ifrågasätter inte att det som hänt är verkligt för den bortförde (och ofta har fått traumatiska verkningar för denne), men de ifrågasätter om det inträffade var "verkligt verkligt". UFO-skeptiker anser, i synnerhet i fall där vittnet klarat test med lögn-detektor eller liknande test, att vittnet på något sätt blivit så vilselett att han själv trodde på det inträffade, att han alltså inte ljög och därför kunde klara polygraftestet.

Skeptikerna får vatten på sin kvarn speciellt därför att större delen av den bortfördes rapport ofta tas fram genom regressiv hypnos. Minnesförlust och "blackouts" förekommer ofta i samband med kidnappingsfall och förklaras med att de bortförda ombord på ett UFO blivit psykologiskt manipulerade och hypnotiserade, eller på annat sätt

hindrats att i efterhand minnas vad som hänt. Det har diskuterats i oändlighet i vilken utsträckning hypnos kan betraktas som ett tillförlitligt verktyg i undersökningar av UFO-händelser (eller annat). Detta, jämte det extremt bisarra innehållet i de bortfördes rapporter, har gett anledning att allvarligt ifrågasätta vittnenas psykiska tillstånd. Hade de hallucinationer? Är de schizofrena, eller åtminstone lätt psykotiska? — vad som helst för att komma på ett skäl att avspisa fallen med de bortförda som överkliga. Många ufologer har också erkänt privat att de på något sätt önskat att kidnappingsfallen skulle försvinna. Fall med skivor i dagsljus och fysiska spår verkar så mycket sundare! I vetenskapliga sammanhang förkastar man dock inte data bara för att man har vissa fördomar mot dem. Dessutom fortsätter fall med bortförda att rapporteras!

Psykologen dr Aphrodite Clamar och UFO-undersökarna Ted Bloecher och Budd Hopkins (författare till boken "Missing Time") ansåg att frågan om de bortfördes psykiska stabilitet var ytterst viktig och måste tas upp. De kontaktade därför "Fund for UFO Research" för att få hjälp. De tre forskarna hade redan noga granskat 22 fall med bortförande, 17 med hjälp av hypnos och 5 utan, och kommit fram till att alla dessa vittnen lagt korten på bordet och att de flesta hade ansvarsfyllda poster i samhället. De beslöt sig för att, som ett urval för noggrant studium av bortförda, ta ut fem män och fyra kvinnor. Dessa nio visste naturligtvis varför de testades, men de avslöjade ingenting. Den psykolog som kontaktades, doktor Slater, visste inte mer om de nio än att hon blivit ombedd att testa dem.

De nio bortförda som testades, och som alla begärt att få vara anonyma, hade yrken som gav dem kontakt med allmänheten: en högskolelärare, en

skådespelare och tennislärare, en elektronikexpert, en bolagsadvokat, en direktör, en reklamteknikare, en sekreterare, en försäljare och ljudtekniker samt en chef för ett kemilaboratorium. Alla hade högskoleutbildning, och tre av dem var forskarutbildade. Fyra var ogifta, fyra fränskilda och en gift. Var och en av de nio hade rapporterat att han eller hon blivit förd ombord på ett UFO, hade minnesluckor, haft kontakt med och blivit undersökt av "utomjordingar".

Rekommendationen från psykologen som utfört testen överlämnades till en tredje part som ingen av de tre forskarna kände annat än ryktesvis. För de tre (men inte för psykologen) var det primära målet att avgöra huruvida några av de nio, eller allesamman, hade psykiska problem som skulle kunna förklara att de hittat på mycket likartade historier om att de tvingats ombord på en främmande farkost och där manipulerats och undersökts på i stort sett samma vis som en patolog gör när han undersöker en vit mus i experimentellt syfte.

Fanns det kort sagt något gemensamt psykologiskt drag som skulle kunna göra människor benägna att berättat sådana saker, och på så likartat sätt?

När alla de nio försökspersonerna undersökts med alla testen, skrev doktor Slater en omfattande rapport om var och en och sände den till doktor Clamar. I en femtonsidig rapport, "Conclusions on Nine Psychologicals", sammanfattas hennes rön. Dessa, plus en utvärdering av testen utförd av andra psykologer, kommer så småningom att publiceras med hjälp från "Fund for UFO Research". De enskilda testen är naturligtvis konfidentiell medicinsk information, och kommer att förbli doktor Clamars egendom.

Det kan ha stort intresse att ur rapporten citera vissa avsnitt som belyser resultatens art. Budd Hopkins, en av dem som fick forskningsanslaget och representant för de båda andra, har givit mig tillstånd att ta med dem här. Trots fackterminologin förefaller det lämpligast att inte avvika från ordalydelsen i rapporten, så att inte mina egna tolkningar tränger sig på:

"... Fast försökspersonerna är mycket heterogena i fråga om personlighet, så är de i någon mån homogena i flera avseenden: 1. Relativt hög intelligens och i samband därmed ett rikt inre liv. 2. Relativt svag identitetskänsla, i synnerhet rörande sexuell identitet. 3. I samband därmed sårbarhet på det mellanpersonliga området. 4. En viss orientering mot vakenhet, som kommer till uttryck i en viss perceptionsförfining och medvetenhet, omväxlande med mellanpersonlig över-

driven vaksamhet och försiktighet. Det kanske mest uppenbara och framträdande intryck som de nio försökspersonerna gav är det breda personlighetsspektrumet de representerar... de har inte mycket gemensamt som grupp, att döma av vad de visar öppet av sin personlighet... de är mycket säregna, ovanliga och intressanta att undersöka.

En av de positiva aspekterna i denna grupp är att deras intelligens ligger över genomsnittet. Enligt Wechslers intelligensskala för vuxna har en av dessa personer en genomsnittlig intelligenskvot på mycket hög nivå, och fem försökspersoner har en genomsnittlig intelligenskvot på god genomsnittsnivå. Endast tre av de nio har genomsnittlig intelligenskvot, och de ligger i allra översta kanten av den nivån. När det gäller ytterligare precisering av intellektuella förmågor, finns det bland de nio inget entydigt mönster i fråga om de starkaste sidorna.

Gemensamt för de nio försökspersonerna, förutom en intelligens över genomsnittet, ett rikt psykiskt liv och tecken på narcissistiska identitetsstörningar, är att de också är något hämmade i fråga om mellanpersonliga relationer... Den sista viktiga dimensionen av störningar på det mellanpersonliga området gäller ett visst drag av lätt paranoia och misstro hos många av försökspersonerna, vilket gör dem mycket försiktiga och på sin vakt när det gäller att engagera sig i andra. (Förf:s anm.: Om de blivit bortförda av utomjordingar är detta kanske inte så konstigt.) En av kvinnorna gav till exempel ofta Rorschachsvar om personer som sitter med ryggen mot varandra, som tittar på varandra över axeln eller som på något annat sätt inte ser varandra rakt i ansiktet. En av männen tolkade å andra sidan bläckplumparna i Rorschachtestet som en person som förutsett att han skulle komma att utnyttjas av andra och utsättas för övergrepp. För honom kännetecknas relationer av tveksamhet, grovhet, besvikelse och misstro.

Sammanfattningsvis är denna grupp visserligen heterogen i fråga om öppet redovisad personlighet, men det kan samtidigt sägas att de flesta av dess medlemmar har det gemensamt att de är ganska ovanliga och mycket intressanta. De har också en intelligens över genomsnittet, och ett ganska rikt inre liv som kan få gynnsamma verkningar på det kreativa planet och samtidigt vara till nackdel i den mån det blir överväldigande."

Inte förrän flera dagar efter det att doktor Slater, psykologen, hade lämnat sin slutrapport till doktor Clamar och de andra fick hon reda på projektets verkliga innebörd — att det hade

J. Allen Hynek.

att göra med UFO. Att säga att hon blev förvånad är att ta till i underkant. För det första visste hon inte mycket om UFO, och nästan ingenting om kidnappingsfall. Hon fick veta att flera personer som hon testat finns omnämnda i Hopkins bok "Missing Time", som hon sedan fick ett exemplar av. Allt detta ledde till att hon gjorde ett åttasidigt tillägg till sin rapport och tog upp frågor hon fått av forskarna efter avslöjandet. Sammanfattningsvis sade hon:

"... den första och mest avgörande frågan är om våra testpersoners rapporterade upplevelser skulle kunna förklaras på strikt psykopatologisk grund, det vill säga med psykiska störningar. Svaret är ett klart nej, eller utförligare: om de rapporterade bortförandena vore rena påhitt, grundade på det vi vet om psykologiska störningar, så skulle dessa bara ha kunnat komma från patologiska lögnare, från personer som led av paranoid schizofreni eller från vissa störda och ytterst sällsynta hysteroida typer drabbade av flykttillstånd och/eller multipla personlighetsbyten... Det är viktigt att notera att inte en enda av försökspersonerna att döma av resultaten passar in i någon av dessa kategorier. Även om dessa test inte kan verifiera rapporterna om UFO-bortföranden, så kan man dra slutsatsen att testresultaten inte är oförenliga med möjligheten att de rapporterade bortförandena faktiskt ägt rum. Det finns med andra ord till synes ingen psykologisk förklaring på deras rapporter."

Doktor Slater fortsätter sedan med att påpeka vad som skulle vara uppenbart för ufologer, nämligen att om de testade personerna haft sådana upplevelser som de rapporterat, så skulle en del av testresultaten vara väntade.

"Bland de psykologiska drag som konsekvent visade sig hos försökspersonerna kan nämnas en överraskande stark inre oro som en hög grad av försiktighet och misstro. Logiskt sett

skulle sådana emotionella störningar och åtföljande försiktighet gentemot omvärlden säkert bli följden av en upplevelse som den ovan beskrivna.

Om man dessutom tänker på den skepsis och det vanrykte som brukar drabba rapporter om UFO-observationer, så kan vi inte bara karakterisera UFO-bortföranden som traumatiska i sig, utan vi måste tillägga att de förmodligen också skulle medföra social brännmärkning... Om man rent teoretiskt antar att det faktiskt förekommit bortföranden och att de i så fall troligen är mycket sällsynta, så blir de bortförda upplevelser någonting som de inte så lätt kan tala om för andra för att få emotionellt stöd. Följaktligen skulle man förmodligen finna djup skam, hemlighetsmakeri och social alienation bland de bortförda, som gått igenom en omvälvande upplevelse som andra inte kan fatta eller acceptera. Den närmaste analogin skulle vara den mellanpersonliga alienationen hos ett våldtäktsoffer, som utsatts för ett grovt övergrepp men som på något sätt själv får skämmas för det brott hon blivit offer för.

Vi måste minnas att de nio försökspersonerna visade avsevärda mellanpersonliga svårigheter i enlighet med beskrivningen ovan... De visade sig alla oroliga och besvärade i mellanpersonliga sammanhang, och ofta visste de inte hur de skulle handskas med sig själva eller andra. Denna oro åtföljdes av en allmän försiktighet, ett instinktivt självskydd och en känslighet för kritik eller andra mellanpersonliga oförrätter eller förolämpningar. Sådana problem verkar rätt förståeliga om personerna i fråga har en hemlighet att slå vakt om."

Var befinner vi oss då? Konsekvenserna av denna pionjärundersökning är uppenbarligen långtgående. Måste vi nu ta historier om bortföranden på mycket stort allvar? Om man betänker att dessa test visar att folk som rapporterat att de förts bort av ett UFO i allmänhet är helt normala i andra avseenden (och om man antar att uppföljningsvärderingarna av andra högt kvalificerade psykologer går i samma riktning), och att deras rapporter om bortföranden inte kan tillskrivas psykologiska störningar, så råder inget tvivel om att sådana rapporter måste betraktas som en legitim aspekt av hela UFO-fenomenet. Sådana rapporter kan kort sagt inte längre stoppas undan och glömmas bort. Alltså måste vi ta dem på allvar. Var bortförandet "verkligt"? Det bevisar inte testen. Den enda slutsats man kan dra är att några normala människor gått igenom någonting som för dem var en livlig och traumatisk verklig upplevelse, en upplevelse som kom att djupgående påverka

deras liv. Men om vi inte accepterar att de faktiskt har blivit bortförda, vilken "undantag" kan vi då tillgripa? Kan vi säga att det finns ett slags "standarddröm" som då och då drabbar psykiskt stabila personer med gott rykte i olika delar av världen? Vad är det i så fall som utlöser "drömmen"? Och varför handlar drömmen så stereotyp om läkarundersökningar och så vidare, och varför finns det så ofta ärr som bevis på att något fysiskt ingrepp faktiskt har gjorts?

Det är av dessa skäl som fenomenet med bortförda kanske är centralt i hela UFO-sammanhanget. Det kanske är ett slags bro eller gränssnitt mellan den verkliga fysiska värld som vi känner till så väl (eller gör vi verkligen det?) och en "psykologisk motvärld", och dess växelverkan med den "verkliga" värld som vi först nu börjar utforska.

Förvisso stöder de här beskrivna testresultaten inte någon banal "psykologisk eller psykopatologisk" förklaring. Kanske kan vi än en gång citera William James, som kanske kom på någonting när han för många år sedan skrev:

"Vad som än kan vara säkert för övrigt, så är åtminstone en sak säker: att den värld som vi nu har naturliga kunskaper om omsluts av en större värld av något slag, om vars övriga egenskaper vi för närvarande inte kan göra oss någon bestämd uppfattning."

Exakt vilken natur har den bortfördes värld?

Från International UFO Reporter, juli/ augusti 1984.

Översättning GUNNAR GÄLLMO

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Är 50 procent av alla UFO-vittnen psykiskt störda?

En österrikisk forskargrupp, ledd av Ernst Berger, har under en femårsperiod, med statsstöd, gjort psykologiska/psykiatriska studier av UFO-vittnen. Man har bl.a. underkastat vittnena vanliga psykiatriska standardtest. Det visade sig att i mer än 50 procent av fallen fanns olika slags symptom på psykisk störning hos vittnet eller dennes familj. Två psykologistuderande vid Wien-universitetet gjorde mycket detaljerade test av tio slumpvis valda fall. Inte ett enda av dessa vittnen kunde beskrivas som mentalt stabilt. Tre av personerna uppvisade svåra psykiska symptom. Ju märkligare UFO-fallet var, desto större var chansen att vittnet uppvisade symptom på psykisk sjukdom. Som exempel nämner Berger fallet Wandereka. Josef Wandereka skrev bl.a. till den svenska tidskriften UFO-Information och fick sina kontaktupplevelser publicerade där (nr 6/78). Wandereka lider av paranoia, säger Berger.

Berger avfyrar en salva mot "ufologerna": "Att vittnet så länge varit en förbisedd faktor i UFO-studierna tycks återspegla många ufologers psykopatologi."

Dessa uppgifter har vi hämtat från maj-augustinumret 1982 av i Norrköping utgivna AFU Nyhetsblad, som i sin tur haft Austrian abstracts, 1/1980 och 1/1981 som källa.

Skribenten i nyhetsbladet kommenterar: "Ämnet är outtömligt, men nog har vi känslan av att olika symptom, som av omgivning — och inte minst psykologer/psykiatriker — kan uppfattas som t.ex. paranoia, borde vara en naturlig följd av UFO-upplevelser och den behandling vittnen utsätts för av omgivningen..."

Läs boken "Hur du kan BLI LYCKLIGARE"

friskare, starkare, mer harmonisk", sammanställd av forskningsledaren i the International Humanitarian Society (IHS). Pris 88:- kr inkl porto om likvid insändes med beställning via postgiro 19 00 00-0 (mot pfkt tillkommer 10:- kr).

IHS FÖRLAG

Box 25062, 100 23 STOCKHOLM
tel. 08-56 77 10

Sökarguiden

Andlighet och SÖKARGUIDEN
1-3 feb
med Peggy Dylan Burkan. Kursen är på English. Mer information får du från Annika Waldeström 08-845484 eller genom PAN Helhetscenter 08-440919

Ta ett hopp ut bland stjärnorna
med Marie Lindmark
25-27 januari
ASTROLOGISK KURS på
PAN Helhetscenter
Ring 08-440910 Stockholm
Nytt program ute för PAN:s föredrag och kurser. Även som bilaga i EnergiVågen

NY START
en kurs i självutveckling i helhetens form:
Intellektet, Känslor, Kroppen och Anden
11 veckors kurs i Västerås startar v.7
Kontakta: Pratima Bergman, Skultunav. 78,
722 17 Västerås. Tel. 021 - 13 97 79

BÖRJA DET NYA ÅRET
Ditt stora problem är att du inte släpper in mer information till.
Påbörja Sökarguiden Box 5505 104 30 Stockholm

VAGA OCH MEDITATIONS KURSER
RING! Lulla Berndtson Vaga studio 08-376293
Skandinavisk Vaga & Meditations - RING!
Skola 08-321218
Bert Vaga Jensen 08-688489

Re-Kreativ Vinter Ferie med
Har du svårt att hitta rätt? Ta EnergiVågen till hjälp!
i Kittlefjäll
9-16 mars
16-23 mars
08-111899

SVERIGES MAKROBIOTISKA SÄLLSKAP
massor med kurser
Ring Åke 08-7165542
Bo 08-442831 (Fjelger)

Känn dig blåst på 1984

Har USAs regering haft en klar avsikt

att vilseleda allmänheten om UFO?

Av George M. Eberhart

Clear Intent: The Government Cover-Up of the UFO Experience, av Lawrence Fawcett och Barry J. Greenwood. Prentice-Hall. Utgiven den 15 juli 1984. Ca 272 sidor (beräknat från spaltkorrektur). Bunden \$ 17:95, häftad \$ 8:95.

"Clear Intent" är utan tvivel den UFO-bok man sett ivrigast fram emot sedan NICAPs "UFO Evidence" 1964. Nästan lika fascinerande som UFO-fenomenet i sig är vidden av USAs regering och krigsmakts engagemang i UFO och frågan huruvida viktiga ledtrådar till UFOnas ursprung undanhålls allmänheten eller inte. Historier om störtade tefat som hålls gömda i Wright-Patterson, svartklädda kufar, mystiska helikoptrar, skrämselkampanjer mot civila UFO-vittnen och konfiskering av foton och annat bevismaterial på uppdrag från regeringen har spritts sedan fyrtioalet. Den stora frågan är i vilken utsträckning de dokument som offentliggjorts enligt Freedom of Information Act (5 USC 552, 1982) styrker dessa rykten, och vad de säger oss om USAs officiella inställning till UFO.

"Clear Intent" försöker svara på dessa frågor. Författarna har granskat hundratals dokument som de fått genom FOIA från "Citizens Against UFO Secrecy" (CAUS) och andra grupper och enskilda individer sedan mitten av sjuttioalet. Fyra kapitel går igenom CIAs och FBIs engagemang till och med 1977. Andra kapitel koncentrerar sig på specifika fall, som överflygningarna i oktober och november 1975 vid Lorings, Wurtsmiths och Malmstroms flygbaser, de mystiska helikoptrarna som förknippas med lemlästning av boskap och utländska observationer, i synnerhet i länder i Mellanöstern och Nordafrika. Dokument och PM från olika ämbetsverk inom flygvapnet, flottan, försvarsdepartementet och utrikesdepartementet återges antingen i nytryck eller i sammanfattning. Ett annat kapitel täcker det misslyckade försöket att få dokument med UFO-anknytning från

National Security Agency (NSA), en topphemlig säkerhetsbyrå som övervakar internationella telefon- och telegramkommunikationer.

Fawcett och Greenwood drar flera slutsatser på grundval av sin granskning av materialet:

1. UFO har flugit över militära och andra statliga installationer i USA sedan andra världskriget.
2. Denna aktivitet har utsträckts till andra länder.
3. UFO betraktas på högsta regeringsnivå som ett avgjort hot mot USAs nationella säkerhet.
4. Viktiga UFO-rapporter undanhålls fortfarande allmänheten.
5. USAs regering fortsätter att undersöka observationer för att få UFO-problemet löst.
6. Helikoptrar utan synligt registreringsnummer används för att undersöka UFO-observationer.

Dessa slutsatser är visserligen inte särskilt ägnade att förvåna regelbundna läsare av UFO-tidskrifter, men de bör få en ganska stark effekt på allmänheten, eftersom detta är den första viktiga UFO-bok som uteslutande handlar om regeringsdokument man fått genom FOIA. Journalister av alla kulörer, isynnerhet de som brukar betrakta UFO-historier som spaltfyllnad av begränsat värde, kommer utan tvivel att ägna större uppmärksamhet åt officiella rapporter, och antydningar om ett "kosmiskt Watergate", som kan avslöjas av någon djärv Woodward eller Bernstein, kan kanske rikta en del seriös uppmärksamhet på ämnet.

Publicitetsvärdet i "Clear Intent" kanske i själva verket är bokens viktigaste bidrag till ufologin. Verket har nämligen sina brister. Jag beklagar verkligen att jag måste säga det, för

bokens dokumentära material är inte långt ifrån att kunna stå för sig självt, och om författarna ansträngt sig lite mer hade boken kunnat bli sista ordet om UFO och USAs regering. I stället har den mer kommit att likna en förhandstitt på kommande attraktioner.

Det största felet är författarnas brist på kritisk analys av de dokument de presenterar. Ibland radas PM och rapporter upp med ett minimum av kommentarer. Att plöja igenom detta är som att läsa en samling tidningsurklipp. Ett annat svårläst inslag är det otympliga kanslispråket i några av rapporterna — de kanske är ovärderliga urkunder, men somliga av dem är det en plåga att försöka läsa. En lista över förkortningar i slutet av boken är till hjälp, men vissa avsnitt hade vunnit på att återges på normalprosa och komplementeras med mer bakgrundsmaterial.

Dessutom verkar författarna angelägna att bevisa att USAs regering betraktar UFO som ett hot mot landets säkerhet, men de ägnar ingen större uppmärksamhet åt frågan av vilken anledning regeringen i så fall gör det. Är det därför att landets försvar inte klarar av att tillbakavisa en utomjordisk attack? Eller är det därför att likgiltigheten inför harmlösa IFO- eller UFO-rapporter kan minska vår beredskap mot ett reellt hot från en främmande makt, vars vapen skulle kunna utformas som vissa typer av UFO? När allt kommer omkring är ju USAs underrättelseverksamhet först och främst inresserad av landets försvar, inte av att varje ovanligt fenomen i atmosfären blir tillförlitligt identifierat.

En annan brist är författarnas tendens att behandla dessa dokument i ett historiskt vakuum. Skälen för eller omfattningen av flygvapnets eller FBIs UFO-undersökningar 1954 kan ha hunnit förändras drastiskt trettio år senare. Kalla krigets paranoida fruktan för en rysk smygattack på femtioalet har förmodligen avlösts av ett intresse för de teknologiska eller militära tillämpningar man skulle kunna komma på genom ett grundligt studium av UFO-rapporter och UFO-material. Frågan om UFO är ett okänt geofysiskt fenomen eller utomjordiska rymdskepp kanske för försvarsdepartementet i dag i själva verket är mindre viktigt än den information man kan utvinna ur UFO-observationer och som skulle kunna leda fram till utvecklandet av alternativa energikällor eller vapen som i Stjärnornas krig. "Clear Intent" kastar mycket litet ljus över det historiska sammanhang som regeringens UFO-undersökningar ingår i, trots att dokumenten i sig ger tillräckliga ledtrådar.

Jämför till exempel följande två ut-

talanden! Det första är från ett PM från FBI den 25 mars 1949:

"För er konfidentiella information meddelas att en pålitlig och betrodd källa talat om för FBI att flygande skivor tros vara människotillverkade missiler och inga naturfenomen (sic!). Det har också fastslagits att Sovjetunionen i ungefär fyra års tid har ägnat sig åt experiment med en okänd typ av flygande skiva." ("Clear Intent", s. 161)

Det andra uttalandet är ett utdrag ur ett CIA-dokument den 26 januari 1976, med titeln "International Congress of Space Medicine":

"Vetenskapsmän i USA tror att svaga magnetfält inte har någon allvarlig inverkan på astronauter, men att starka magnetfält, oscillerande magnetfält och elektromagnetiska fält kan ha eller faktiskt har avsevärda verkningar. Enligt en teori är sådana fält nära förknippade med superledningsförmåga vid mycket låga temperaturer, som till exempel i rymden. Detta har i sin tur samband med UFOs möjliga drivsystem. Enligt ett rykte hade fragment av ett möjligt UFO i Brasilien samband med superledare och magnetohydrodynamik." ("Clear Intent", s. 142)

Fawcett och Greenwood analyserar knappast dessa anmärkningsvärda uttalanden, utan nöjer sig med att säga att de antar att FBI kommit underfund med att uppgiften om de ryska skivorna var falsk, eftersom dessa aldrig nämns i några handlingar, och att det brasilianska fallet förmodligen gäller Ubatuba CE-2 1957.

Ändå skulle man kunna skriva tjocka böcker bara om dessa uttalanden. Till exempel: varför återger författarna inte, och nämner inte ens, rapporten från herr E (det fullständiga namnet har av säkerhetsskäl inte offentliggjorts), som 1949 var arméns chefstekniker vid Nuclear Energy for the Propulsion of Aircraft Center i Oak Ridge, Tennessee? Hans redogörelse var den återopade källan i FBIs rapport ovan, och den har varit tillgänglig åtminstone sedan 1977. Där talar han inofficiellt om för FBI att arméns flygstyrkor oroar sig över att UFO kanske kan vara sovjetiska hemliga vapen. Herr E nämner till och med sin egen observation av en rök slinga på hög höjd, som tydde på att ett föremål färdades med "otroligt hög fart". Man kan undra vilka andra dokument som författarna till "Clear Intent" bestämt sig för att inte ta med.

Herr Es rapport återgavs in extenso i MUFON UFO Journal, februarinumret 1978, s. 11-13, där den ingick i Bruce Maccabees artikelserie "UFO

Related Information from the FBI Files", som både MUFON och APRO publicerade 1977-1979. Maccabees analys är mycket mer klargörande, väl-dokumenterad och historiskt giltig. Han tar inte regeringens rapporter för givna, som författarna till "Clear Intent" gör, och han gör vettiga antaganden om vad det står mellan raderna i dem.

Det finns gott om andra exempel på hur man i "Clear Intent" tar saker och ting för givna. Ta till exempel rapporten (så vitt jag vet inte tidigare publicerad) om en polsk krigsfånge i andra världskriget som, efter observationen i Levalland i Texas i november 1957, beslöt sig för att beskriva hur han 1944 iakttagit ett UFO som av allt att döma kontrollerats av nazisterna och som fick traktorer i närheten att stanna ("Clear Intent", s. 177-178). En antydning om Renato Vesco och samizdat! Ändå presenterar Fawcett och Greenwood bara rapporten som ett PM från FBI daterat den 7 november 1957, om en observation under kriget".

Rätt ofta samlar militära och civila underrättelseinstanser ute på fältet in så mycket upplysningar som möjligt om aktiviteter som ser ut att kunna röra landets säkerhet, och vidarebefordrar dem utan anmärkningar till centralkontoret, där personalen eller datorerna avgör vad som är viktigt och vad som är oviktigt. Dessa obearbetade data, som till exempel den polska rapporten, har inte större värde än andra vittnesmål som grundar sig på hörsägen. Till och med till synes tillförlitliga rapporter från utbildad militär personal bör underkastas samma analytiska kritik som rapporter från utbildade observatörer. Om man inte lär sig någonting annat från Allan Hendrys "UFO Handbook", så bör man i varje fall vid det här laget ha fått klart för sig att UFO-frågans kontroversiella natur ofta färgar det som ett vittne eller en granskare tror sig se, oavsett nummer och rang.

Många andra mindre förbiseenden i "Clear Intent" avslöjar författarnas okritiska och ibland slarviga forskningsarbete. Några exempel valda på måfå:

- Vad är den mystiska halvstatliga gruppen "54-12", som förmodas ha grundats under Eisenhoweres regeringstid, för någonting (s. 110-117)? Varfick författarna höra det ryktet någonstans? Varför behandlas den så kortfattat, som om alla redan hade hört talas om den?

- Varför nämns bara i förbigående termen "zoo events" i samband med den sydafrikanska blixst som en Vela-satellit förmodas ha upptäckt 1979 (s. 98)? En ansvarskännande redaktör skulle ha kunnat misstänka att det

rörde sig om antingen ett tryckfel (kanske ZOO skall vara 200), ett kodnamn eller en förkortning — men här tas än en gång det hela bara för givet.

- Varför accepterar författarna okritiskt att flygplanet som störtade i Walesville i delstaten New York den 2 juli 1954 gjorde det på grund av möte med ett UFO (s. 61-62)? De skäller på Kevin Randles artikel om fallet i Ronald Storys "Encyclopedia of UFOs" för att den inte bygger på några hållbara dokument än en artikel i New York Times, men de inser inte att Randles huvudsakliga källa var fallets kortfattade omnämnande i Condon-kommissionens slutrapport. Två sidor längre fram anför de sedan Keyholes "Aliens from Space" i syfte att vederlägga USAFs påstående att det oidentifierade radarekot i fallet Kinross den 23 november 1953 var en RCAF C-47.

- Varför nämner författarna inte att piloten Lee Merkel, som omkom då han jagade ett förmodat UFO den 31 januari 1956 (s. 62-63) också 1954 var med om jakt på ett IFO (en ballong) ("CRIFO Orbit", den 3 december 1954)? Det borde ha framkommit under deras intervju med Merckels son, och det visar än en gång att forskningsarbetet inte varit särskilt grundligt.

- Författarna misstar sig när de förlägger sjöräddningens station i Two Rivers i Wisconsin till Minnesota (s. 73-75). Ändå är dess verkliga plats uppenbar med ledning av relaterade observationer i Ludington och St. Joseph, Michigan, och i Sturgeon Bay, Wisconsin. Även om sjöräddningens ursprungliga dokument, på grund av antingen tryckfel eller geografisk förvirring, placerar Two Rivers omväxlande i Minnesota och i Michigan, så skulle en snabb blick i en vägtalas ha givit klarhet i den frågan.

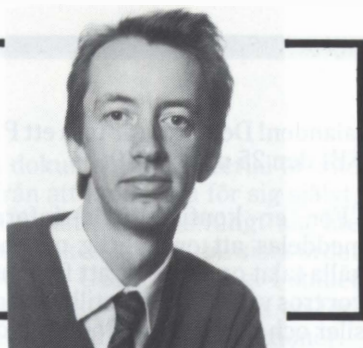
Allt det här kanske verkar småaktigt, men dessa fall och flera andra gör att jag får svårt att lita på resten av boken.

Trots dessa problem anser jag dock att författarnas ovan förtecknade slutsatser är rimliga, utom nummer 6. (Indicierna på att regeringen skulle ha använt sig av hemliga helikoptrar i undersökningarna av UFO och lemlästad boskap är inte mer än indicier, och grundar sig till största delen på inofficiella källor.) "Clear Intent" sammanför ett brett spektrum av svåråtkomliga källor, officiella rapporter och inofficiella rykten. Boken berättar om de otroliga hinder som CAUS och andra möter i sina försök att få fram den lilla dokumentation som nu finns tillgänglig. Att man kör huvudet i väggen är ett alldeles för mildt sätt att beskriva det som händer när man lämnar in en

Forts. på sidan 25

Håkan Blomqvist

På UFO-fronten

När professor Allen Hynek besökte Vita Huset 1973 under Nixonadministrationen för att diskutera bildandet av ett UFO-forskningscenter, blev han hänvisad till presidentens rådgivare Walt Rostow. Hynek förklarade att han tänkte starta ett forskningscenter i Illinois, och inte utan en viss baktanke framkastade han:

— Jag vill inte skapa en privat organisation som gör ett dubbelarbete, om det redan pågår regeringsundersökningar. Jag vill inte ta på mig ännu en börda, om det inte är nödvändigt.

Walt Rostow svarade kort:

— You do not need to know — ni behöver inget veta.

Med andra ord förklarade presidentens rådgivare för Hynek att myndigheternas UFO-forskning inte angick honom.

UFO-forskare världen över känner igen tongångarna.

I ett tal till Förenta Nationerna den 7 oktober 1976 kritiserade den dåvarande premiärministern för den lilla ön Grenada i Västindien, Sir Eric Gairy, öppet situationen:

— Man undrar varför existensen av UFO fortfarande betraktas som en hemlighet av dem som i sina arkiv förvarar användbar information och andra data... Vi har förståelse för att en del länder räknar det som militära hemligheter, men jag vill yrka på ett nytt synsätt, eftersom det är min fulla övertygelse att världen är redo, villig och mogen att acceptera dessa fenomen och vad de kan betyda för människan och hennes existens på jorden med tanke på liv i världsrymden. (1)

Med åren borde ufologer ha lärt sig att allt samarbete med och försök att pressa myndigheterna att "avslöja sanningen" är bortkastad tid, som istället kunde ägnas åt egen forskning i privat regi. Ändå lever många, inte minst svenska ufologer, fortfarande i den naiva tron att bara staten sätter igång med forskning, så får vi snart svaret på UFO-gåtan.

Den amerikanska ufologen Ted Zachary fick en mycket god inblick i myn-

digheternas behandling av UFO under sin tid som anställd vid CIA och NSA (National Security Agency), två av underrättelsetjänsterna i USA. Han noterade att UFO-rapporter, som kom in till NSA, alltid skickades vidare till en speciell avdelning inom CIA. Vad han inte visste vid den tiden, 1964, var att CIA officiellt förklarade att man inte brydde sig om UFO-rapporter och över huvud taget inte befattade sig med UFO-frågan.

— Men, säger Zachary, jag skulle inte ha blivit speciellt chockerad om detta kommit till min kännedom, eftersom underrättelsetjänsten ljög om nästan allting för allmänheten. (2)

Vetenskapligt inriktade ufologer har ofta svårt att förstå att myndighetspersoner kan presentera vilka lögnar som helst, när det gäller frågor som rör den nationella säkerheten. Men ljugandet hör så att säga till spelets regler. Speciellt vi svenskar har en enastående övertro på myndigheter. Har pappa staten sagt det, så är det så.

Det var den övertron som fick ufologer över hela världen att sätta sin lit till Coloradouniversitetets undersökning av UFO 1966-69. Resultatet blev ett vetenskapligt fiasko. Det var samma övertro som fick ufologögon att tindra när Frankrike, i januari 1977, meddelade att man bildat en officiell UFO-undersökningskommitté, GEPAN

Håkan Blomqvist inleder med vidstående opus en regelbunden medverkan i Sökaren. Han kommer att skriva om UFO-problemet, som han sedan många år är väl insatt i. Säkert blir det många kontroversiella och provocerande artiklar, för han gillar att ruska om folk.

Håkan, som är bibliotekarie och journalist, är en av männen bakom AFU (Arkivet för UFO-forskning), en stiftelse med uppgift att bygga upp ett arkiv och bibliotek för litteratur om UFO.

(Groupement pour étudier les Phénomènes Aérospatiaux Nonidentifiés). Kommittén skulle arbeta under CNES (Centre National des Etudes Spatiales), motsvarigheten till amerikanska NASA.

Privata UFO-forskare i Frankrike skickade in rapporter till GEPAN med övertygelsen att nu hade tystnadspolitiken äntligen brutits. Men det stod ganska snart klart att det var fråga om envägskommunikation. Sommaren 1982 tog Fernand Lagarde, chefredaktör för den ansedda UFO-tidskriften "Lumieres dans la nuit", bladet från munnen och förklarade att GEPAN var ännu ett led i sekretessen.

När franska ufologer försökte få dokument från GEPAN fick man svar

som:

— Dokumentet i fråga är inte tillgängligt.

— Vi kan inte meddela er någonting.

— Vi har ingen information.

— Undersökningarna är ännu inte avslutade.

— Vi har våra order.

Dessutom, när privata UFO-forskare talade med vittnen, sedan GEPAN varit på platsen, blev svaret ofta:

— Jag har förbjudits att tala om händelsen.

Fernand Lagarde kallade sin artikel "En varning till alla". Han försökte få ufologer att inse det lönlösa i att lita på myndigheter, när det gäller UFO.

"Men", skrev han, "vi får inte tappa modet, för yttrandefriheten finns fortfarande kvar. Låt oss visa dessa tystnadsens mästare att vi klarar oss lika bra utan deras medverkan." (3)

I Sverige fortsätter Riksorganisationen UFO-Sverige att trampa i samma gamla fotspår. Man har fortfarande inte lärt sig något av Condonrapporten och GEPAN. Det har väl delvis sin förklaring i att det i Sverige inte finns någon UFO-forskning att tala om och ingen ideologisk UFO-debatt.

Jag ställde frågan på sin spets vid en internkonferens mellan olika UFO-grupper i oktober 1982. Enligt svaret från Christer Nordin, ordförande i UFO-Sverige, är riksorganisationens policy att genom information skapa en folkopinion, vilken i sin tur påverkar myndigheterna att starta UFO-forskning. Här är ett av huvudskälen till att AFU (Arkivet för UFO-forskning) aldrig gått med i UFO-Sverige: Vi har en annan grunduppfattning om hur UFO-frågan skall behandlas.

Ett dilemma för den enskilde ufologen är hur man skall ställa sig till frågan sekretess kontra öppenhet. Under teknad har vid flera tillfällen chockat svenska ufologer med att i viss mån godkänna den officiella tystnadspolitiken som ett nödvändigt ont. — Om det verkligen visar sig att vi har besök av främmande varelser med en överlägsen teknologi, så kommer en kontakt med dem att innebära en oerhörd omvälvning i den mänskliga kulturen. Men om man får döma av rapporterna, så är det inte enbart fråga om "goda krafter" bakom UFO. Under mina år på fältet har jag stött på flera UFO-fall där mord, misshandel och hot hört till bilden. Sannolikt är att åtminstone stormakternas underrättelsetjänster är medvetna om detta problem.

Ett plötsligt avslöjande av detta skulle sannolikt skapa kaos i samhället. Det är sociologiskt-psykologiskt omöjligt att kasta sådana informationer direkt till allmänheten utan föregående "tillvänjning". Ingen sansad politiker skulle vilja ta på sig ansvaret

för följderna.

En underrättelseofficer i det franska flygvapnet förklarade problemet så här för den amerikanske UFO-forskaren dr Jacques Vallee:

— Förstår du inte att om vi låter folk inse att det finns någonting därute och att vi inte har någon förklaring till det, så är hela samhällsstrukturen i fara. Människor kommer att överflytta sin rädsla och tillit till någon annan. Vi vill inte ta några risker, förrän vi vet vad som pågår. Det här är en alldeles för stor sak. (4)

Den amerikanske UFO-forskaren dr James Harder blev mycket medveten om sekretessdilemmat när han för en tid sedan intervjuade en mycket högt uppsatt f.d. medlem av Amerikanska Atomenergikommissionen. Det visade sig att mannen i fråga hade en tidslucka i sitt medvetande och att han under den försvunna tiden haft en närbakslutningsoplevelse. Det finns anledning tro att de främmande varelserna hade "plockat" all information de kunde om atomvapen! (5)

Ännu så länge vet vi väldigt lite om vilka varelser, krafter eller grupper som ligger bakom UFO-fenomenen. Men att något mycket märkligt pågår på vår jord är ställt utom allt tvivel, oavsett vad skrivbordskritikerna säger.

Det bästa vikan göra är att sluta med det meningslösa hackandet på myndigheter och i stället göra jobbet själva utan statlig inblandning. Med ett nätverk av enskilda forskare och grupper som verkligen bemödar sig om att göra grundliga utredningar, dokumentera och publicera resultaten, bör vi så småningom kunna reda ut vad de märkliga gudarna i skyn har för sig.

Noter

1. John Keel, UFO intelligence digest: The contactee key. UFO Report, vol. 4, nr. 4, aug. 1977, s. 10.
2. Ted Zachary. The CIA has proof that UFOs exist. UFO Report, vol. 4, nr. 4, aug. 1977, s. 17.
3. Fernand Lagarde. A warning to all. Flying Saucer Review, vol. 28, nr. 1, 1982, s. 2.
4. Jacques Vallee. Messengers of deception. And/Or Press, 1979, s. 11.
5. James Harder. UFO secrecy — the international dimension and the role of intelligence agencies. APRO Bulletin, vol. 32, nr. 4, 1984, s. 7.

FÅ DERES HOROSKOP

stillet og tilsendt for 60 svenske kr. Send fødselsdato, klokkeslet og fødested til

Peter Sørensen

Solgården 18 DK-3250 GILLELEJE
Danmark

Klar avsikt? Forts.

FOIA-ansökan att få fram UFO-material, i synnerhet hos CIA eller NSA. En gång verkade det som om enda sättet att få en statlig instans att erkänna att ett visst dokument faktiskt existerar var att lägga fram en del av dokumentet som man fått på inofficiell väg.

"Clear Intent" försöker uppenbarligen bevisa att USAs regering alltid har tagit vissa UFO-rapporter på allvar, och att den till och med har gjort det på samma gång som den offentligt har uttalat att allt som har att göra med UFO är nonsens och inbillning. Genom att göra en bred läsekrets uppmärksam på denna trovärdighetsklyfta kanske boken kan hjälpa till att på nytt väcka allmänhetens bortdöende intresse, och att dra fram andra viktiga dokument och indicier i ljuset. Om den lyckas, kommer detta att bli en ufologisk milstolpe.

Men nu är det dags att börja arbeta på en mer genomtänkt analys av situationen. En större offentlig granskning av boken innebär att även dess brister kommer att blottläggas. De som troligast kommer att slå mynt av misstagen och luckorna i "Clear Intent" är CIA, FBI, NSA och andra instanser som kan bli besvärade av dess publicering.

Läs boken! Om du känner för det, skriv till dina ledamöter i senaten och representanthuset och bifoga kopior av rapporterna i boken, som författarna föreslår (men se upp med copyrightlagstiftningen)! Stöd FOIAs ansökningar och forskningsarbete genom CAUS, CUFOS och Fund for UFO Research. Men kom ihåg: pusslet är långt ifrån färdiglagt!

George M. Eberhart

Redaktör för College and Research Libraries News American Library Association

Från International UFO Reporter, juli/augusti 1984.

Översättning GUNNAR GÄLLMO.

Civilisation är i första rummet
vilja till gemenskap. Man är
ociviliserad och barbarisk i
samma grad som man är
hänsynslös mot sin nästa

José Ortega y Gasset

Vad har PK-träffar för betydelse?

Av Cindy Siegel

Psykokinetiska träffar är en av de första mycket framgångsrika träningsmetoder med vars hjälp vanliga människor kan lära sig att använda psykokinesi. (Psykokinesi definieras som förmågan att påverka ett föremål utan att bruka någon känd fysisk kraft.) Under PK-träffar lär sig de närvarande, av vilka de flesta har föga eller ingen egen erfarenhet av psykiska fenomen, och inte varit utsatta för sådana, att böja metall med hjälp av psykokinesi i en obesvårad grupp miljö. Även om de flesta deltagarna inte gör anspråk på att ha någon psykokinetisk förmåga, och även om de ofta är mycket skeptiska mot psykokinesi i allmänhet, så lyckas omkring 73 procent av de närvarande i en PK-träff böja metall med hjälp av psykokinesi. Den inverkan detta kan ha på folks trossystem, och måste ha på hela samhället, är oerhört stor. PK-träffar ger deltagarna fysiska bevis på paranormala skeenden och på de stora möjligheter som deras eget psyke har. Denna uppsats granskar några av de resultat som kan framkomma när allt fler personer deltar i PK-träffar, enligt vad arrangörer, som jag intervjuat, uppger.

För det första bidrar närvaro vid en enda PK-träff till vissa förändringar i folks trossystem. I vårt samhälle får människor vanligen kontakt med det paranormala genom massmedia. Massmedias behandling av psykokinesi ger intryck av att paranormala fenomen bara existerar bland ett fåtal utvalda "stjärnor" och är något mycket mystiskt. Informationer som inhämtats på paranormal väg blåses ofta upp till något sensationellt eller inhöljs i ockultism och mystik, och spetsas med undertoner av gott och ont. Även om psi i allmänhet inte accepteras, så erkänner vårt samhälle faktiskt möjligheten att psi skulle kunna existera, men i så fall bara bland ett fåtal unika individer. Det blir en chock när "vanligt folk" upptäcker att de också har denna förmåga och att de säkert har haft den hela tiden, att de inte känner av några

negativa verkningar av den, att de inte behöver anropa djävulska eller gudomliga källor och att de lärt sig det hela redan första gången de försökt. Förmågan att utöva psykokinesi skakar en djupt rotad tro på verkligheten, bilden av en själv och gränserna för ens förmåga.

Ett av de viktigare skälen till att trossystem förändras så snabbt är att folks känsla av att vara åtskilda från varandra och från omvärlden inte längre kan leva kvar på det gamla vanliga viset. Det verkar som om det börjar gå upp för dem att alla individer har samband med varandra och med allting annat. Denna stora omvandling i tänkandet, som huvudsakligen uppstår ur insikten att tankar kan påverka yttre ting, kan leda till stora förändringar av samhället.

Idén att man skapar verkligheten på tankarnas grund får en ny innebörd när man varit med om en PK-träff. Fysiska och psykiska processer har alltid uppfattats som om de hade olika egenskaper. Man kan omforma och förändra ett fysiskt föremål genom växelverkan med ett annat fysiskt föremål, men det antas att man inte kan göra det med hjälp av en tanke eller en känsla. (Vi får lära oss att enda sättet att påverka ett externt fysiskt system med tankens hjälp är att påverka en annan människas tankar genom något slags kommunikation, så att den andra sedan kan låta sina tankar påverka sitt fysiska uppträdande.) Att böja metall enbart med tankens hjälp är något som strider mot denna uppfattning och som tycks ge tanken vissa egenskaper som man tidigare trodde att bara fysiska föremål hade. Den erfarenhet som en PK-träff ger demonstrerar denna förmåga att växelverka med och påverka externa fysiska system, och påvisar att den är tillgänglig för alla.

En annan följd av den erfarenhet som vinnes genom PK-träffar, kan enligt vad Elizabeth Rauscher och Jack Houck påpekat, bli att brottslighet, krig och maktkamp avtar som resultat

av att folk inser sin egen förmåga att påverka omvärlden. En persons första reaktion på att ha utövat psykokinesi blir att han eller hon börjar inse sin egen personliga makt. Som Rauscher förklarade saken: så snart en person upptäcker denna inre makt, kraft och förmåga att påverka omvärlden, behöver han eller hon inte längre uppfatta sig som ett offer för ödet. En större känsla av kontroll över sitt liv kan bli resultatet, och när man har denna känsla av personlig makt, blir behovet mindre att tillvälla sig den makt som andra har för att själv få makt.

Det kan inte undvikas att när samhällets uppfattning om vad som är verkligt och människornas förmågor förändras, så kommer krig och maktkamp också att förändras. Jack Houck menar att jämte en ökad medvetenhet om att allt och alla har samband med varandra så skulle psykokinesi kunna få en praktisk inverkan på krigsmaskineriet, till exempel raketvapen, och göra dem oanvändbara. Tänk om det tilltänkta offret kan få en raket att ändra bana eller förstöra bombernas utlösningssystem!

Enligt en arrangör av PK-träffar är det så att så snart en person har upptäckt dittills okända förmågor på ett visst område, så börjar han fundera på om han inte kan ha andra sådana förmågor också. Denne arrangör rekommenderar att människor uppmuntras att pröva på också andra former av psi under en PK-träff, medan de håller på att förändra sin uppfattning om hur verkligheten är och är mottagliga för nya möjligheter. Flera personer som intervjuades ansåg att telepatin också kommer att öka starkt när allt fler är med om psykokinesi och när medvetenheten om allting inbördes samband blir accepterat i vidare kretsar.

I mindre skala, men lika viktigt för alla människors frid och välbefinnande är den trend som finns att människor läker sig själva genom tankens kraft och psykiskt läkande. Även om inte alla som böjer metall genom psykoki-

nesi tror att de kan påverka sin egen kropp, så kanske detta samband till slut går upp för tillräckligt många för att den västerländska synen på läkekonsten skall förändras. Det är mest troligt att detta kommer till stånd genom en medvetenhet om att tankar kan kanaliseras i handlande. Det kanske kommer en inledande period då somliga försöker utnyttja denna princip för att få makt, eller för att göda sitt ego, men det kommer förmodligen att gå över, tror vi. Som nämnt: ju mer människors medvetenhet förändras, dess mindre blir möjligheterna för maktmanipulation.

Psykokinesi kan också användas för att hjälpa människor psykologiskt. En arrangör av PK-träffar påpekade att många parapsykologiska störningar beror på att vissa personer känner att de inte har kontroll över sina egna paranormala upplevelser. Ofta känner människor att de inte kan kontrollera när parapsykologiska fenomen skall äga rum, och inte kan hejda dem om de är obehagliga eller inträffar olägligt. Precis som PK-träffar används för att frammana det paranormala på begäran, kan de också visa att man kan förebygga spontana paranormala fenomen eller hejda dem när de redan börjat, lika lätt som man får det paranormala att ske.

Med hjälp av PK-träffar lär vi oss att det effektivaste sättet att nå ett visst mål är att vi koncentrerar oss, ger en tyst befallning och sedan släpper ansträngningen att "vilja" att någonting skall hända. Som Jack Houck påpekar: om vi följer denna modell i vardagslivet, kan det i stor utsträckning minska stressen. Så snart vi lärt oss att vi inte kan tvinga saker och ting att hända, utan måste släppa taget och förlita oss på att det sker, blir resultatet en mer positiv syn. Tankens positiva kraft kan tillämpas på vilken livsaspekt som helst.

Det finns många olika sätt att använda psykokinesi för mänskligheten, vilka man kan upptäcka när allt fler människor är med om PK-träffar och psykiska fenomen i allmänhet. Eftersom vi i vårt samhälle litat mer på våra ögons vittnesbörd och på fysiska bevis än på några andra sinnen är PK-träffarna ett av de snabbaste sätten att "övertyga" folk om att det paranormala existerar. Eftersom PK-träffar demonstrerar så tydligt hur tankarna påverkar vad som händer, så kanske en

tro på dessa positiva resultat en vacker dag gör dem till verklighet!

Cindy Siegel avlade en Master of Science-grad i parapsykologi vid John F. Kennedy University 1983 och har ansökt om att få doktorera i psykologi och parapsykologi vid Andhra University. Hon specialiserar sig på parapsykologins kliniska aspekter och är för närvarande knuten till Institute of Parapsykology i Durham, North Carolina.

Den 18 juni 1983 tilldelade John F. Kennedy University i Orinda, Kalifornien, fyra studenter Master of Science-graden i parapsykologi. De fyra är Patric V. Giesler, Martha C Mikova, Diane M. Murray och Cynthia E. Sigel.

John F. Kennedy University är det enda universitetet i USA som har ett helt erkänt akademiskt utbildningsprogram i parapsykologi. För information om detta program, skriv till Mary Kay-Malear, Director, Graduate Parapsychology Program, John F. Kennedy University, 12 Altarinda Road, Orinda, California 94563, USA, eller ring 0091-415-254-0105.

Från Applied Psi, våren 1974

Översättning GUNNAR GÄLLMO

Se även Sökaren nr 8 1984!

Negativa reaktioner på psykokinesi — vad beror de på?

Av Freda Morris

Ända tills man började med psykokinetiska träffar, var PK-effekter något som bara hände andra människor. Eller också åstadkoms de av någon utlänning som i vilket fall som helst bara var en trollkonstnär.

Men när PK-träffar blivit lättillgängliga för vanliga människor, har många utan att vara förberedda på det ställts inför fenomen som helt enkelt inte passar in i deras trossystem. Det kan vara till hjälp att betrakta de psykologiska mekanismer som människor tillgriper för att handskas med dessa situationer, både de som konfronteras med fenomenen och forskare som ut-sätter människor för dessa fenomen.

Termen "förkastningsreaktion" tycks vara väl lämpad för de mekanismer man iakttagit. Den klassiska förkastningsreaktionen förekom i England för omkring hundra år sedan hos en mycket respekterad vetenskapsman, då man diskuterade psyko-

kinesi: "Inte ens om varenda medlem av Royal Society gick ed, och jag dessutom fick stöd av mina egna sinnens vittnesbörd, skulle det övertyga mig om vad som uppenbart är omöjligt."

I begreppet förkastningsreaktion tar jag med följande: hysteriskt skratt och opassande spydigheter, undvikande reaktioner som att man lämnar scenen, vänder sig bort eller drar sig undan, upphetsning och intresseåtföljt av irrationella tankar som "Kanske mjuknade metallen av värmen från händerna och friktionen", antagandet att någon fuskat, trots att ingenting tyder på detta och ifrågasättandet av den egna psykiska hälsan. Några av dessa eller alla kan ofta observeras hos forskare, när de först börjar undersöka psykokinesi, och hos många människor till och med sedan de vid upprepade tillfällen varit med om psykokinetiska effekter.

Jag tror att tillgripandet av dessa

försvarsmekanismer är normalt och att de tjänar till att förebygga en ohälsosam grad av kognitiv dissidens. De flesta som hänvisas till att klara dessa problem själva, tar sig tid att absorbera och integrera det nya och att rekonstruera sina trossystem.

Jag framlägger dessa idéer för att jag menar att vi forskare bör respektera den mänskliga naturen hos dem vi studerar.

Freda Morris, Ph. D., är legitimerad psykolog och hypnoterapeut. I sin kliniska verksamhet specialiserar hon sig på emotionella och kognitiva reaktioner på psykiska erfarenheter. Adress: 1355 Hopkins, Berkeley, CA 94702, USA. Telefon 0091-415-527-7121.

Från Applied Psi, våren 1984. Applied Psi ges ut av Center for Applied Intuition, 2418 Clement St., San Francisco, CA 94121, USA.

Översättning GUNNAR GÄLLMO

Vipassanameditation i tio dagar

Av Margareta Hartelius

Den 17 juli steg jag ombord på båten till England för att ta en kurs i meditation för Moder Sayama på Splatts House.

Det var inte första gången jag skulle meditera, men det var första gången med Moder Sayama.

Vipassanameditation är en metod inom theravadabuddhismen och förekommer framför allt i Burma, Thailand och Sri Lanka. Buddha lärde själv ut denna meditation, och den finns förklarad i Sattipattanna Sutta. Det är framför allt i klostren man kan lära sig meditera, men på senare år har det uppstått en rätt stor lekmanarörelse för att sprida kunskap om buddhistisk meditation. I Burma har sålunda U Ba Khin grundat International Meditation Center. Efter grundarens död leds verksamheten av Moder Sayama. Centra finns även i Indien, England och USA.

Splatts House, inte långt från Bath, är ett stort gammalt hus, eller snarare en bondgård, med uthus och en stor trädgård.

Jag anlände försenad vid åttatiden på kvällen och visades snabbt till meditationshallen, där deltagarna i kör just börjat avlägga "kloster"-löftena. Jag rafsade åt mig ett par kuddar och sjönk ned på kvinnosidan av det stora rummet (en f d lada) bugade och föll in i kören. Jag avslade de fem löftena:

Att inte döda. Det inkluderar allt levande, även myggor!

Att inte ljuga. Lätt att hålla, eftersom det rådde tystnad under kursen.

Att inte stjäla, d v s inte ta något som inte ges åt mig. Det betydde nog att jag inte kunde äta av svarta vinbären i trädgården.

Att inte begå äktenskapsbrott — sexual misconduct på engelska, och den regeln är lite mer omfattande än det kristna budet, men eftersom vi inte fick tala eller umgås med varandra, blev det budet inget problem.

Att inte använda alkohol eller droger. Inte heller detta var något problem innanför klostrets murar. I och för sig kunde man väl smugit sig iväg till bypuben, men det har aldrig lockat någon.

Vi som hade tagit kurser i Vipassanameditation tidigare, fick avlägga yt-

terligare tre löften:

Att inte äta efter klockan 12 på dagen. Detta var inte särskilt svårt, eftersom både frukosten och lunchen var rikliga och mycket goda.

Att avstå från att smycka och pryda sig, liksom att använda rökelse, girlander, radband och dylikt.

Att avstå från lyxiga sängar. Detta vållade inga problem på Splatts House. Även om det finns bäddar till alla, kan man inte kalla dem lyxiga.

Första kvällen fick vi undervisning i Anapana, en andningsövning. Den gjorde vi sedan de tre första dagarna. Den är bra när man kommer till en kurs med huvudet surrande av intryck från resan, från allt omkring en. Man lugnar verkligen ner sig med hjälp av Anapana. Problemet för min del med Anapana är att hålla mig vaken! Hemma brukar jag göra övningen på kvällen, ifall jag har svårt att somna — och somnar då snabbt in. Övningen innebär att man koncentrerar sig på området omedelbart nedanför näsan, mellan näsan och överläppen, och observerar de sinnesförmimmelser som uppstår där. Detta är på samma gång en skärpning av koncentrationen som behövs för den fortsatta meditationen.

Den fjärde dagen började vi med Vipassanameditation — som ibland kallas Insight Meditation på engelska. Syftet med denna metod är att man skall förstå *anicca* — att allt ständigt förändras. Förmimmelser i kroppen uppstår och försvinner. Det är att erfara den eviga förändringen inom sig själv och i allt. Målet för meditationen är att uppnå balans och harmoni i en föränderlig värld.

Insikten om alltings föränderlighet framkallas inte genom någon medveten ansträngning, utan man observerar sinnesförmimmelserna. Man tömmer sinnet på tankar och öppnar det för omedvetna förändringar. Det är ett ändlöst mottagande och givande. Tankar, förmimmelser, upplevelser, känslor dyker upp, man observerar dem och låter dem försvinna, lugnt och utan att man klänger sig fast vid dem.

Meditationsläraren — för mig denna gång Moder Sayama — leder mig ge-

nom hela kroppen, ansiktet, axlarna, armarna, handflatorna, bröstet, ryggen och benen ner till fotsulorna. Hela tiden förnimmer jag upplevelsen inom min kropp, men jag bara noterar den, observerar vad som händer, jag fastnar inte i skeendet eller observationen med mina tankar, utan låter allt flyta, följer endast sinnesförmimmelserna ("sensations"), oupphörligt, om och om igen, från huvudet, och tillbaka ner igen. En tanke dyker upp, jag observerar den och låter den gå, fortsätter ner genom kroppen, nya tankar dyker upp, jag låter dem gå utan att fastna i dem — idealt sett åtminstone. Det är klart att jag fastnar i tankarna ibland.

Man sitter och mediterar från halv fem på morgonen till nio på kvällen, med avbrott för frukost, lunch och te. Man koncentrerar sig på en och samma sak — förmimmelserna som ständigt förändras. Men kroppsställningen är hela tiden densamma.

Under kursen på Splatts House råder s k Noble Silence. Man talar inte med varandra, man kommunicerar överhuvud taget inte med yttervärlden. Tidningar är inte tillgängliga och inte heller radio eller TV. Man skriver inte, läser inte, får inga brev. Avsikten med detta — som jag upplever som en stor fördel — är att man skall koncentrera sig helt på mediterandet. Under de första nio dagarna tror jag inte att jag hade ens ögonkontakt med någon, mer än tre-fyra gånger med henne som sov i sängen bredvid min.

På förmiddagen den nionde dagen upphävdes tystnaden, och oj vilket pratande det blev! Vi var omkring 55 personer på kursen, och jag tror att jag talade med de flesta av dem! Vi åtta kvinnor som delade rum, låg och pratade till elva den kvällen från att tidigare ha slocknat i tysthet vid niotiden.

Vi följde de burmesiska klosterrutinerna, fast lite mer avspänt, och de är rätt krävande för en lat västerlänning. Väckning klockan 4.00. För dem som ville, fanns te i matsalen. Meditation 4.30 — 6.30, då det var frukost, en mycket riklig och varierad frukost. Klockan 8.00 återupptogs meditationen och höll på till 11.00. På förmiddagen kallades vi också fram, några i ta-

Moder Sayama vid ett porträtt av U Ba Khin.

get, till lärarna som frågade oss om våra framsteg, om vi hade några problem. Moder Sayama talar inte engelska, men hon förstår perfekt, så hennes medhjälpare U Chit Tin frågade på engelska, vi svarade på det språket, och Moder Sayama svarade på burmesiska, som U Chit Tin tolkade till engelska. Det fungerade smidigt. 11.00 — 13.00 var det lunch. Jag blev, liksom flera andra, rätt matfixerad — jag såg verkligen fram mot lunchen varje dag, och jag blev aldrig besviken. Vi fick utmärkt vegetarisk mat, och lunchen var riklig och varierad med sallader och efterrätt. Efter lunchen försökte jag ofta sova en stund. För övrigt satt vi ju hela dagen, och jag blev helt slut. Det är ett hårt jobb att gå på meditationskurs — åtminstone enligt Vipassanatraditionen.

Klockan 13.00 började meditationen igen och höll på till 17.00, då te serverades — det var för oss som gått på kursen förut; nykomlingarna fick även frukt och smörgås. 18.00 — 19.00 hade U Chit Tin en föreläsning, lite torr men lärorik, om buddhismens grundprinciper. Den livades upp endast av historier om Buddha. 19.30 — 21.00 var det åter meditation.

Vi slutade vid solnedgången, och då

stöp jag i säng — för att sedan väckas 4.00 nästa morgon — jag som i vanliga fall är så morgontrött och odisciplinerad.

För mig känns en Vipassanakurs ungefär som en psykisk bastu. Jag kommer därifrån lite renare och hellare. Även om vindsvåningen inte är städad, så är den i alla fall vädrad.

Vipassanameditation ger insikt i verklighetens innersta natur. Vi får se oss själva och allt annat som det verkligen är. Det är en långsam och för många svår väg. För mig känns den ofta mycket besvärlig. Men jag vet samtidigt att det inte finns några gengångar till insikt, att jag måste gå vägen själv och göra jobbet själv. Ingen annan kan ta mig i handen och leda mig till vägens slut — vare sig man kallar målet paradiset, nirvana eller något annat. Det var detta, att man själv får ta sig fram, som jag fann så sympatiskt när jag först stötte på meditationsläraren Goenka och Vipassana i Indien för mer än tio år sedan. När man träffar guruer som vill bli dyrkade och tillbedda för att lärjungarna skall nå frälsning på det sättet, känns det befriande med en meditationslärare som tycker att han har misslyckats om man hänger upp allt på honom.

Det är läran och meditationen som är det väsentliga, inte läraren. Läraren kan bara visa mig vägen. Jag måste gå den själv.

Margareta Hartelius är syo-konsulent, sysslar alltså med rådgivning åt elever på gymnasiet. Hon har studerat vid universitet, bland annat litteraturvetenskap och religion, hon har rest en hel del — varit ett halvt år i Afrika och ett halvt år i Asien i olika omgångar.

"Meditationspsykos"

Det kan vara riskabelt att aktivera kundalinskraften

Dr Bo Johnson, Lillhagens sjukhus.

Enligt hatha yogan finns det en slumrande gudomlig kraft, som kallas kundalini, "ormkraften vid rygglutet". Genom viljan kan denna kraft stegras till huvudet och på sin väg aktivera sju psykiska centra i kroppen. Det påstås att det finns yogier som kan utöva nästan övermänsklig kontroll över kroppen och uppnå ökad intellektuell klarhet med hjälp av kundalinskraften.

I Indien är det en tradition att väcka kundalini för att nå högre medvetandenivåer. Där ser man också väldigt allvarligt på kundalinistegring, och i yogalitteraturen varnas det för detta, innan man är psykologiskt redo för det. Sinnessjukdom och psykosomatiska besvär kan bli följden.

Det här omtalas av biträdande överläkaren Bo G. Johnson på Lillhagens sjukhus i Göteborg, som i en artikel i Läkartidningen nr 37, 1984, rapporterar om och diskuterar vad som kanske kan betecknas som "meditationspsykos". Han har haft två patienter med dessa besvär och dessutom haft tillfälle att samtala med sju patienter med liknande psykos i Danmark.

Dessa fall talar för att det finns en verklighet bakom talet om kundalinskraften och dess potentiella farlighet. "Meditationspsykos" är dock något

ovanligt, och man vet inte riktigt vad tillståndet beror på, menar Bo Johnson.

Den ena av hans patienter hade lyssnat på en kassett med inspelade "chakrameditationer". Den 24-åriga mannen upplevde bl.a. ett energiflöde som sakta gick genom ryggraden och successivt vitaliserade hela kroppen. Det steg upp till huvudet, där det kulminerade som en explosion. Han tyckte sig se energiströmmar som sprutade ut genom händer och fötter, och han hade visioner av ormar som steg uppåt från ljumskarna och ville bita honom i ansiktet. Han upplevde att en mörk substans trängde in i hans kropp från benen och ljumskarna, fyllde bålen och hotade att krama ihop hjärtat så att det kunde stanna. Mannen fick dödsångest och vaknade flera gånger om natten, då han upplevde att han angreps av mörka, onda väsen. Han tolkade själv sina besvär som en följd av "kundalinistegring".

Den andra patienten, en 40-årig kvinna, hade liknande problem, vilka börjat i samband med kroppssorienterad psykoterapi (bioenergetik). Hon upplevde energiströmmar i ryggen mot huvudet och kände sig överhettad. Hon tyckte sig penetreras av ormar.

I Danmark har Bo Johnson talat med sju patienter med liknande besvär. Tre (av alla nio) uppgav att sjukdomen börjat i samband med TM-meditation, två att de blivit sjuka i förbindelse med primalterapi och de övriga att besvären uppstått, när de ägnat sig åt autogen träning, yoga, meditation (annan än TM) och religiös aktivitet i ett maniskt tillstånd.

Åtta tyckte att energin fanns i hela ryggen, en att den bara fanns i huvudet. Energin beskrivs på olika sätt, bland annat som eld, pilar, kraft, vibrationer och värme. Sju tyckte att energin fyllde huvudet och med övertryck sprängde ut ögon, öron, tänder och tunga. Till en början hade det i flera fall varit fråga om positiva andliga upplevelser med högre medvetande, klar perception, ökad intuition, "pånyttförelse", "inre ljus", utanförkroppslig upplevelse och upplevelse av tidigare inkarnationer. Exaltation och sexuell aktivering förekom. Men det positiva

tillståndet övergick i mörker och tomhet, rädsla för döden, förlust av libido och upplevelse att en ond makt ville göra dem illa.

De nio patienterna torde inte ha haft någon psykos från början. Det är Bo Johnsons mening att det var kundaliniprocessen som ledde till utlösning av psykos och bristande jämvikt, varvid patienten absorberades av inre psykiska fenomen. Problemen fortsatte tyvärr sedan patienterna upphört med det som utlöst dem. Besvär av det här slaget kan finnas kvar i årtal. Bo Johnson tror att det kan röra sig om "en sexuell aktivering av orgasmisk energi som lokaliseras utanför genitalapparaten och som löper upp i ryggen mot huvudet". I samband med detta uppträder medvetandeförändringar av positiv valör: intellektuella insikter och andliga upplevelser. Men tillståndet kan också bli psykotiskt, då personen upplever negativa inflytanden av magisk natur.

I den grupp patienter som Bo Johnson undersökt har ett par självmordsförsök förekommit.

Är det då farligt att meditera?

Bo Johnson varnar inte för meditation. Han mediterar själv. Men han säger att det kan vara farligt med ett alltför djupgående engagemang i en inre meditativ värld. De olika slag av österländsk meditation som introducerats i väst kan vara bra om man t ex vill stressa av, bli lugnare och mer effektiv. Men det kan också uppstå problem, och det bör man vara medveten om. Man bör inte meditera utan sakkunnig ledning. I annat fall kan man hamna i en psykos, som det kan vara mycket svårt att ta sig ur. Mediciner hjälper inte. Den drabbade kan få nedsatt arbetsförmåga eller bli helt arbetsförmögen.

I yogalitteraturen understryks också att man inte skall experimentera med kundalini utan sakkunnig ledning, upplyser Bo Johnson och tillägger att det tycks vara möjligt för den insiktsfulle att styra kundaliniprocessen: Gopi Krishna nådde efter mycket lidande så småningom en kulmination med utvidgat "kosmiskt" medvetande, vilket hade forcerats fram genom aktivering av kundalini.

SM

PULLAN

av Chintamani Isberg

Nils-Olof Jacobson

Liten brevväxling

om recensioner av skönlitteratur
och värdet av denna
som beskrivning av "verkligheten".

SM

Skönlitteratur är ljug

Nils-Olof,
tack för ditt brev angående recensioner av litterära verk i Sökaren! Det är ju undantag, när skönlitteratur anmäls i Sökarens spalter. Inte många romaner har recenserats under årens lopp.

Huvudsakligen skall vi ta upp non-fiction. Sökaren handlar ju om livet som det är eller påstås vara. Och ett sökande riktar sig alltid mot verkligheten. Inbillningens värld är mindre intressant för dem som spanar efter sanning. Skönlitteratur är ju egentligen ljug, åtminstone romaner och noveller. Författaren berättar om händelser som aldrig ägt rum. Ta till exempel Vilhelm Mobergs utvandrarepos! Vad som än hände utvandrare, så aldrig någonsin inträffade det som han diktade om. Jag tycker det är intressantare att läsa historikers redogörelser för vad man vet om svenska utvandrare till Amerika — och samtidigt själv med den egna föreställningsförmågan levandegöra miljöer och gestalter. Motsvarande gäller Selma Lagerlöf och hennes diktning om Jerusalemfararna. Det är intressant att höra berättelser från dem som var med, men Selmas fabuleringar handlar inte om den verklighet som var, utan om hennes eget fantasilandskap.

Men det anses *fint* att vara diktare. Sådana är genier — större eller mindre. Skönlitteraturen har ett väldigt gott anseende som litterär genre. Det visar ju också namnet: *skön* litteratur.

Jag läste mycket skön litteratur i yngre år, framför allt svenska berättare. Men intresset tog slut omkring 1960, något år innan jag startade Sökaren. Jag fann det allt svårare att hitta verkligt bra skönlitteratur. Mycket som jag började på, var så föga märkligt att jag ledsnade och sökte mig till böcker med högre halt av guld.

Goda hälsningar!
Sven

Visst handlar skönlitteraturen om verkligheten

Sven,

Tack för brev! Jag håller helt med om att vi *huvudsakligen* bör ta upp non-fiction — och något annat har ju aldrig varit på tal.

Vad jag menar är att vi inte bör *utesluta* fiction med livsåskådningsinnehåll, och det har ju lyckligtvis inte heller varit fallet.

Jag ser det så här: Den som vill framföra åsikter i livsåskådningsfrågor kan skriva essäer, forskningsrapporter eller debattinlägg om dem. Men han kan också ge sina åsikter en skönlitterär form, eller kanske förklädnad. Jan Fridegård kunde t ex ha skrivit långa utläggningar om sina erfarenheter av och åsikter om spiritualismen. I stället skrev han "Torntuppen", en roman eller saga där tankarna gavs en lättillgänglig form och kunde nå ut till människor som aldrig skulle komma på tanken att läsa essäer eller forskningsrapporter. Jag hoppas du inte menar att Torntuppen inte skulle ha fått recenserats i Sökaren, om den varit nyutkommen.

Likadant gäller om t ex Eva Seebergs romaner "Ja" (recenserad i Sökaren av mig), "Du är inte ensam" och "Tredagar in i döden".

Jag håller inte med dig om att romaner inte kan handla om "livet som det är eller påstås vara". Just genom att läsa en roman som beskriver allmängiltiga förlopp, "livet som det är", kan läsaren få perspektiv på sitt eget liv. Då spelar det inte så stor roll om det händelseförlopp som beskrivs i boken aldrig har förekommit i någon enskild människas liv. *I princip* har det hänt, och det är det viktiga. Ta t ex Hermann Hesses "Österlandsfärden" eller "Siddharta". Båda kan ses som principiella beskrivningar över mänsklighetens och den individuella människans utveckling och vandring på sökandets väg. Båda var på sin tid helt oerhörda upplevelser för mig. De gestaltade en vision, som kunde befrukta och berika mina egna visioner och mitt eget sökande. Så kan verkligt god skönlitteratur fungera.

Sri Chinmoys dikter (nr 6/84) gjorde ett starkt intryck på mig av samma skäl: de gestaltar en vision av livet, en vision som berikade mig och som jag tror kan berika andra.

Annars har också jag de senaste åren läst nästan enbart facklitteratur. Men jag vill vara öppen även för "inbillningens värld". Jag håller inte med dig om att den är "mindre intressant". För mig som psykiater, själsläkare, är den i högsta grad intressant därför att hur en person hanterar sin inbillning kan leda honom både till psykisk sjukdom och hälsa.

Hälsningar
Nils-Olof

En låtsasvärld

Nils-Olof,

du nämner Fridegård's Torntuppen — en berättelse om hur gamle soldaten From dog men levde vidare utanför sin jordiska kropp — som ett exempel på skönlitteratur som är intressant i livsåskådnings-sammanhang. Det är bekant att ett par danska motståndsmän kom att läsa Torntuppen innan de avrättades. Romanen gjorde att de mötte döden med hopp om en fortsättning på livet. De kunde inte tänka sig annat än att författaren berättade om något som var sant.

Läsare av skönlitteratur tror gärna — som de två motståndsmännen — att det som berättas är mer verklighetstroget än det är. Många som läser Fridegård tänker sig nog att flera av romanerna handlar om författaren själv: så hade han det. Men det är inte verkligheten det rör sig om, utan inbillningens värld. Det är i en låtsasvärld som Lars Hård och de andra av författarens alter egon existerar. Verkligheten var annorlunda.

Det finns alltid betydelsefulla skillnader mellan skönlitterära sagor och den verklighet som sagorna antas handla om. Dessa skillnader kan vara avgörande för en sann uppfattning om det stycke verklighet som berörs.

Jag är inte fientlig till skönlitteraturen, varken till prosan, lyriken eller dramaten. Dikter exempelvis kan vara djupt sanna och betydelsefulla, när de ger ord åt tankar, känslor och stämningar hos författaren och läsaren. Att läsa skönlitterär prosa kan vara en njutning, men trots dess förtjänster som konst — och även som sanningssägare! — finns ett element av ljug där, av verklighetsförfalskning, som man aldrig kan komma ifrån. Det reducerar dess värde i jämförelse med annan litteratur som handlar om livet som det är eller påstås vara . . .

Hälsningar!
Sven

Fridegård skrev om sin upplevelse av världen

Sven,

Jag får intryck av ditt senaste brev att du menar att man kan definiera vad "verkligheten" verkligen är. Men det kan du väl

inte mena — i så fall vore ju Sökaren ganska meningslös. Det enda man kan definiera är på sin höjd små bitar av verkligheten, sedda i ett visst begränsat perspektiv.

Jag håller rakt inte med dig om att skönlitteraturen i sig är en sämre beskrivning av sådana bitar av verkligheten än annan litteratur. "Det är i en låtsasvärld som Lars Hård existerar, verkligheten var annorlunda", skriver du. Hur vet du det? Hur kan du uttala dig om Jan Fridegård's verklighet? Han skrev ju om sin *upplevelse* av livet och verkligheten, om det som var sant och viktigt för honom. Självklart är hans böcker ingen dagboksaktig redogörelse. Han gjorde ett urval, redigerade och stuvade om, valde och uteslöt, för att få den litterära verkan han ville ha. Men vad säger att det är mindre "sant" än en dagbok? Även en sådan är nödvändigtvis ett *urval* av händelser och upplevelser, eftersom det är uppenbart omöjligt att beskriva *allt* man upplever.

Men precis samma urval görs i vad man kallar facklitteratur, som enligt dig skulle vara en bättre beskrivning av verkligheten. Forskaren, vetenskapsmannen, gör under hela forskningsprocessen en mängd subjektiva urval, från då han bestämmer vad som är värt att forska om till då han väljer vad som ska tas med i rapporten och hur det ska beskrivas. Rapporten ger definitivt ingen "objektiv sanning", för någon sådan finns inte annat än inom slutna system som matematiken. Inom alla andra vetenskapsområden finns bara relativa, tidsbegränsade sanningar uppbyggda med en (mestadels okänd) andel åsikter. Det man läser i vetenskapliga rapporter är alltså en beskrivning av en bit av verkligheten, filterad genom en människas tänkande och känslor — precis som i den bästa skönlitteraturen!

Jag menar alltså att inslaget av ljug och verklighetsförfalskning inte självklart är större i en roman än i en vetenskaplig rapport. Det är bara fråga om olika utsnitt av verkligheten, sedda i olika perspektiv. Både rapporten och romanen kan i bästa fall ge läsaren en fördjupad insikt om hans egen och människosläktets verklighet.

Vänligen
Nils-Olof

Diktare förvanskar verkligheten

Nils-Olof,

hur vet jag att Jan Fridegård inte berättade sin verklighet som den var? Jo, det är bekant att han inte bara skrev om händelser och upplevelser i sitt liv, utan i litterärt syfte diktade fritt med utgångspunkt från egna erfarenheter — och så brukar ju skönlitterära författare som skriver "självbiografiska" böcker göra. Lars Hård är en påhittad gestalt. Även de känslor som tillskrivs Lars Hård tillhör den litterära inbillningens värld — i princip. Vilka likheter som finns med den unge Fridegård's verkliga känslor, det vet man inget om.

Du menar att en skönlitterär författare gör ett urval, och stuvvar om — men jag me-

nar att det rör sig om omdiktning, förvanskning. Ingen fackboks-författare förutsätts förvanska verkligheten.

Visst finns det mitt i det skönlitterära ljugandet inslag av annan karaktär, där det mer handlar om exempelvis filosofi, naturupplevelse, religiös känsla än om ljugande. Ändå: skönlitteraturen består i väldigt hög grad av berättelser om icke-händelser.

På Svenska Dagbladets kultursida 7 augusti 1984 kan man läsa en artikel om den holländske författaren Cees Nooteboon. Denne säger: "Jag skriver inte . . . för själva berättelsens skull, det är detsamma som att kopiera verkligheten och det tycker jag är utomordentligt långtråkigt. Jag är helt för lögnen, konst är påhitt, verklighetsförfalskning . . .".

Hälsningar
Sven

Vet vi vad verkligheten är?

Sven,

Mina synpunkter på Jan Fridegård avsåg hans *självbiografiska* böcker, borde jag ha förtydligat. Det är ju självklart att han i andra böcker diktade fritt, eller "hittade på" eller "ljög" eller "förvanskade verkligheten".

Menden som påstår att någon "förvanskar verkligheten" gör själv anspråk på att veta vad *verkligheten* är. Jag är inte säker på att man så ofta kan veta det.

Jag menar mig dock veta att även människans fantasi och skaparförmåga är en del av verkligheten — och inte den minst viktiga delen, sett ur människans synpunkt.

Goda hälsningar
Nils-Olof

. . . förvärrar och förgyller, förstärker och förtiger . . .

Nils-Olof,

ja visst är fantasier om verkligheten en del av verkligheten. Och en betydelsefull del. Men några människor finner trots det försök att beskriva verkligheten objektivt mer intressanta än konstnärliga, subjektiva beskrivningar och omdiktningar. Diktaren är suveränt fri i förhållande till sitt stoff. Han förvärrar och förgyller, förstärker och framhäver, förtiger, förändrar och lägger till. Detta får olika följder, bland annat förörloras kanske den balans mellan högt och lågt som ofta gör livet både trivalt och uthärdligt.

En vetenskaplig forskare har inte större frihet än en fotograf. Han förlägger sin uppmärksamhet till den yttre delen av verkligheten. Diktarens fokus däremot är inne i honom själv.

Hälsningar
Sven

Missbruk av Nobelpriset

I Alfred Nobels testamente, daterat 27 november 1895 i Paris, står att en del av hans pris skall gå till "den person som inom litteraturens område har åstadkommit det mest framstående verket med en idealistisk tendens" och utdelas av "Akademien i Stockholm". Testamentet säger inget om att priset skall gå till skönlitterära författare. Men så vitt jag kan se har litteraturpriset endast fem gånger gått till en icke skönlitterär författare: den tyske historikern Theodor Mommsen 1902, den tyske filosofen Rudolf Eucken 1908, den franske filosofen Henri Bergson 1927, den engelske filosofen Bertrand Russell 1950 samt Winston Churchill 1953 "för hans mästenskap i historisk och biografisk framställning samt för den lysande talekonst, med vilken han framträtt som försvarare av höga mänskliga värden". Alla andra gånger har Svenska Akademien belönat skönlitterära författare. Denna favorisering av skriftställare som producerar fiktioner har alltså inget stöd i Nobels testamente.

Säkerligen finns det en lång rad bl.a. vetenskapliga, filosofiska, politiska, historiska och religiösa författare som vore värda ett nobelpris.

Svenska Akademien fungerar som ett språkrör för skönlitteraturen och har gjort litteraturpriset till ett pris i skönlitteratur. Därmed framhäver man "diktare" på bekostnad av böcker som handlar om verkligheten som den är.

SM

Även vetenskapsmannens fokus är i honom själv

Sven,

Inte bara diktarens fokus finns inne i honom själv — det gäller även vetenskapsmannens! De s k naturlagarna är ju inget annat än beskrivningar, tolkningar, av verkligheten. Och en fotograf har mycket stor frihet att tolka verkligheten på olika sätt — se bara i vilken fototidning som helst!

Därmed slutdiskuterat.

Nils-Olof

Faran av blind tilltro

Gina Germinara är en stor beundrare av Edgar Cayce, "den sovande profeten". Hennes bok om honom, "Many Mansions", har översatts till 11 språk. Men i sin nya bok "Edgar Cayce Revisited" är hon åtminstone delvis kritisk. Ett avsnitt ur den finns infört i majnumret 1984 av den amerikanska tidskriften Fate. Det handlar om faran att lita blint på en stor gestalt.

Edgar Cayce talade i transtillstånd och gav råd och upplysningar till människor. Gina Germinara anser att mycket av stort värde kom fram på det sättet men att en del av råden är tvivelaktiga.

Cayce förklarade ofta att "kaffe är mat", om det dricks på rätt sätt, dvs utan grädde eller mjölk. Som följd av detta har många anhängare till honom ansett sig kunna dricka hur mycket kaffe som helst. Men, påpekar Gina Germinara, numer anses kaffe vara en riskabel dryck. Det misstänks vara en bidragande orsak till psykiska problem, såsom nervositet, oro, trötthet, depression, ja till och med psykoser. Även njursjukdomar, hjärtsjukdomar och cancer anses kunna ha samband

med kaffedrickande. Kvinnor har varnats för att dricka kaffe under graviditeten på grund av risken för missbildningar hos foster. Alla dessa varningar bygger på vetenskapliga rön.

Cayce sa också att ett måttligt cigarrrettrökande inte var farligt, utan tvärtom nyttigt för de flesta. Hans uppgifter om vad som var måttligt varierade från tre cigaretter om dagen till betydligt fler. Cayce själv började röka när han var helt ung och var kedjerökare hela sitt liv. Många Cayce-anhängare röker mycket.

Åtta glas vatten om dagen rekommenderade Edgar Cayce som hälsoamt. Kanske var det ett gott råd, när det gavs, för flera decennier sedan. Men idag, säger Gina Germinara, är vattenledningsvattnet, exempelvis i New York, så dåligt att det inte är lämpligt att dricka i stora mängder.

Det finns människor som bygger sitt liv på Edgar Cayces undervisning. De anser att han i transtillstånd besatt ett högre vetande och gav riktiga svar på alla frågor. Denna absoluta tilltro till honom får till följd att de inte bryr sig om att informera sig om nya rön angående diet och hälsa, vilket är en riskabel inställning.

En del av det som Cayce sa är uppen-

bart inte längre giltig sanning, understryker Gina Germinara. Dessutom underlät Cayce att varna för vissa saker, exempelvis socker, som man nu vet är skadligt. Det är alltså oklokt att lita blint på att Cayce hade alla svaren.

Edgar Cayce avrådde från mörkt kött, skinka och blodiga stekar, men han rekommenderade lammkött, fisk och höns. Men Gina Germinara pekar på att idag uppföds fyra-fem kycklingar i en liten bur med nåtgolv utan att få rörelse, sol eller frisk luft. De hålls vid liv med antibiotika, lugnande medel, hormoner och olika sorters kemikalier i födan. Detta är inte bara grymt mot djuren, utan det påverkar också kvaliteten på köttet och äggen negativt. Att äta höns och ägg i vilka gifter lagrats är riskabelt för människor. Och, frågar Gina Germinara, vilken rätt har vi att utsätta andra levande varelser för livslånga plågor bara för att tillfredsställa vår egen aptit?

Cayce talade mycket om Mästaren Jesus och att vi måste följa i hans fotspår och visa andens frukter, såsom nästakärlek, barmhärtighet, medkänsla, ömhet etc. Men skall då, frågar Gina Germinara, dessa goda egenskaper bara gälla våra relationer till människor? Skall de inte också komma till uttryck i vårt förhållande till andra livsformer? Skulle Jesus oberörd ha kunnat åse hur kalvar i hela sitt liv hålls instängda i totalt mörka burar, som är så små att djuren inte kan röra sig?

På Cayces tid behandlades djuren bättre. Men idag finns starka etiska skäl mot köttätande, anser Gina Germinara, som också understryker att det är dåraktigt att vänta sig fullständig kunskap från en psykiker, hur utmärkt denne än är.

SM

Själens mysterium

Nobelpristagaren i medicin Sir John Eccles har varit i Sverige och talat för att själen finns. Kerstin Anér har lyssnat på honom och redogör för hans tankar i en artikel på Idagsidan i Svenska Dagbladet 9 september 1984.

Det finns en själ bakom hjärnan, säger John Eccles — i polemik mot den materialistiska uppfattningen. Hjärnan är bara datorn som jaget ger order. Men varifrån utgår dessa order? Jo, det finns ett litet område i hjärnbarken som kallas "supplementary motor area", eller SMA. Under de senaste fem åren har man i vetenskapliga laboratorier upptäckt vad som händer där. När en varelse *bestämmer* sig för att utföra en viss rörelse, då börjar något hända i SMA: Blodflödet ökar, liksom de elektriska spänningarna. Mycket kort tid därefter går order från SMA till de olika delar av hjärnan, där rörelseprogrammen finns kodade, de skickar order till nerver och muskler, och handen lyfts.

Mysteriet är hur SMA får order att starta denna verksamhet. Man har enligt Eccles inte hittat något ställe i hjär-

nan som kan tänkas sätta igång verksamheten i SMA. Med ett rent materialistiskt synsätt är det som händer i SMA orsakslöst. Materialisten säger att det naturligtvis finns en materiell orsak, fastän vi ännu inte hittat den. Men Eccles menar att det är jaget, varselens psykiska kärna som i direkt kontakt med den fysiska världen påverkar denna. Det är jaget som ger hjärnan order att genom muskler lyfta handen.

Hjärnan är alltså vår dator. Eccles säger — enligt Kerstin Anérs referat: "Hur denna dator kommit till, hur jag fått den, och hur just denna dator med dess 10 000 miljoner neuroner har hamnat i min ägo — det är ett mysterium."

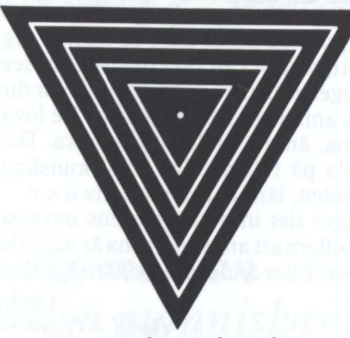
Men själen då, var kommer den ifrån? Den frågan kunde John Eccles inte ge något svar på. Men han antydde att den kommer från en andlig värld, "The Divine Mind".

EM-verkningar av UFO

UFO-skeptiker menar att UFO ofta är stjärnor, planeter, meteoriter, ballonger, flygplan eller hallucinationer. Men ingen av de förklaringarna kan förenas med elektromagnetiska verkningar i samband med en del UFO. Richard Hall tar i en artikel i den amerikanska tidskriften MUFON UFO Journal, februari 1984, upp EM-verkningar från UFO. Han har samlat 20 EM-fall ur UFO-litteraturen och säger att de utgör endast ett litet urval.

De UFO som observerats i samband med EM-verkningar har varit skivformade, ibland med kupol, ovala eller sfäriska, vilket är karakteristiska utseenden på UFO. Ofta har man sett ljuspunkter på föremålen, eller också

**UPPLEV
YOGA NIDRA**

**en total upplevelse
en total avslappning
som rör och väcker
alla delar av ditt väsen**

**NYTT KASSETTBAND AV
SWAMI JANAKANANDA**

Till musik av Roop Verma och ljud från moder jord. Extra lång speltid. Med 18 sidors häfte om Yoga Nidra tekniken. 90 kr. + postförsäkring.

Beställ från

**SKANDINAVISK YOGA
OCH MEDITATIONSSKOLA**

Kursgården 340 13 Hamneda
Tel (0372) 55063
Sveavägen 108, 113 50 Stockholm
Tel (08) 321218

har ljusstrålar utgått från dem.

Ofta rapporterade EM-verkningar av UFO är elektriskt strömavbrott i området, fel på kompass och navigationsinstrument, stopp på bilmotorer, fel på bilradio och digitalur. I samtliga fall, utom när det gäller digitaluren, har verkningarna upphört när UFOt gett sig av.

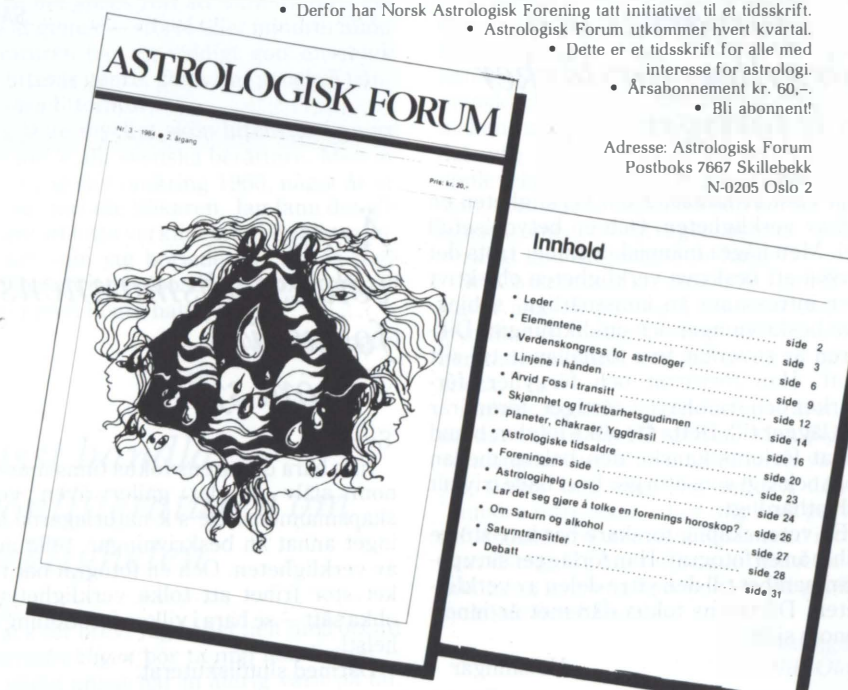
EM-verkningar är väl konstaterade och understryker att UFO-fenomenen är verkliga och ännu oförklarade.

ASTROLOGISK FORUM

Nytt Astrologisk Tidsskrift

- Stadig flere ønsker å lese mer om astrologi.
- Interessen for dette emnet øker og øker.
- Derfor har Norsk Astrologisk Forening tatt initiativet til et tidsskrift.
- Astrologisk Forum utkommer hvert kvartal.
- Dette er et tidsskrift for alle med interesse for astrologi.
- Årsabonnement kr. 60,-.
- Bli abonnent!

Adresse: Astrologisk Forum
Postboks 7667 Skillebekk
N-0205 Oslo 2

H-gården

arbete för inre utveckling enligt den Fjärde Vägen. Studenter emottages. Tel. 0524-320 06, från kl. 18.00

Djupmassage. Essential Integration. Energifalansering. Jin. Shin. Jyutsu. Utrensningar, vitamin- och mineralterapi. Ledin-metoden. Skapande inre rörelse, danskurs, 10 ggr start 30/1 onsdagar 17.00—18.30. **Monica Gorschelnik**, Parkg. 14, 112 30 Stockholm, tel. 08-51 33 10

Böcker till självhjälp:

- Hur Du kan få Ditt liv att fungera — eller Varför är Du inte lycklig 35:— av Ken Keyes Jr och Bruce (Tolly) Burkan
- Död är Liv — en läroskrift i konsten att dö 33:— av Mariana Stjerna
- Den Dolda Lyckan 28:— av Olle Wedholm

Härtill kommer 10:— för porto & exp.

EDISTA, Kuhlemann & Co
Västerängsvägen 51 B
182 46 ENEBYBERG

PERSONLIG UTVECKLING PÅ KRETA

med hjälp av dynamisk astrologi i grupp och grekisk mytologi 28.3—4.4. Pris för workshop med resa och halvpension på A-klasshotell El Greco, Ret-hymnon: 4.200 kr.

Ytterligare en vecka mot tillägg. Anmälan senast 31.1 — max 20 deltagare. Vingresors resevillkor gäller. Kursledare: Inga-May Lundkvist, psykoterapeut och astrolog. Xenofon Pagalias-forskare i grekiska.

För ytterligare information och anmälan tel. 08-42 39 36 eft. kl. 17.00

**AINA LARSSON
AKVARELLER
GALLERI ATELJÉN
ÖSTERLÅNGGATAN 14, GAMLA STAN
STOCKHOLM. TEL. 08-20 07 78, 44 28 12**

HOROSKOP & NUMEROLOGI

Introduktionspris 99:—

Du får uppritat horoskop. Karaktärsbesk. Ej data. Hur blir 1985 för just dig? Ring 036-659 46
Eller skriv M. Hüber, Hamiltonvägen 7, 562 02 TABERG

Hejsan på sig Sökaren!

Jag vill lovorda dig för din artikel om DET OKÄNDA. Kunde inte sägas bättre...

Men när du ändå är inne på det här med "sanning och lögn", geschäft av olika slag, godtrogenhet etc., så undrar jag om det inte vore bra att titta på vissa företeelser i din egen tidskrift. Varför granskar du aldrig de annonser som du tar in? De lovar än det ena, än det andra fantastiska. Du kan få reda på tidigare liv, total kunskap om framtiden, lära känna dig själv osv.

Ligger det inte i utgivarens intresse att kontrollera att annonsörerna är någorlunda seriösa? Eller är det ett för känsligt kapitel?

Undrar
Bertil A G Schalén

Hej själv, Borderline-red.!

Min policy, när det gäller annonser, är att vara så öppen och välvillig som möjligt. Jag menar att man bör ha mycket goda skäl om man skall refusera en annons. Endast fyra gånger i Sökarens 10-åriga historia har jag avböjt att införa reklam. För att kunna av-göra om en annonsör är vederhäftig behöver man göra en ordentlig utredning, och en sådan är inte lätt att åstadkomma. Det vore ganska orimligt också att försöka pröva annonsörernas pålitlighet och döma dem. Så de får hänga med praktiskt taget allihop, inklusive tidskriften Borderline!

Svarar
SM

Trager massage, Rebirthing.
Mathilde Taube, tel. 08-60 46 38.

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från
TEOSOFISKA SAMFUNDET —
PASADENA

Pris 60:— för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

BORDERLINE UTE IGEN!

Efter adressbyte är BORDERLINE åter ute. Massbrevet om den överkliga verkligheten.

Oktobernumrets ämne: MAGI
5:—/st från BORDERLINE, Runslingan 14 C, 223 77 LUND.

FINN DIN RÄTTA PARTNER

VI HJÄLPER DIG ATT HITTA DIN "RÄTTA" LIVSKAMRAT GENOM ATT JÄMFÖRA DITT FÖDELSEHOROSKOP MED ANDRAS OCH PLOCKA UT DE SOM PASSAR DIG.

SÄND IN NAMN ADRESS SAMT SVARSPORTO SÅ FÅR DU GRATIS ALL ÖVRIG INFORMATION. DISKRET AVS.

SKANDINAVISKA
ASTRO TRÄFFEN
Box 50 740 50 ALUNDA
tel: 0174-10950

Stockholmskille, 22, känslig, intuitiv, krävande, sanningssökande, analytisk, kärlekstörstande, ofullkomlig samt alldeles för öppen & gränslös. Därför rinner förhållanden och andra ambitioner oftast bara ut i sanden. Jag försöker bli mera realitetsanpassad & självständig, utan att förlora min frihet och mitt ansvar till & inför det absolut heliga som livet är. Det är svårt. Kanske kan vi känna oss fram till något förhållande som passar oss. Svar till "Tillsammans är vi starka", Sökaren f.v.b.

Jag är en medelålders kvinna, bosatt i centrala Stockholm, f d utlandssvenska med ett brokigt liv och som önskar få vänner av bägge könen för djup och varaktig kontakt. Kanske kan vi träffas och samtala om livs-åskådningsfrågor, olika vägar till inre utveckling, förändring av livsvillkoren etc. Är även intresserad av att komma med i redan etablerad samtalsgrupp. Intresserad av teosofi, antroposofi, pedagogik, buddhism, psykologi, musik, natur och resor. Svar till "Vi behöver varann, Stockholm", Sökaren f.v.b.

Konstnärinna i 65 årsåldern, ungdomlig, välvärdad, förhoppningsvis stilfull och med kvinnlig utstrålning. Intressen: konst i varje form, litteratur, tvärvetenskap och allmänt mänskliga problem med internationell världsbild. Önskar på sin väg möta: tänkande och förfinad manlig vän, världsbildsborgare (svensk eller utlänning) med andlig styrka och själslig vekhet. Svar till "Quo vadis?", Sökaren f.v.b.

Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:— i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:—. Moms inräknad.

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Box 1706, 221 01 Lund.

Ur Bokrevy nr 3, 1984

RELIGION

SWEDENBORG, EMANUEL. Om andarnas värld och människans tillstånd efter döden enligt vad jag hört och sett. Proprius. Övers. fr. lat. av Björn A. H. Boyesen. 112 s. Ill. Utg. i samarbete med Skandinaviska Swedenborgssällskapet.

Ck

BN1007608-XD

Denna bok är en liten del av Swedenborgs stora verk "Om himlen och dess under och om helvetet enligt vad jag hört och sett", vanligen känt under namnet "Himlen och helvetet". Swedenborg gav ut arbetet på latin i London år 1758. Det har senare översatts till en mängd olika språk, och till svenska har tidigare tre översättningar gjorts. Denna version är välgjord och gör Swedenborgs tankar lättillgängliga även för nutidens människor utan att förf och den språkstämning han skapat går förlorade. Vår tids ökande intresse för livet efter detta gör att Swedenborgs initierade, synnerligen detaljerade och även humoristiska iakttagelser av livet på den andra sidan (genom ständiga samtal med änglar och andar) verkligen förtjänar en nyöversättning.

Carin G. Hansson

FILOSOFI OCH PSYKOLOGI

HOLMBERG, HÅKAN. Att läsa Karl Popper. Timbro (Timbro samhällsdebatt). 63 s. Litt.

Db

BN1012159-F0

Denna bok är en elementär och mycket kortfattad introduktion till vetenskapsteoretikern Karl Poppers tänkande. Första hälften av skriften ägnas åt Poppers allmänna vetenskapsteori. Hans huvudidéer vad avser kunskapens tillväxt, t ex synen på induktion, falsifikation, sanningslikhet och objektiv kunskap, presenteras koncist och kompetent. Andra hälften ägnas åt Poppers historiefilosofi och politiska filosofi med särskild tonvikt på hans kritik av det öppna samhällets fiender. I en kort avslutning får också några av Poppers kritiker komma till tals. I boken finns en förteckning av de viktigaste skrifterna av och om Popper. Holmbergs skrift är mycket lättillgänglig och kan läsas av en bred allmänhet. Den kan väl tjäna sitt syfte som en första introduktion till en av 1900-talets mest inflytelserika filosofier.

Lennart Nordenfelt

PHILIPSON, STEN M. Med naturen som referenspunkt. Om livs-åskådningar i miljörelsen. Doxa (Livs-åskådningsforskning). 206 s.

D

BN1011005-25

Boken ingår i en serie arbeten om livs-åskådningar utarbetade vid teologiska fakulteten vid Uppsala universitet. Dess huvuddel bygger på djupintervjuer med 26

medlemmar av miljöorganisationen Jordens Vänner, vars åsikter och uppfattningar beskrivs och analyseras med avseende på att få fram medlemmarnas livs-åskådningar samt organisationens profil, innehåll, struktur och funktion. Likaså diskuteras olika problem förbundna med de framanalyserade åsikterna och åskådningarna. Intervjuanalysen föregås av en presentation av projektet och dess teoretiska, begreppsliga och metodologiska förutsättningar. Likaså presenteras organisationen Jordens Vänner, och centrala begrepp som ekologi, ekosofi, natur osv diskuteras. För dem som är intresserade av ett ekosofiskt eller liknande perspektiv på världen och av problem rörande våra relationer till naturen och vårt "tekniska" samhälle är boken viktig. Den bör, kanske med undantag för det första kapitlet, kunna läsas utan förkunskaper.

Ake Sander

EKONOMI OCH NÄRINGSVÄSEN

GRUNDBOK i makrobiotik. Red. av Tue Gertsen. Kung Markatta. Övers. fr. da. och bearb. av Lennart Olsson. Orig:s titel: Grundbok i makrobiotik. 42 s. Ill. litt.

Qca

BN1000668-F3

Denna skrift ger en god introduktion till det makrobiotiska sättet att se på människan. Texten är tydlig och skriven på ett klart och lättförståeligt språk. Boken som är illusterad med svart-vita teckningar, behandlar bl a följande områden: lämplig och olämplig föda, sjukdomsdiagnostik enligt österländska läror samt den grundläggande filosofin bakom makrobiotiken. Dessutom finns recept och näringstabeller samt råd om förebyggande och botande av sjukdomar genom rätt kost och örtmedicinering. Massageövningar enligt DO-IN-metoden visas med hjälp av tydliga teckningar. Boken avslutas med förteckningar över litteratur och adresser för den som vill fördjupa sig ytterligare i ämnet. — Boken säljs ej i bokhandeln.

Lisa Andréasson

IDROTT, LEK OCH SPEL

HENNING, ANN. Modern astrologi. Av Ann Henning i samarbete med Roland Skogkvist. W&W. 281 s. Ill. litt. reg.

Rd

BN1011758-89

Både nybörjaren och den mer avancerade, som verkligen vill lära sig astrologi, torde ha god användning för denna ovanligt innehållsrika grundbok. I inledningen diskuteras förastrologi som en väg till större självkännedom samt ger en historik och bakgrund till ämnet. Födelsehoroskopets alla nödvändiga faktorer beskrivs, och ett kapitel behandlar ett utmärkt system att få fram ett tolkningsmönster av alla delfaktorer. Hur man matematiskt räknar ut ett horoskop tas dock inte upp utan hänvisar till en datafirma som utför dessa på beställning. Två andra viktiga astrologiska tekniker behandlas också, nämligen sk planettransiter för förutsägelser och synastri, där horoskop jämförs för att utröna samspelet

mellan t ex personer — allt med utförliga tolkningar. Förf har en seriös inställning till ämnet, och beskrivningarna är lättförståeliga och instruktiva.

Stefan Heinstdt

På väg mot den möjliga människan?

"Vi måste därför börja med det som aldrig gjorts tidigare. Vi måste ödmjukt men envist skola oss själva till att bli förvaltare och skaffa oss den inre förmåga som stämmer med vår yttre makt. Vi måste leta efter och finna de fysiska, psykiska och andliga resurser som gör det möjligt för oss att gå i förbund med jorden själv."

Orden är Jean Houstons i den nu på svenska utkomna *Den möjliga människan* (Forum 1984, 262 sid.). I Sökaren nr 2 i år hade Sven Magnusson en artikel om den amerikanska psykologen Jean Houston som tillsammans med sin man Robert Masters 1965 grundade Foundation for Mind Research i New York. I artikeln refererades också till flera av de metoder för att vidga det mänskliga medvetandet som paret arbetat med. Jag kommer ihåg att artikeln väckte intresse hos mig, och det var med stor förväntan jag började läsningen av *Den möjliga människan*.

Förväntningarna kom inte på skam. Utan tvekan tror jag att boken kommer att bli till stor glädje och hjälp för många i Sverige. En guldgruva att ösa konkreta och praktiska övningar ur. Idag finns det många böcker som uttrycker New Age-tankekängar, visserligen med olika nyanser, men med en i grunden överensstämmande syn. Det är ofta spännande och inspirerande böcker, men flertalet av dem är intellektuella, logiska och abstrakta. Många vet idag vad New Age-tänkandet innebär, men hur blir jag en bättre New Age-människa? Och hur kan vi tillsammans utvecklas och styra utvecklingen i den riktning vi vill? Rent konkret och praktiskt?

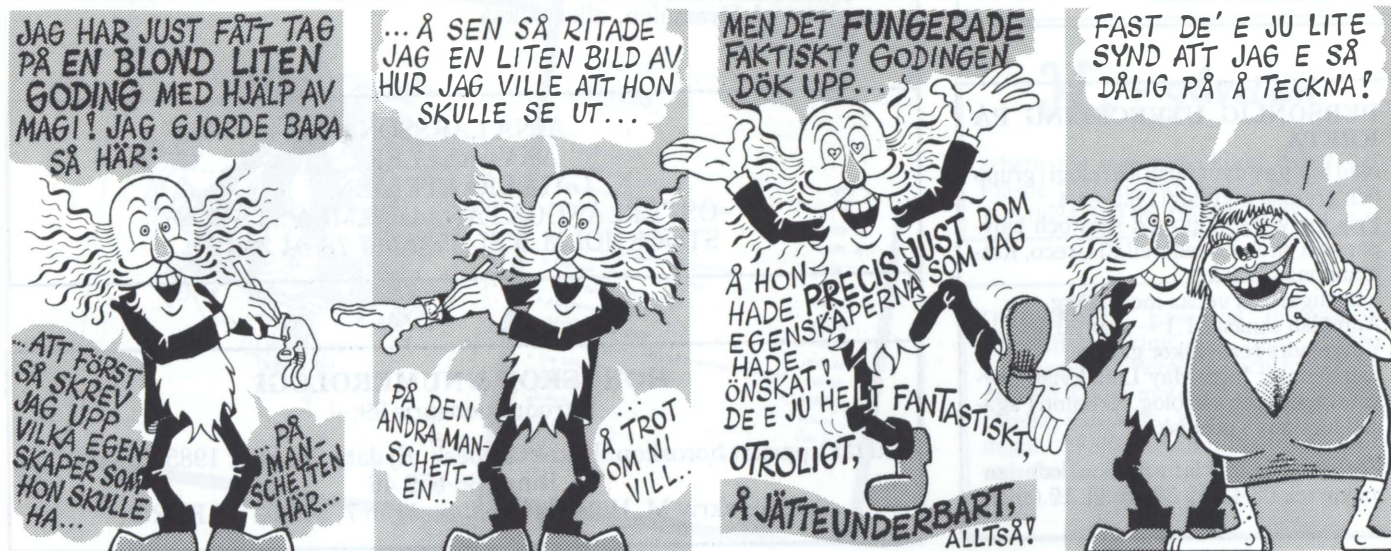
Det är första gången jag håller i min hand en bok som ger så många och så varierande svar på dessa frågor. För varje nytt kapitel jag läste brann jag av nyfikenhet att pröva på övningarna som avslutade kapitlet. Vissa övningar kan man utföra ensam, andra är avpassade för två eller en grupp.

Exempel på kapitelrubriker är "Att väcka kroppen", "Att väcka hjärnan", "Att väcka din utvecklingshistoria" och "Att bli en hel och full människa". Jean Houston skriver på ett mycket inspirerande sätt och texten är säkert aptitlig för de flesta som är något så när insatta i New Age-litteraturen, men det finns också avsnitt i boken som tyngs ner av en överlastad och svår terminologi.

Jean Houston påpekar att övningarna

PROFETEN

UNDER EN TIDRESA TILL STENÅLDERN HAR PROFETEN FÅTT LÄRA SIG LITE GAMMALDAX NEW AGE-MAGI...

bara är exempel, att vi kan hitta på egna varianter, och vi kan ändra på dem efter våra egna behov. Detta är ett viktigt och riktigt påpekande och jag har själv märkt hur jag tagit intryck av flera övningar, men sedan omedvetet (eller medvetet) omarbetat dem.

Helst, tycker Jean Houston, ska man arbeta i grupp, och hon berättar att hundratal sådana grupper redan finns i världen som en följd av hennes kurser och böcker. Hon ger också råd och uppmaningar om man tänker starta en grupp.

Den första övningen jag praktiserade gällde träning av den kinestetiska kroppen (alltså vår icke-fysiska eller subtila kropp). Inom idrotten kallas detta ofta mental träning. Jean Houston exemplifierade med personer som utövar yoga, och då jag själv sysslar med detta så testade jag direkt. Resultatet efter bara några minuters "kinestetisk" träning var förbluffande. Jag utförde en ganska avancerad övning, som jag inte lyckats med på flera år, efter en kort koncentration på övningen mentalt. Efteråt kände jag mig både förundrad, glad och omtumlad.

De flesta övningar går ut på att nå ner i "djupen" hos oss själva. Här finns mycken kunskap och visdom att hämta. Det gäller bara att tidvis kunna befria sig från hämningarna i kultur och invanda beteenden.

Den möjliga människan är inte en bok att sträckläsa eller slöläsa. Den bör njutas i små doser åt gången och verkligen begrundas och helst diskuteras tillsammans med andra, som vill förändra sitt eget och samhällets liv. Eller med Jean Houstons egna ord: "Det störrelivets ekologiska bekräftar att allt återklingar och att vi kan göra mycket för att bli medvetna och skapande deltagare i denna återklang. Om vi gör det blir vi världskapare, instrument med vilkas hjälp den skapande utvecklingen kan inträda i tiden."

Eva Jagrell

Reinkarnationsterapi

En 50-årig man sökte upp terapeuten Johan Wretman för att lära sig avspänning. Han kände sig stressad i sin arbetssituation. Mannen fick lägga sig ner på en säng och slappna av. Med lätta suggestioner fördjupade terapeuten avspänningen och sa åt 50-åringen att denne skulle få full kontakt med roten till sina problem och att allt fanns bevarat i det undermedvetna.

Patienten kom in i ett hypnosliknande tillstånd och återupplevde pinsamma tilldragelser i sin barndom. Men han började också spontant uppleva händelser som tycktes ha inträffat i tidigare liv. Patientens var obekant med reinkarnationsteorin, men under en följd av terapisesioner föreföll han återuppleva livsfragment ur en rad föregående liv.

Detta regressionsfenomen är långt ifrån ovanligt. Det kan uppträda efter suggestioner att gå tillbaka före födseln. John Björkhem gjorde många sådana experiment un-

der 40- och 50-talet. Men fenomenet är också vanligt i "reinkarnationsterapi", där en patient i terapeutiskt syfte återförs till tidigare liv. Patienten fantiserar inte medvetet. Bilder ur andra liv kommer spontant upp i medvetandet och upplevs med starka känslor och identifikation med någon gestalt ur det förgångna. Ofta är det tragiska händelser som kommer upp, såsom döendet.

Johan Wretman har behandlat flera patienter med reinkarnationsterapi. Om en av dem, Bengt, och hans upplevelser av tidigare liv under terapin har hans skrivit boken *Kommer vi tillbaka?* (Zindermans 1984).

Wretman menar inte att reinkarnationssupplevelser av detta slag bevisar återfödelse. Men under det terapeutiska arbetet har han reinkarnation som en hypotes, och den har visat sig fungera bra. (Det bör sägas att Wretman i sin verksamhet även använder andra metoder).

Tydligt tror Wretman själv starkt på återfödelse. Men de egendomliga upplevelsorna är långtifrån bevis för att återfödelse är verklighet. Jag får vid läsningen ett starkt intryck att fenomenet inte har något med tidigare liv att göra, utan är drömmar eller fantasier som kommer upp ur omedvetna skikt av personligheten.

Ett skäl för skepsis:

I tre olika liv skall Bengt ha omkommit i vatten och dy, *nedtryckt* av ovänner. (Upplevelsen av dessa livsslut knöt an till en händelse i det nuvarande livet, när Bengt, förhånad av kamrater, försökte fiska upp en sked från botten av en sjö.) Det torde vara osannolikt att en person i tre inkarnationer råkat ut för döden genom dränkning. Det är ju ett döds sätt som inte är särskilt vanligt. I sitt nuvarande liv känner sig Bengt *nedtryckt* av andra människor. Det verkar ganska troligt att det är denna känsla som återkommer i de drömmade reinkarnationssupplevelsorna. I ett av de tre liv när han dränktes, tycks han ha använts som "fyllnadsmaterial" i en spång, som många människor trampade på (vilket verkar mera drömmartat än verkligt). I sitt nuvarande liv använder Bengt ofta uttrycket "människor trampar på mig" om sin situation.

Ett annat skäl för skepsis:

Jag tycker det verkar som om alltför många Bengt-inkarnationer förläggs till de senaste 150 åren. Man behöver nog stoppa in åtminstone fyra-fem av dem från mitten av 1800-talet till omkring 1930, när Bengt föddes. En person var barn på krinolinernas tid — krinolinmodet började omkring 1850. En norsk dvärg levde på ånglokens tid — järnvägarna kom till Skandinavien i mitten av 1800-talet. En person var med om en spiritistisk bordsseans i en sekt — med en religiös rörelse kring borddansfenomenet torde vara en företeelse från tidigast mitten av 1800-talet. En f.d. gruvarbetare i Wales, som sålde försäkringar till allmogen, torde också få placeras in i tiden efter 1850. Även några andra av Bengts inkarnationer får nog anses höra hemma i relativt sen tid, såsom emigranten till Kanada, den kristnade afrikanen, mannen med idéer om egen- domsgemenskap, den lungsjuke poeten

och den misslyckade Uppsalastudenten. Det blir en trängsel av Bengt-inkarnationer inom en tidsrymd där de knappast alla får plats.

Flera beskrivningar av händelser i föregående liv kan, som Wretman själv påpekar, mycket väl ses som uttryck för attityder hos Bengt i hans nuvarande liv: "Jag kommer krypande till dem", "Jag ligger vid deras fötter", "De ser ner på mig", osv.

Johan Wretmans bok är dock intressant. Han berättar om ett märkligt psykologiskt fenomen, som ännu är oförklarat. Och de människooöden som relateras i livsfragment är gripande och kan jämföras med god skönlitteratur. Men hur Bengt skall kunna vända alla dessa plågsamma reinkarnationssupplevelser till något för honom själv positivt utvecklande är inte lätt att förstå. Hur mår Bengt nu?

Kanske är reinkarnation verklighet. Men jag tror inte att "fallet Bengt" har något med den saken att göra.

SM

Hjärnkraft — ja tack!

Varför vill jag aldrig! är man färdig att utbrista efter att ha läst och i någon mån försökt tillämpa alla råden i Tony Buzans bok *Du kan om du vill* (240 sid, hft, illustrerad, 120 kr, 90 kr för prenumeranter på Svenska Dagbladet, som gett ut boken). Nå, det engelskspråkiga originalets titel "How to make the most of your mind" säger kanske mer om vad det egentligen är fråga om än gamla svenska talesätt. Detta är alltså en i den nu så långa raden av böcker som beskriver hur man skall kunna utnyttja sin hjärna bättre.

Buzan är entusiastisk och optimistisk när han understryker vilken häpnadsväckande kapacitet hjärnan har, allt enligt sentida forskningsrön. Förr i världen hade man ju lättare att förklara unika mänskliga prestationer — det var fråga om gudomlig eller kanske stundom djävulsk inspiration. Men den moderna vetenskapliga hjärnforskningen söker som bekant efter andra förklaringsmodeller och hamnar då i dilemmat kreation/evolution: hur kan opersonlig evolution från enkla till alltmer komplicerade former ha kreerat en sådan formidabel överkapacitet hos den mänskliga hjärnan? Naturen tycks ibland älska att slösa med sina resurser...

Systematiskt beskriver Tony Buzan hur man med förhållandevis enkla övningar kan förbättra sitt minne, förmågan att lyssna uppmärksam, vårda sig om ögonen för att kunna läsa snabbt och effektivt, anteckna och snabbskriva på personliga och effektiva sätt, övervinna den rädsla för siffror och matematik som bara är alltför vanlig, granska språkliga fällor för att bli duktig i logik och analys; allt med huvudmålet KREATIVITET!

Det blir mycket sagt om hjärnan och hjärnfunktioner. Buzan passar på att vidarebefordra den gamla och delvis tack samma vanföreställningen att veten-

skapliga superkändisen Albert Einstein skulle ha varit svag och underkänd i matematik i skolan. (Den uppgiften lär ha spritts av en journalist som tittade i gamla betyg utan att känna till att betygsskalan vänts helt om sedan dess! Einstein hade i själva verket högt betyg i matematik redan från början. Men att han betraktades som "drömmare" är nog korrekt.)

Att försöka följa bokens alla anvisningar och träna upp sig kan tyvärr ibland göra en mer förtvivlad och deprimerad än inspirerad och effektiv. Det torde kräva lite mer lugn och ro än vad en stressad och redan överstimulerad nutidsmänniska vanligtvis kan ordna för sig. Mina egna associationer skenade vilt för att ett tag stanna till vid Pjotr Kapitsa (nobelpristagare i fysik för några år sedan) och hans visa ord: För mycket uppgifter förorenar hjärnan. Rensa ut skräpet!

Men boken är kul och i vissa avseenden inspirerande. Varför inte läsa den och satsa på att bli en ny Leonardo da Vinci?

Bertil Nilsson

UFO-bok

Fakta om UFO är namnet på ett arbete av Göran Norlén som getts ut av riksorganisationen UFO-Sverige och Stockholms UFO-förening. Som källor varvas Allers och Hemmets Journal med tidskrifterna UFO-Aktuellt och UFO-Information, pro-UFO-författare som Rehn och undertecknad och en pro-UFO-organisation som APRO. Eleganta, dramatiserade bilder av Semitjov och Sternoczy blandas med vittnesteckningar och foton av flygande tefat. I några fall sägs om ett foto att det "ej klarat analyserna". "Fakta" och teorier beskrivs. Litteraturlista, sakregister och adressregister finns. Skriften är på 36 A 4-sidor med många bilder.

SM

En aforistiker

Bristen på lycka kan bero på att efterfrågan överstiger tillgången.

De som annars gärna talar om sin egen obetydlighet tycker inte om när också andra gör det.

Liber förlag har investerat i en samling av 113 aforismer, formulerade av rådmannen Jan Carle och illustrerade med 20 teckningar av Maja Braun. *Iakttagelser* är bokens namn och 76 kronor dess cirkapris. Författaren visar en aktningsvärd spiritualet, men hans kvickhet når knappast djupet av tingen. Flera av tankekornen skulle passa som spaltfyllnad i denna tidskrift, men tillsammans lagna väger de inte tungt.

SM

Stilla ert jäkt och ert jagande.
Låt frid råda i era sinnen, och låt mig ta över.

När ni verkligen kan släppa det ni har för händer och låta Mig göra arbetet åstadkommer ni det ena underverket efter det andra; Ingen aspekt av jaget står då i vägen och hindrar, utan vad som helst kan hända.

Ju högre ni siktar, ju högre ni sätter era mål, desto bättre — Ni ska aldrig på något sätt begränsa er, var bara förvissade om att ni kan göra allt ni föresätter er ty ni får stöd och styrka genom Mig och nederlag eller misslyckande existerar överhuvudtaget inte. Det ni gör i min anda blir fruktbart och det kan endast leda till det allra bästa resultat. Håll därför medvetandet öppet, skärpt, var i samklang med allt liv och se hur det får den mest underbara verkan.

Men ni kan inte förvänta er denna verkan om ni inte är i samklang med det högsta goda inom er; om flödet inte är fritt och ledigt mellan er och allt omring er; om ni inte banar er väg förbi det som söker hålla er tillbaka. Det finns så mycket i tillvaron som skulle kunna hindra er från att nå ert mål. Röj undan allt detta — tänk inte ens för ett ögonblick att något kan misslyckas. Vet bara att ni kan och ni ska lyckas så kommer ni att nå framgång i allt ni företar er.

Verka i enlighet med Mina lagar, inte i strid med dem. Om ni arbetar emot Mina lagar kämpar ni en hopplös kamp där ni kommer till korta.

När ni har oro inom er, ska ni rannsaka ert inre, ta reda på vad det är ni kämpar emot som orsakar oron — Ni kan vara övertygade om att det är något inom er som håller er tillbaka och hindrar er att nå ert högsta goda.

Låt er enda önskan vara att göra Min vilja och gå Mina vägar, vad som än må hända; och låt ingenting stå i vägen för detta.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy. Övers. Maria Adkinson. Ill Charles Adkinson. Reprinted by permission of the Findhorn Foundation.

Tro kan göra blind

Religiöst troende människor kan ha förståelse för och även känna gemenskap med troende inom andra konfessioner. De kan lägga märke till likheter och med gillande konstatera att andra tror som de själva i vissa stycken. Men religiös tro ger också många gånger upphov till intolerans gentemot dem som tror på annat sätt. En del människors föreställning att de äger en uppenbarad absolut sanning kan föda en totalt avvisande attityd till andra slag av troende. De kan också känna sin egen religion hotad av företrädare för andra åskådningar. Ja, de kan ha en rent paranoid upplevelse att djävulen och hans förbundna har en världsomfattande sammansvärjning för att störta Sanningen — vilket dock allsmäktige Gud, med de sant troendes hjälp, kommer att förhindra. Dessa religiösa känner stor motvilja mot religiös pluralism och skulle helst se att deras egen trosform vore allenarådande. Om de hade den politiska makten, skulle de vilja utöva censur och helst förbjuda andra, konkurrerande livsåskådningar. De skulle vilja begagna skola och monopolmedia för sina egna syften utan att ge meningsmyndare samma möjlighet.

De extremaste formerna av religiös intolerans är religionskrig, korståg, inkquisition, bannlysning, kätARBÅL och religiöst motiverade avrättningar.

När intoleransens eld brinner gör människor ont mot varandra. Stora eldar härjar gudskelov inte längre i vår del av världen. Men här syns små gnistor av denna eld lysa i små trossjälar. Vi ser det när den ena religionen angriper och nedsätter den andra, när troende i polemik förvanskar och dömer ut konkurrerande livsåskådningar med utgångspunkten att den egna tron är den enda riktiga.

Att ha den mänskliga begränsning som fanatisk tro innebär kan troligen vara en plåga för de drabbade. De upplever det som en stor synd och en stor risk att det finns människor som inte ansluter sig till Sanningen. De känner ett inre tryck, ett ansvar att varna, att bekämpa. Kanske skriver de böcker mot nyandligheten eller mot New Age-rörelsen.

SM

Nr 1, 1985

SM:

New Age i Sverige

Nya Tidens ledande pionjärer räknas upp.

2

New Age Band

Göte Rudvall:

Ett utopiskt samhälle med en tigande mästare

10

Bhagwan Shree Rajneesh dyrkas som en gud av rödklädda sannya-sins.

Bhagwan

Bertil Falk:

Ett pris som sitterdärdetska

15

Från Sökarens medarbetare i Pona

Tankar inför morgondagens samhälle

16

Ny bok av Jan Grönholm

Informationssamhället kan bli bra — om vi vill det

J. Allen Hynek:

UFO-kidnappingar

18

Helt normala människor berättar att de med våld tagits ombord på flygande tefat och undersökts medicinskt. Ruskigt, eller hur?

Per Frisk:

Sökarguiden

21

SÖKARGUIDEN
Box 45505
10430 Stockholm
Sänd in ditt/era program idag!

George M. Eberhart:

Klaravsiktatt vilseleda?

22

Freedom of Information Act har lett till att tidigare hemligstämplad information om UFO har släppts i Amerika.

Håkan Blomqvist:

På UFO-fronten

24

Vad skulle hända, om regeringarna sa att "vi har faktiskt besök från rymden"? Skulle det bli kaos?

Cindy Siegel:

Vad har PK-träffar för betydelse?

26

Freda Morris:

Negativa reaktioner på PK — vad beror de på?

27

Margareta Hartelius:

Vipassanameditation i tio dagar

28

Jobbigt! Men nyttigt?

"Meditationspsykos"

30

Är det farligt att meditera?

Chintamani Isberg:

PULLAN, allena

31

SM o. Nils-Olof Jacobson:

Liten brevväxling om skönlitteratur

32

Lögn eller beskrivning av verklig-heten?

Bokrevy

37

Bokrecensioner

37

Den möjliga människan, reinkarnationsterapi, hjärnkraft

Eileen Caddy:

Footprints on the path

39

i Maria Adkinsons översättning

Eileen Caddy

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:

Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgatan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:

Helår (10 nr) 125:—

Halvår 70:—

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonspriser: (moms tillkommer):

Helsida 1.000:—, halvsida 600:—,
småannonser 20:— per spalt-cm, men
minst 60:—.

Värmlandstryck i Karlstad AB,
Karlstad 1985

ISSN 0038-0504